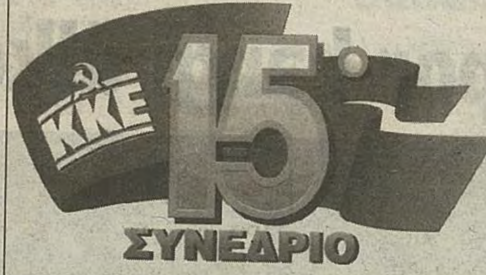
SÖZ

HAFTALIK HABER YORUM DERGİSİ

KKE 'devrimci bir yer'de durmaya çalışıyor, ama...

Seyfi Öngider Yunanistan'daydı.. 10-11. sayfalarda

Yunanistan Komünist Partisi'nin 15. Kongresi ve Yeni Dünya Düzeni'ne karşı uluslararası toplantı izlenimleri...

Size *Habitat* kaldırımları Bize **kurşunlar!**

Habitat için Taksim'de kesmece kaldırım taşları döşenirken, Ora'dan yine ölüm haberleri geliyor... Bir zamanlar Paris'te de bu kaldırım taşları döşendi ve daha sonra 68'lilerin ellerinde özgürlük simgesi oldu. Şimdi ne olacağını sanıyorsunuz?..

Mahir Sayın, Saffet Uygur, **İsmail Ağan**, Yavuz Alogan, **Hamza Demir**, İlknur Güç, **Hülya Eralp**, Kaya Özkaracalar, **Necla Akgökçe**, Hilal Onur... Bu sayıda yazdılar.

2 Haziran seçimleri

Sivas, Rize, Bakırköy...

■ 4. ve 5. SAYFALARDA

İsveç Sol Parti Kongresi

MYK'da Türkiyeli bir Kürt

■ 7. SAYFADA

45 yıl sonra ilk düğün..

Yahudiler Hasköy'de yeniden

■ 9. SAYFADA

Açlık grevine saldırı

Diyarbakır'da zor günler...

■ 20. SAYFADA

● TARİH: 1 HAZİRAN 1996 ● SAYI: 68 ● FİYATI: 75.000 TL (KDV DAHİLDİR)

Hoop, ne oluyoruz? Çölaşan kripto-Kürtçü mü yoksa?!

Diyarbakırspor hangi ülkenin başkentinin takımıdır?

Çölaşan huşuyla, gururla, ihtiyatlı bir teyakkuz ve usulsüzlüğe sevkedici bir tahrikat ile yazıyor:

"Ankara 19 Mayıs stadı neredeyse tümüyle dolmuş... Çok önemli bir maç. Kazanan Birinci Lig'e çıkacak. Tribünleri dolduranların büyük çoğunluğu Diyarbakır'ı tutuyor. Ayrıca bu kentimizden (Diyarbakır'dan) binlerce taraftar gelmiş.." "Zeytinburnu takımının 500 kadar seyircisi var..."

20 bine yakın Kürt ve 500 adet Zeytinburnu'lu Türk...

Ne olacak şimdi?

Siz Çölaşan'ın paniğe kapıldığını, Kürtlerin başkentimizi basıyor olmasından infial içinde haykırmaya hazırlandığını sanıyorsunuz...

Öyle değil...

Bu defa bir başka türlü Çölaşan...

"Tribünlerde belki 30 metre uzunlukta bir Diyarbakırspor bayrağı... İki ucunda ay yıldızımız..."

Bu yetmiyor elbette... Çölaşan bize naklen futbol maçı anlatacak değil ya... Manzarayı gözlerimizin önüne getiriyor... İçimizi milli duygularla dolduruyor:

"Maç öncesinde her zaman olduğu gibi İstiklal Marşı çalınıyor. Bütün trübünler ayakta, hep birlikte söyleniyor."

Göğüs kabartıcı bir futbol maçı besbelli...

Şeytan diyor ki, git Çölaşan'ın kulağına fısılda:

"Benden sana söylemesi Sayın Çölaşan, bu stat Santiago stadı değil ve de gönül hoşluğu ile ayyıldızlara bürünmüş ve hançerelerini yırtarcasına marş okuyan bu Kürtler ola ki 'resmi görüş'lerini dile getirmekteler..."

Malum, Bakanlar Kurulu devrilmeye beş kala malum bölgede toplandı. OHAL Bölge Valisi bakanlara bir brifing verdi. Ve brifingin sonunda, Kürt sorununu çözecek öneriyi takdim etti: Güvenoyu alamamış, bir ortağı hükümetten çekilmiş olduğu halde dimdik ayakta duran ve her türlü kararı alan TC Hükümeti, 20 bin Kürt seyircisiyle 500 Türk seyircisine sahip Zeytinburnu'na yenilen Diyarbakırspor'u l. lige çıkarmalıdır...

Neden?

Soruyu yanıtlamak zor... 'Bir Türk dünyaya bedel' olduğuna göre, 500 Türk'ün 20 bin kişiye galebe çalmasından doğal ne olabilir?

Olağan koşullarda mesele böyle olmakla birlikte, olağanüstü koşullarda işlerin rengi biraz değişiyor. Çölaşan Diyarbakırspor'un l. Lige alınması gerektiğini vatansever bir ileri görüşlülükle şöyle anlatıyor:

"Evet spor müsabakalarının sonucu sahada belirlenir. Çok doğrudur. Anak unutmayalım ki, Türkiye'nin çok özel koşulları vardır. Bu koşullar, Doğu ve Güneydoğu'dan en az iki takımın Birini Lig'de oynamasını zorunlu kılmaktadır. Büyük yararı olacaktır..."

Ne gibi?

"Bölgenin Türkiye ile kaynaşması sağlanacaktır."

Başka?...

Diyarbakır'a umut

Z.BURNU 'na yenilerek Birinci Lig'e çıkma şansını kaybeden Yeşil - Kırmızılı takıma umut ışığı doğdu. Diyarbakır'da dün toplanan Bakanlar Kurulu, Diyarbakırspor'un, Birinci Lig'e alınması için temenni kararı aldı. Hükümet Sözcüsü İmren Aykut, "Konu hakkında Futbol Federasyonu ile görüşülecek. İyi futbol oynadılar" dedi. Bu arada bazı Diyarbakırlı taraftarlar, maç gecesi Ofis semtinde olay çıkarırken, bazı taraftarların da iletle kendilerine zarar

züm bulması gerekir. Ülkemizin bazı özel durumları da böyle bir çözümü zorunlu kılmaktadır..." (27 Mayıs tarihli Hürriyet'ten...)

Biz diyoruz bayram haftası, Çölaşan diyor mangal tahtası...

Hazret, Türkiye'nin demokrat insanları tarafından Kürt sorununun eşit, adil, hakça çözümü için yapılan önerileri, bir güzel Diyarbakırspor sorununa uygulamış ve ikinci sınıf top oyuncularını birinci sınıf top oyuncuları yaparak, 'bazı özel durumları" olan Türkiye'de birbiriyle "kaynaşmamış" olan iki bölgeyi "kaynaştırma"nın cin fikirli yolunu bulmuştur.

Hangi çatı altında kaynaşacaklar bunlar?

Söylemeye bile lüzum yok...

Türkiye toprakları üzerindeki "FEDERASYON" çatısı altında...

Nasıl ama!..

Kaldırın şu Diyarbakırspor sözcüğünü, koyun onun yerine o ünlü yasak ülke sözcüğünü, karşınıza dört dörtlük bir Kürt sorununu çözme planı çıkar...

Bu Çölaşan'a şaşıp kalıyoruz ve aklımızdan bir kuşku şöylesine gelip geçiyor: Sakın bu Emin Bey bir "kripto-Kürtçü" olmasın... Kullandığı dil, bize ezop dilini hatırlatıyor...

Abarttığımızı mı sanıyorsunuz? Durun da kanıtlayalım.

Önce bir bilgi aktaralım.

Bazı köşe yazarlarımız, her geçen gün top oyunlarına siyasal boyut ve içerikli olmak kaydıyla büyük bir ilgi duymaya başlamış bulunuyor.

Örneğin Beşiktaş taraftarı Mümtaz Soysal, Fenerbahçe taraftarı Kurthan Fişek, Galatasaray taraftarı Hıncal Uluç, bu arada Galatasarlı Yavuz Gökmen, Ali Sirmen'i de sayarsak daha pek çoğu futbol olayları hakkında da yazıyorlar...(Söz aramızda, bu yazıyla Panorama da bu kervana katılmış oluyor.)

Şimdi de Çölaşan...

Bu Çölaşan'ın aynı gazetede yazıyor olsa da Yavuz Gökmen'den pek hoşlanmadığı, ama yeteneğinden değil de "milli" oluşundan ötürü kaleci Turgay Şeren'i çok sevdiğini biliyoruz.

İster paranoya deyin, ister bir başka şey... Kuşkulanıyoruz... Bize öyle geliyor ki Çölaşan, söz konusu gazetenin spor sayfalarını da "minik kuş" tehdidiyle örgütlüyor ve bakınız sonuç nasıl oluyor:

"Tribün amigosu Yavuz Gökmen'den ricam şu:", diye yazıyor eski milli kalecimiz Turgay Şeren, "Siyasi bir yazardı, ona spor yazarlığını ekledi. Kendi seçimidir, saygı duyarım, ancak siyaset arenasındaki hokkabazlıkları, çirkinlikleri, ümitsizliği ve hergün birinci sayfadan orta sayfalara devam eden ve Türk halkını rahatsız eden yalanları dolanları, suiistimalleri, ortülü ödenek fiyaskolarını sakın ha spor sayfalarına taşımasın..."

Diyeceksiniz ki, "üslup" benzese de bu kadar kuşkucu olmak doğru değil.

O halde şu satırları lütfen okuyunuz. Bunlar, Hürriyet spor sayfasında imzasız yer alan bir haberden alınmıştır.

"Futbol Federasyonu Başkanı Şenez Erzik, Diyarbakırspor'un masa başında alınacak bir kararla l. Lig'e çıkartılmasına Federasyon olarak karşı olduklarını söyledi. Oysa Futbol Federasyonu daha önce de dönemin Devlet Başkanı Kenan Evren'in 'birinci ligde takımı olmayan BAŞKENT olmaz' sözü üzerine Ankaragücü'ne ayrıcalık yaparak l. Lige çıkarmıştı..." Ve gazete bizi şaşkına çeviren bir öngörüde bulunuyor:

"Diyarbakırspor'a l. Lige çıkma umudu doğdu..."

Ne oluyoruz? Türkiye nereye gidiyor? "Kripto-Kürtçü"ler sızdıkları spor sayfalarında resmen ve alenen ne demek istiyor?

Anladık Ankaragücü TC Devletinin başkenti olan Ankara'nın takımıdır.

Peki ama bu Diyarbakırspor takımı, hangi devletin başkentinin takımıdır?

Bir hain tuzakla mı karşı karşıyayız?

Dikkatli olalım...

Acaba Descartes ne demişti?

Köşeci filozof

Güneri Civaoğlu önce bir sıradan gazeteciydi. - Sonra "köşe" oldu, derken ekrana çıktı...

Her konuda yazdı, her konuda konuştu...

Bir konuşmadığı felsefe idi...

Şimdi felsefe konuşmaya başladı.

Hem de nasıl... Hep birlikte okuyalım:

"Descartes, kendi felsefesini ortaya koyarken, 'önce tabula raza' demişti... Yani 'önce masanın üstünü temizleyelim...' Öyle ki eskiye ait bir şey kalmasın.

İnsanlar, kurumlar zaman zaman her şeyi sıfırlamak ve yeniden taze bir başlangıç yapmak durumundadırlar... Türkiye'de siyaset de 'tabula raza'ya sürükleniyor..."

Felsefeden habersiz, sığ ve tatsız köşe yazarlarından bıkmıştınız değil mi? Ve bir sabah uyanıp, Milliyet gazetesini açtığınız zaman, gözlerinize inanamadınız değil mi? Evet beklenen olmuş ve nihayet filozof gibi bir köşe yazarına kavuşmuştunuz.

Biz maalesef bu mutluluğunuzu paylaşamayacağız. Mazeretimiz var...

Önce Civaoğlu'nun bize verdiği bilgileri birer birer ele alalım:

Bu yazarımıza göre, "Descartes, kendi felsefesini ortaya koyarken, 'önce tabula raza' demiş."

Descartes gerçekten önce ne demiş?... Hem de felsefesine girerken "tabula raza" mı demiş?...

Telefonu açıp SÖZ yazarlarından felsefeci arkadaşımız Filiz Özdem'e soruyoruz:

- Alo, Filiz, Descartes felsefesine girerken önce ne söylemiş?

- Eğer "düşünüyorum, öyleyse varım" gibi te- ... sayfa doldurmayı düşünüyorsanız, ... rerken en önce Tabula Raza dedi mi demedi mi, sen onu söyle...

- Bak kardeşim, benden sana tavsiye, bilmediğiniz işlere burnunuzu sokmayın, yoksa devrilmiş kütüphaneye döner, her bir şeyi birbirine karıştırmaya başlarsınız... Bu "tabula raza" dediğiniz felsefi terimin Descartes'la uzak, yakın bir münasebeti yok... Terim John Lock'a aittir."

Hoppala!

Bu Civaoğlu besbelli ki gaflete gelmiş... Koskoca adam, hem köşeci, hem yorumcu, hem de her bir şey... Elbette cehaletten Descartes ile John Lock'u karıştıracak değil...

- Canım her neyse, Sayın Civaoğlu, Locke diyecekken, dil ya da kalem sürçmesi Descartes demiş, bu önemli değil... Bizim diyeceğimiz başka..."Tabula Rasa" hangi dilden, ne anlama geliyor? Civaoğlu "Tabula Raza, yani önce masanın üstünü temizleyelim" diye açıklıyor. Bu açıklamaya ne diyorsun?

Anlaşılamayan nedenlerle yazarımız telefonu yüzümüze kapatıyor. Ne yapabiliriz? Biz de şurdan burdan "tabula rasa" meselesini aydınlatmaya çalışıyoruz. Elde ettiğimiz bilgi şöyle:

Birincisi, yukarıda belirttiğimiz gibi "tabula ra- ... Civaoğlu'nun ... Locke'un.

İkincisi, bu Latince sözcükler -Türkçeye çevrildiği zaman da Civaoğlu'nun dediği gibi "önce masanın üstünü temizleyelim" anlamına ne yazık ki gelmiyor... Terimin masayla ve temizlik işleriyle herhangi bir ilgisi yok. "Boş kağıt, boş tabaka, boş levha" olarak çevrilebiliyor.

Üçüncüsü, felsefi bir terim olarak "tabula rasa" Civaoğlu'nun dediği gibi "insanların ve kurumların zaman zaman her şeyi sıfırlaması" anlamında bir yöntemsel içerik de ne yazık ki taşımaz. Tam tersine bu kavram, insanların ve kurumların yedikleri naneleri ve işledikleri suçları "temizleme"leriyle ilgili değildir, insanların doğuştan bilgiye sahip olmadıkları, bilgilerini sonradan edindikleri ile ilgilidir.

Civaoğlu'nu uğraştırmamak için -affınıza sığınarak- biraz bilgi aktaralım:

"Yeni doğmuş insan yavrusunun zihni hazır kavramlardan ve düşüncelerden yoksundur. İnsan doğuştan yalnızca bilgi edinme yetisine sahiptir. Başlangıçta boş bir kağıt (tabula rasa) olan zihin, duyuların dış dünyadan alarak verdiği tek tek idea'larla, bir evin döşenmesi gibi yavaş yavaş dolar."

John Locke'un tabula rasa'sı işte böyledir.

Peki marksist açıdan doğru mudur John Locke'un felsefesi...

Bunu da isterseniz ve eğer bulabilirseniz ÖDP "ideolojik işler bürosu"na başvurarak öğrenmeye

Ordunun dereleri...

Kirlendi mi acaba?

Kriz sürüyor.

"Çıkış yolları" arayışı da sürüyor.

Çiller'i cansiperane destekleyenlerin tutumlarında belirgin bir değişiklik var: Sabah adına yazan Güngör Mengi 30 Mayıs tarihinde şöyle yazdı: "ANAYOL'u Çiller'siz ve Yılmaz'sız olarak yeniden projelendirme çabalarına, ülke çıkarlarını düşünen herkes katkı sağlamalıdır."

SÖZ dergisinde bu alternatifin er ya da geç ortaya çıkacağı çok önce yazıldı. Şimdi "üçüncü kişi" gündemdedir. Pek çok isim sayılıyor.

Hükümet arayışları içinde Çiller'in önerisi ordu çevrelerinin eğilimine uygun düşüyor. Çiller "Bir çoğunluk hükümeti anlayışı ortaya çıkacaktır, bu hükümetin kurulmasında bütün partiler görev alacaktır..."

Gündemde olan "milli mutabakat" hükümetidir.

Böyle bir hükümetin anlamı nedir? Ordu ne yapmak istiyor?

Önce rejim hakkında ilginç bir tanıma değinelim.

29 Mayıs tarihli Milliyet'te Umur Talu şöyle yazıyor:

"Ülkenin 'en doğrudan otorite uygulama alanı'ndaki (politik alan P.) yumuşamayla, sistemin ekonomik damarlarını açmaya dönük dayatmacılığın kesişme noktası, 'yumuşak otoriteryen' bir model olmalıydı."

Biz SÖZ dergisinde bu modele "esnek otoriter rejim", "düşük yoğunluklu demokrasi" ve "sürünen demokratikleşme" gibi isimler veriyoruz.

Geçtiğimiz sayılarımızda bu "esnek otoriter rejim"in ya da "yumuşak otoriteryen" rejimin krizinden söz etmiş ve onun işlevini bu kriz derinleştikçe yitirmeye başladığını belirtmiştir. Talu şöyle yazıyor:

"Demokratik mekanizmalardan bir 'yumuşak otoriteryen' icraat yapısı çıkartmak mümkün olmayınca (...) birilerinin aklından herhalde tek formülün çeşitli dozları geçiyordur: 'Demokratik' kurumların içinden çıkacak 'yumuşak maskeli saf otoriteryen' dozdan, katkısız 'süper otoriteryen'e kadar..."

Meclis'in "gönül hoşluğu" ile kendi bağrından çıkaracağı bir "milli mutabakat" hükümeti, Talu'nun deyimiyle "yumuşak maskeli saf otoriteryen" rejime ve "süngü zoruyla" kurulacak bir "milli mutabakat hükümeti" ise yine Talu'nun deyimiyle "süper otoriteryen" rejime tekabül edecektir.

O halde -medyayı kasıp kavuran uyuşturucu ölümlerinin verdiği ilhamla konuşacak olursak- memleketin damarına son dozu şırınga edecek olanların şu sıralar ne yapmakta olduklarına bakalım.

Önce "albaylar cuntası" ile sülüs, hava değişimi almış "mehmetçik" hakkında konuşalım.

Haber başlığı şöyle: "Mehmetçik'e gece yolculuğu yasak". Yeniyüzyıl 28 Mayıs tarihli nüshasında erlerin özellikle OHAL bölgesinde gündüz yolculuk yapmasının, kimliklerini açıklamasının Genelkurmay tarafından yasaklandığını bildiriyor. Emirde aksi hareket edenlerin ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olduğu belirtiliyor.

Albay Cuntası ne yapıyor?

30 Mayıs tarihli Yeniyüzyıl'ın manşeti: "Balıkesir'de Albaylar

Balıkesir'de albaylar cuntası

Albay Yazganarıkan hakkında 44 yıl, Albay Erkan için ise 5 yıl hapis cezası isteniyor

Balıkesir Jandarma Alay Komutanı Albay Mustafa Sabri Yazganarıkan ile yardımcısı Albay Hanefi Erkan'ın, pavyonların kadın çalıştırmasına izin vermekten, İngiltere'deki oğlunun okul masrafını makam şoförü ere ödetmeye, fırınlardan komisyon almaya kadar çok sayıda yolsuzluğa karıştıkları ortaya çıktı.

Emin Özgönül

Ankara- Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askeri Savcılığının bir yıldır sürdürdüğü "Albaylar" soruşturması tamamlandı ve dosya Ankara'ya gönderildi. TBMM'deki bazı milletvekillerine de ulaşan dosya ile, iki albayın karıştığı büyük skandal, tüm boyutlarıyla belirleni-

İşte malları

Soruşturmada iki albayın rüşvet ve irtikap yoluyla edindikleri mal varlıkları da belirlendi. Erkan'ın Edremit'in Altınoluk beldesinde memuriyet nüfuzunu kullanarak çok kıymetli bir yazlık ev alarak irtikap suçunu işlediği belirtildi. Albay Yazganarıkan'ın ise rüşvet ve irtikap yoluyla elde edip ortaya çıkarılan malları şöyle

- Gömeç ilçesinde bir daire
- Burhaneyi Pelik köyünde 5 bin 175 metrekare arsa
- Altınoluk İlyada Yapı Kooperatifinde ev
- Burhaneyi Gömeç'de bir yapı kooperatifinde hisse

cuklarına tahsis ettiği ve bu ara Balıkesir'de düzenlenen eğlence celerine dansöz taşıttığı da orta çıktı. Albayın evinde, Ayvalık'd Jandarma Misafirhanesine ait b eşyalar da bulundu.

Yazganarıkan'ın, hakkında 8 suçtan tutuklama müzekkeresi bu nan ve Savaştepe Cezaevinden çan bir hükümlünün yakalanması için de emir verdiği, bu hükümlü Yalova'ya ailece tatile gidip, mas ları da yakalanmasını engellediği hükümlüye ödettiği saptandı.

Askerden kooperatif rüşv

Albay Yazganarıkan, alaya ala 700 desi çam kerestesini de bir rangozhaneye gönderdi ve evine tak odası takımı yaptırdı. Marang da para ödemedi. Tunceli'de ask ğini yapan bir eri daha rahat yere dırmak için de erin babasından k peratif arsasını rüşvet olarak aldı. Çanakkale Boğaz Komutanlığı

Cuntası"...

"Balıkesir Jandarma Alay Komutanı Albay Mustafa Sabri Yazganarıkan ile yardımcısı Albay Hanefi Erkan'ı, pavyonların kadın çalıştırmasına izin vermekten, İngiltere'deki oğlunun okul masrafını makam şoförü ere ödetmeye, fırınlardan ekmek başına komisyon almaya kadar çok sayıda yolsuzluğa karıştıkları ortaya çıktı."

Albay'ın "mal varlığı" kabarık...

Adeta küçük çaplı bir OYAK.

Nitekim OYAK'ın Ankara'da yapılan 36'ncı Genel Kurulu'nda ilginç veriler ortaya çıktı: 1995 yılındaki kârı 12 trilyon lira... Dev holdinglerle ortak yatırımlar yapmışlar, iç içe geçmişler. Türk askersel-endüstriyel kompleksinin ekonomik temeli işte böyle atılıyor.

Ordunun ekonomik anatomisi, elbette Türk endüstri-finansman-ticaret kapitalizminin anatomisinden pek farklı değil. Bir yanda baştan çıkmış pavyonlarda mafyayla içiçe geçmiş Albay Yazganarıkan gibileri, öte yanda ise OYAK Yönetim Kurulu Başkanı Emekli Korgeneral Fuat Avcı gibi finans ve endüstri oligarşisi ile yumak olmuş kimseler...

Bunun siyasete yansıması ne?

Bunu herkes biliyor. Sermaye ile birlikte bir "dolaylı muhtıra" verip, hükümet kurdurmaları son icraatları...

Peki şimdi, şu sıralar, yine "dolaylı muhtıra" benzeri dolaylı icraat ne?

Bizim "medya kuşu" yeterli enformasyonu veriyor:

Emekli Orgeneral ve darbeci Evren'in "başka bir anlam çıkarılır diye çok korka korka" yaptığı ziyaretler, bu dolaylı icraatın bir örneği.

Diğer örnek ise bir gazete haberi: "Emekli albayların çoğunlukta olduğu 148 kişilik bir grup, RP lideri Erbakan'a 'muhtıra' niteliğinde bir mektup gönderdi. Mektupta, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin din düşmanlığı suçlamasına sert tepki gösterilerek, 'Türk ordusuna sataşanların sonu hüsran olmuştur' denildi."

Balıkesir Albaylar Cuntası ile muhtıracı emekli albaylar cuntası konuşur da emekli paşalar cuntası konuşmaz mı? Görelim:

"Mustafa Kemal Derneği (Parsadan olayında adı geçen dernek P.) Akademik Konseyi Demirel'e bir mektup yazdı." Ve "Devrim yasaları gözardı ediliyor..." Cumhuriyetin manşeti böyle...

Generallerin isimleri de şöyle: Hüseyin Yıldırım, Kemal Gökçe, İbrahim Türkgenci, Suat Aktulga, Doğan Özgöçmen, Nahit Özgür, Ecmel Kutay, İrfan Özaydınlı, Halit Toroslu, Sabahattin Ergin, Necdet Üruğ, Necdet Öztorun, Selçuk Saka, Doğan Bayazıt...

Ve İngiliz The Times şu yorumu yapıyor:

"Atatürk ilkelerinin takipçisi olan Türk Silahlı Kuvvetleri müdahale etme ihtiyacı duyabilir..."

Belirti var mı?

Var!

İlk "isyan", yakın gelecekte adını çok daha sık duyacağımız Orgeneral Çevik Bir'den...

Bir, Savunma Bakanı'na rağmen ABD'ye gitmeyi reddeden general... Haber şu:

"Milli Savunma Bakanı Oltan Sungurlu, Bir'in neden ABD'ye gitmediğine ilişkin soruya, 'Çevik Paşa önce gelmek istedi, sonra vazgeçti. Sonra ben ısrar ettim gelmesi için, tekrar programa girdi, sonra tekrar vazgeçti. Neden gelmediğini bilmiyorum...' (H. 30 Mayıs.)

Asker sivil otoriteyi dinlemiyor...

Kriz devlet krizine dönüşüyor...

Apo'dan alıntı yapan sonucuna katlanır

Medyanın şakacı kalemleri ve spikerleri "biri Parsadan'a, öteki Apo'ya inanıp, birbirlerini suçluyorlar" deseler bile, konu sanıldığı kadar basit değil...

Parsadan'ın şahsında bir modern Arsen Lüpen bulanlar da, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın sözlerini medyatik bir "atmasyon" olarak değerlendirenler de çok yanılıyorlar.

Parsadan'ın tezgahladığı efsanevi dolandırıcılıkta nasıl bir devlet gizi kokusu varsa, Öcalan'ın suikastten kurtuluşunda da bir siyasi grubun, diğer siyasi grubun ayağına çelme takma becerisinin parmak izleri var.

Hiçbir "devlet suikasti" yalnızca hasmı ortadan kaldırma gibi dar, sınırlı bir amaca yönelemez. Suikast daima politik bir karakter taşır ve o nedenle de, bir siyasi grubun "tam zamanıdır" dediği bir suikaste, öteki siyasi grup her zaman "zamanı değil" diyerek itiraz edebilir.

O halde birinin "tam zamanıdır" diyerek girişeceği bir "devlet suikasti"ni, "zamanı değil" diyen diğerinin önlemek isteyeceğini düşünmek çok mu abestir?

Buradan çıkan sonuç ne olabilir? Yılmaz "Çiller'in suikast girişimini önlediyse" bu, Yılmaz'ın PKK ile bir yakınlığı olduğunu, Öcalan'ın da Yılmaz'a yakın durduğunu elbette göstermez.

Şunu gösterir: Yılmaz politik nedenlerle bir suikasti önlemiştir.

Öcalan da "hasımlarının arasındaki çatışmadan" yararlanmıştır.

Hepsi bu...

Böyle olmasaydı, Öcalan kendisine yardım eden Yılmaz'ı deşifre etmez, Çiller de öldürtmek istediği bir kimsenin sözlerine dayanarak Başbakan'ı suçlamaya kalkmazdı...

Kürt sorununda her şey kalın bir sis perdesi arkasındadır, o nedenle de yukarıdaki yoruma, "bu kadarı da olmaz" demenin hiç bir haklı temeli yoktur.

Suikastle ilgili tartışmanın en büyük sonucu ise şudur: Öcalan'ın açıklamasını ciddiye alan, bu açıklamayı doğru bir istihbarat olarak değerlendiren, en azından bunun bir olasılık olacağını öne süren herkes, bundan böyle PKK Başkanı Öcalan'ın başka konular hakkındaki açıklamalarını da ciddiye almak, değerlendirmek, hesaba katmak zorundadır.

Örneğin "ateşkes" ilanını ve "PKK'nin ayrı bir Kürdistan kurmak yerine federal bir yapı içinde Türkiye Cumhuriyeti çatısı altında birlikte yaşama" hedefini benimsediği yolundaki açıklamayı, başta Tansu Çiller ve DYP olmak üzere, benzer tutum takınan Sabah, Akşam, Yeniyüzyıl gazeteleri ile atv görmezlikten gelemez.

Öcalan'ın "ateşkes" ve "federasyon" talepleri karşısında bu adı geçenler gecikmeden açık-seçik bir tutum almak zorundadırlar.

Bir yaparsın çinko, iki yaparsın çinko..

İstanbul Erkek Lisesi'ndeki kura sahtekârlığı olayı bu ülkede ahlâk çöküntüsünün nasıl ve niçin ne ölçülere ulaşmış olduğunun en güzel göstergesi. "Tombalacı ruhu" noterliklere, eğitim vakfı yöneticilerine kadar bulaşmış. Sahtekârlığın her yerde ve her kademede kol gezdiği biliniyordu gerçi. Muta olmuş çıkmıştı. Şimdilerde hiç akla hayale gelmedik örneklerine tanık oluyoruz.

Adamlardaki cürete parmak ısırmamak mümkün değil. Suçüstü yakalanma tehlikesi, tehlike sayılmaktan çıkmış olmalı ki, hiç kaale alınmıyor. Çalınan malın -imkanın, fırsatın, önceliğin- yakalanmaya ve sonuçlarına değeceği düşünülüyor olmalı. Başka türlü bunca ayıp ve rezalet nasıl göze alınır?

Ayıp denen bir şey kalmayınca toplumun da ar damarının çatlak olduğu kesin hükme bağlanmış demektir. Zaten olay kişisel, münferit bir "kaza" ya da düşüş/alçalışın değil, toplumun tümüne ârız bir genel çöküşün ürünü, dışavurumu. Sistem (kendi içinde alternatifsiz vahşi kapitalizm) tüm değerleri hep bir arada, hep birden çökertiyor. Herkesi de kendisiyle birlikte zilletin en dip çukuruna çekiyor. Siz balık baştan mı kokar, kıçtan mı diye düşünüp durun isterseniz. Olgu ortada...

Eğitim vakfı yöneticileri, koca koca adamlar. Her birinin çoluğu çocuğu var, iş arkadaşları, aile dostları apartman ya da villa komşuları var. Noter yetkilisi için de aynısı söz konusu. Üstelik kamu namusu uhdesine emanet edilmiş, içimizden birisi. Bunların çift gözlü torbaya tenezzül edebilmeleri için tamahkârlığın her yere nüfuz etmiş olması yetmez. Biçimi ne olursa olsun hak gaspının birileri için "hak" olduğu anlayışının da vicdanlarda yerleşmiş olması gerekir. Zulalı torbaya açıkça haksızlık ediliyor. Sanki bütün suç ondaymış gibi! Parayı veren düdüğü giderek daha üst perdeden çaldıkça zulalı torba da besbelli itibar kazanıyor!

Eğitimin parayla alınır satılır bir meta olduğunun ilânıyla da, parası olanın her ne bahasına olursa olsun kayırılmasının önüne geçilemeyeceği artık çok açık. Çocuklarının imtiyazlı üç beş okulda eğitilmesi için avuç dolusu para harcamaya razı -ve imkânları elverir- olup da yine de ayazda kalanları böyle "sahtekârlık" olaylarıyla oyalamaya ne gerek var? Her yerde, her kademede eğitim resmen açık artırmaya sunulsun, olsun bitsin. Parayı "namusuyla" bastıran, istediğini "namusuyla" elde eder. Hem imtiyazlı eğitim sektörünün malî kaynakları artar, hem de herkes neyin ne olduğunu daha iyi anlar!

Zaten sistemin de özü budur. Üstünü örtmek için siz ne yaparsanız yapın, yırtığı bulduğu yerden fırlıyor.

Bir gemiye binmiş açılmıştık ve başardık...

Özgürlük ve Dayanışma Partisi, 2 Haziran'da yapılacak yerel seçimlere 5 seçim bölgesinde katılıyor. Bunlar İstanbul-Bakırköy, Sıvas-Merkez ve Konya-Meram, Rize-Merkez ilçeleriyle Kdz. Ereğli-Güneşli beldesi. ÖDP, bu seçim bölgelerinde seçime katılma gerekçelerini açıklarken, özellikle Sıvas, Konya ve Rize'nin seçilmesinin faşist hareketin, dini gericiliğin bu illerdeki etkinliğini göstermişti. Sıvas, köylerin boşaltıldığı, gericiliğin katliam yaptığı, solun sindirildiği bir ildi ve ÖDP, oradaki halkın yanında olduğunu göstermek için seçimlere katılacaktı. ÖDP'nin bu kararının yerinde olduğu Sıvas'taki hareketlenmeyle ortaya çıktı. Seçime girme kararını aldıklarında bir parti binaları bile olmayan Sıvas'taki 15-20 ÖDP'li, kısa bir sürede, kendilerini bile şaşırtan bir ilgi ve potansiyelle karşılaştılar. Bu ilgi çekici deneyimi aktaran Sıvas Seçim Komisyonu'nun hazırladığı yazıyı olduğu gibi yayınlıyoruz. Hemen ardından Rize ve İstanbul Bakırköy'dek, seçim çalışmalarıyla ilgili gönderilen yazıları da okuyabilirsiniz.

ÖDP'nin kuruluş şenliğiyle Sıvas'ta başlayan hareketlenme, yerel seçim tartışmalarıyla birlikte yoğunlaştı. Sıvas'ta bir aday göstermenin partinin seçimler süresince propaganda serbestisinin parti genel merkezince başlatılan siyasi çalışmanın bir aracı olarak kullanılabileceği, senelerdir selamlaşmaktan başka bir şekilde dayanışamadığımız insanlara "artık biz geri geldik" demenin bir yolu olabileceği, başlangıçtaki ağırlıklı görüşlerdi. Ama Sıvas özelinde, Sıvas'taki gelişmelerin kaygısını çeken, en iyi bilen Sıvas'ta yaşayanlar olarak, seçim aritmetiğinin bir sol adayın kazanması için yetmediğini, Sıvas'ın boşaltılmış bir kent olduğunu da biliyorduk. Demokratik kitle örgütleri ve çeşitli baskı gruplarının sol yelpazedeki diğer siyasi partilerle ortak bir aday çıkarması yolundaki bir yaklaşım ilk başta en iyi çözüm gibi görülüyordu. Parti Genel Merkezi'ne de bu görüşümüzü bildirdik. Sıvas'taki görüşmeler sonunda diğer siyasi partilerin birtakım kaygıları veya hesapları sonucu bu birliktelik gerçekleşemedi.

Bu çalışmalar sürerken bile hala parti binamızı tutamamıştık, sonunda bir arkadaşımızın bürosunu boşaltıp, adres gösterdik.

Partimizin kuruluş çalışmalarında emeği geçen, çaba gösteren arkadaşlarımız arasında birimizin aday olması gündeme geldi. Başvuru için son gün yapılan bu tartışmalar sonunda İHD Sıvas Şube Başkanlığı yapan Hidayet Yıldırım arkadaşımızın şartlarının uygun olduğu anlaşıldı.

Bu arada seçime ayrılacak paramızın 1.250.000 liradan ibaret olduğunu öğrendik. Yine de "bu işin altından kalkamayacağız" diye yılgın bir düşünceye kapılmadık.

Akşamları düzenli olarak toplanıp, o günün değerlendirmesi yapılıyordu. Bu çalışmalar yönetim kurulu üyesi arkadaşlar ve fahri olarak görev alan arkadaşların oluşturduğu 10-15 kişilik bir grup tarafından yürütülüyordu. Parti kimliği kazandıktan sonra yakalandığımız bu seçim atmosferi, ortamı çok karışık bir hale getirmişti. "Kim ne yapacak, nerede, nasıl çalışma yapılacak, genel merkez bu çalışmalarımıza nasıl katkıda bulunacak" soruları tartışılırken, elimizdeki para da bitmişti. Her gün aramızda topladığımız para ile günlük dönüşümü sağlıyor, fakat ertesi günü düşünmekten, neredeyse çalışamıyorduk.

Seçim çalışmalarının tek tek insanlara ulaşma tarzında yapılması biçimindeki kararımız parça parça da olsa uygulanıyordu. Akhisar'daki bölge toplantısından dönen arkadaşımızın getirdiği ÖDP'nin yerel seçimlerle ilgili düşüncesini yansıtan broşür elimize geçti. Bu konuda kendini görevli hisseden bir arkadaşımız da bu önerilerden Sıvas'a denk düşenlerini bir broşür haline getirip, biri partili diğer arkadaşların görüşüne ve eleştirisine sundu. Arkadaşın bu çabası partinin hem ilk siyasi çalışması, hem de ortak üretilen ilk çalışmaydı. Zaman çok dar olduğu için, üzerinde uzunca tartışılmadan bu broşürler seçim boyunca kullanılacak broşürler olarak kabul edildi. Ama bu broşürlerin daha geniş bir ortamda tartışılmaması sebebiyle arkadaşlarımızın bu eksikleri görmesi muhtemeldi ve gördüler de.

Seçim çalışması diğer partilerde tüm hızıyla sürerken, biz hala tek tek insanları partiye çağırmakla meşguldük. Bu arada resmi birtakım prosedürler de yine aynı arkadaşlar tarafından yürütülüyordu. Yerel televizyonların gündemine bile oturan yerel seçim çalışmaları, belediye başkan adayımızın basını ziyaretleri ile başladı.

Uzun yıllar boyu hiç alan çalışması yapmayan bizler nereden ve nasıl başlayacağımızı bilemiyorduk. Hele Sıvas gibi baskının günlük yaşamın bir parçası haline geldiği bir yörede çalışmak daha da zordu. Her şeye rağmen yeniden başlamış olmanın verdiği heyecanla her yere ulaşmaya çalışıyorduk.

Bir gemiye binmiş açılmıştık. Dibe çakılmak işten bile değildi. Ama Yıldırım Kaya Hoca'mızın bize katılacağını duyunca bu tedirginliklerimiz azalmıştı.

Kendi kendimize yaptığımız programsız çalışmalar ürünlerini vermeye başlamıştı. Öğrenciler ve halk, gruplar halinde partimizi ziyaret ediyor, düşüncelerimizi almaya çalışıyor, partideki işlerin bir ucundan tutmaya çabalıyorlardı. Her yeni katılan arkadaşımız bize umut veriyor, güç katıyordu. Günden güne daha kalabalık toplantılar yapmaya başladık. Artık her şey bir düzene girmeye başlıyordu. Arkadaşlar arasındaki tatlı rekabet ortamı bile üretilen şeylerin her gün artmasına neden oluyordu. Sıvas'ta hala ulaşılacak bir dolu mevzi vardı. Ama biz ulaşamıyorduk. Bunun muhasebesini de hepimiz yapıyorduk.

Yıldırım Hoca'nın çalışmalarımıza katıldığı gün yaptığımız toplantıda, kendimizce "çok mesafe aldık" biçiminde değerlendirdiğimiz noktanın çok yetersiz olduğunu, daha yapılabi-

Sokağın partisinin hakkını vermek gerek!

Mahir SAYIN

Türk egemen sınıfları kendi tarihleri açısından en büyük açmazın içerisine girmiş bulunmaktalar. Dünyada çok ciddi değişikliklerin olduğu bir dönemde kendilerine yeni bir konumlanma sağlamaya çalışırken, bunu imkansızlaştıracak politikaları da sürdürmekte ısrarlı olmaktadırlar. "Uzayan kriz" mefhumunun karakteristiğidir bu zaten. Eski aynısıyla devam ettirilemez, ama bir türlü de vazgeçilemez. Yeni arzulanır, ama bir türlü yaratılamaz. Ancak eskide ısrar eden ve yeniyi yaratmak isteyenler arasında belli bir ayrım ve bunun sonucu ortaya çıkan bir mücadele çözümün şöyle ya da böyle gerçekleşmesine olanak sağlar.

12 Mart sonrasında sosyal demokrasi yeni bir yönelişin ifadesi olarak yükseldi. 12 Eylül döneminde, askeriye kağnısının gölgesinde yatan statükocularla, kendisine göre yenisinin peşinde olan Özal çatışması yeni bir durumun ve yönelişin ortaya çıkmasını sağladı. Ne var ki, şimdi içerisinde bulunduğumuz durumda herhangi bir saflaşmayı görebilmek olanaklı değil. Türk burjuvazisinin işbirlikçiliği daha erkenden yakalamış kesimlerini çıkarlarına doğrudan hitap edemeyecek durumda olan RP ile diğerleri arasındaki bir saflaşma yeni bir yönelime olanak sağlamıyor. Diğerleri ise boylu boyunca angaje olmuş oldukları kirli savaş yüzünden birbirinden farklı hiçbir çıkışı öneremeyecek durumda.

Bazıları her şeyin savaşa endekslenmiş olduğu ve bu konuda adım atılamadığı takdirde hiçbir şeyin yapılamayacağını ikrar ederken, adımın ne olması gerektiği konusunda diğerlerinden milim farklı bir tutumu sergileyemiyorlar. Hatta sözlerini yerine getiremeyişlerinin nedeni olarak yeniden savaşı gerekçe gösterebiliyorlar. Tam bir kısır döngü.

Savaş sıkıştırmış durumda. Dünya demokratik kamuoyu sıkıştırıyor. Emperyalist merkezler öyle ya da böyle "çözüm" adımının atılmasında ısrarlılar. Bu konuda en az duyarlı olan Türkiye kamuoyu. Üstelik artık herkesin, savaşın kendi başına tecrit olmuş bir denizaşırı sömürge savaşı olmadığını, ülkenin birikmiş tüm sorunlarıyla iç içe giren, onları keskinleştiren bir özellik arzettiğini fark ettiği bir noktaya gelinmiş olmasına rağmen, duyarsızlığın devam ettiğine tanık olmaktayız.

Yığınlar acaba bu kadar vurdumduymaz olabilirler mi? Kendi çıkarlarının böyle bir savaş yüzünden ne ölçüde ihlal edildiğini bu kadar göremez durumda olabilirler mi? Durum aslında biraz farklı görünüyor. Çıkış yolu konusunda sonuç alabilecek görünen bir alternatifin olmaması yığınları böyle bir konuma sürüklemektedir. Muhalefet güçlerinin etkin ve ısrarlı bir eyleminin ortada olmaması, sonuç alma konusunda azıcık umut verince, ister istemez, burjuva alternatiflere yönelmeye yol açmaktadır.

Ne var ki yığınlar, tekrar tekrar burjuva alternatiflerin yaşanan savaşı derinleştirmek ve verilen tüm sözlere rağmen enflasyonu artırmaktan başka bir şey getirmediğini gördüler. Bu durum demokratik bir muhalefet hareketi açısından, bir arada olup ısrarlı bir ortak kampanya yürütülebildiği takdirde, son derece olumlu bir imkan yaratmaktadır.

Bu açıdan ÖDP'nin ciddi bir zaman kaybına uğramış olduğunu kabul etmek gerekiyor. Açılan örgütlenme kampanyası bu konuda mümkün muhataplarını kapsayamadığı için fazla etkin görünmemektedir. Barış kampanyası yapıp, diğer barış güçleriyle böyle bir işi örgütlememiş olmak anlaşılmaz bir iştir. Hele ÖDP gibi, diğer muhalefet hareketlerini kendisinin rakibi değil, eylem ortağı olarak gördüğünü ilan eden bir parti için. Bu iddiaya rağmen, söz konusu tutumu, sekter parti ve grupların tutumundan acaba nasıl ayırt edeceğiz?

"Sokağın partisi olacağız" dedik. Ne kadar olabiliyoruz? Kuşkusuz eylemini ÖDP ile birleştirmiş olan binlerce devrimci bu soruyu kendisine soruyordur. 1 Mayıs'ı bu açıdan değerlendirdiğimizde, sokağın partisinin gerçekten devrimci bir politika çerçevesinde davranmış olduğunu iddia edebilecek miyiz? Acaba militan bir tutum Kadıköy'de olanları devrimci bir çerçeveye çekemez miydi? İnsanın aklına 'geçmişte bazılarının militan gruplara karşı aldığı tutumlara mı acaba eğilim gösteriliyor' diye bir soru takılmıyor değil. Ama devrimcilere güveni kaybetmek için bir neden yok. Şu yolunu bulur.

ÖDP Genel Başkanının son açıklamasının altını iki kez çizmek ve kuşkusuz çerçeveyi asla daraltmamak gerekiyor. Ufuk Uras, "Bizim muhatabımız HADEP'tir" diyor. O kadar değil; HADEP tüm demokrasi mücadelesinde temel muhataplardan biridir. Ufuk Uras da biliyor ki, demokrasi mücadelesinin başka bileşenleri de var ve bu bileşenlerle de bir araya gelmek, Demokratik Muhalefet Bloku'nu yaratabilmek için zorunluluktur. Ancak tüm unsurları bir araya getirinceye kadar beklemek gibi işi yokuşa sürecek bir tutuma da girmemek gerekiyor. Demokratik muhalefet bloku önerisine "evet" diyecek güçlerle hemen bir araya gelip ortak eylemlilikleri başlatmak gerekmektedir. Bu blok bugün işin içerisinde olma konusunda itirazları olanları da kazanma çabasını ortakça sürdürmeli, "militan" diye adlandırılan sekter gruplara duvar çekilmemelidir.

ÖDP böyle bir blokun yaratılması konusunda anahtar bir konum kazanmış durumdadır. "Evet" dediği takdirde herkesin ayan beyan bildiği üzere HADEP bu işin bileşeni olacaktır. Artık ÖDP'nin bu anahtar konumunu Erbakan gibi mi, yoksa devrimci bir tutumla mı değerlendireceği konusunda net bir karara varması gerekmektedir.

Sokağın partisi olmanın hakkını vermek gerekiyor; yoksa fars oluruz!

lecek bir sürü şey olduğunu gördük. Hiç yapmadığımız çalışma yöntemleri ve önerileri gelmeye başladı. Partimize katılan kadınlar ve gençler, motor gücü görevini hemen omuzladılar, ev toplantıları düzenlendi, kahve toplantıları organize edilmeye başladı. Her sabah genç arkadaşlarımız ekipler halinde evleri dolaştılar. 1500-2000 arası eve girildi, yüz yüze görüşmeler yapıldı. Şu ana kadar en az 7500 kişiyle tek tek konuşuldu. İşyerleri, üniversite kantinleri, öğretim üyeleri ziyaret edildi. Aynı anda Sıvas'taki tüm sol güçlerle görüşülüyor, bu çalışmaların birlikte olmanın çalışması olduğu, ÖDP'nin bu çalışmalara ve buradan çıkacak sonuçlara bakacağı anlatılıyor, güç birliğine davet ediliyordu. CHP ve DSP'de bulunan dostlarımız bu çalışmaları takdir ve hayranlıkla izliyorlardı. Zaman zaman beğenilerini dile getiriyorlar, hala seçim sonuçları konusunda bir kestirme yapamıyorlardı.

İnsanlarımız artık CHP'de kendilerini ifade edemediğinin farkına varmışlar, fakat ÖDP'yi de tam olarak tanımamanın sıkıntısını yaşıyorlardı. Çalışmalarda ÖDP anlatıldı. Çözüm üretirken halka vereceği yetkilerden, yöneticilerin sorumluluklarından, yerel yönetim konusundaki düşüncelerden söz edildi; sokak, mahalle ve il meclislerinin çalışma şeklinin neler olacağı tartışıldı.

Devletin diğer partilere tanıdığı kolaylıkların bazılarını bizim partimize tanımadığına şahit olundu, ÖDP antetli kağıtları görünce engel çıkarmak için birbirleriyle yarıştıkları gözlendi. Meşru zeminde bizimle hiç tanışmamış olan resmi daireler, bize karşı takınacakları tavır konusunda tam bir şaşkınlık yaşadılar. Kitleselleşmeye başlamamızın verdiği şaşkınlıkları hala sürüyor.

Genel Merkez'in bizim kaleme aldığımız broşürleri renkli basarak göndermesi, renk renk afişlerimiz de etkili oldu. Bize "20 kişilik bir grupsunuz, yapacağınız şey de o kadar olur" diyenler, meydanlara ve sokaklara hakimiyetimizi görünce hem şaşırdılar, hem de saldırganlaştılar. Her yaptıkları toplantıda mutlaka en az bir ÖDP'liye rastlayan diğer partiler, bizler hakkında bölücüden, zibidiye kadar akla gelebilecek tüm sözlü saldırılarda bulundular.

Bu saldırılar özellikle kendini solcu diye adlandıran partilerden geliyordu. Gericiler ve faşistler bizi hala anlayamamış, tanıdıkları tüm solcuları bu parti çalışmalarında görünce iyice aptallaşmışlardı.

Değişik bölgelerden partili arkadaşlarımızın partinin Sıvas seçimlerine verdiği önemi göstermek açısından katılımları Sıvas'ta bizlere çok büyük moral verdi.

Yüksek Seçim Kurulu'nun bizim için belirlediği miting saatleri belli olunca herkesi bir telaş aldı. Miting, kapalı salon toplantısı, artık her yerde tartışılan konu olmuştu. Başarısız bir açık hava mitingi bizim sonumuzu getirebilirdi. Kapalı salonda yapılacak toplantı bizi daha iyi anlatabilir miydi? İnsanlar, açık havada mitinge katılmak istemeyebilirdi, baskı artabilir, bir saldırı gelebilir, göğüsleyemezsek veni yitirebiliriz, 1 Mayıs olaylarında medyanın yarattığı korku etkili olabilir vb. vb. her şey ama herşey tartışıldı. Her şeye rağmen, sokakta olmak şiarı adına miting kararı kesinleşti. Ufuk Hoca'nın geleceği güne denk gelmesi aynı tartışmaları bize yeniden yaşattı, ama alınmış karardan geri dönülmedi.

Bu sefer de gelecek insanların güvenliği, korunması, organizesi ayrı birer tartışma konusunu oluşturdu. Hatta arkadaşlarımız arasında gelen konuklarımızı ağırlama konusunda bile çok hoş tartışmalar yaşandı. Ufuk Hoca'nın ağırlanması bile ayrı bir gündem maddesi oldu.

Genel başkanımızın mitingten iki gün önce gelmesi, Divriği ilçe örgütünün açılış törenine katılması, Divriği halkının gösterdiği ilgi bizleri memnun etti.

Miting günü gelip çattığında herkes katılım konusunda endişeliydi. Daha önce yapılan tartışmalar hepimizin aklına tekrar geliyordu. Alan görevlileri ve kolluksuz görevli arkadaşlar, tüm partililer mitinge katılımın artırılması için çaba gösterdiler. Görüşülen tüm devrimci arkadaşlar mitingin ve şenliğin Sıvas için taşıdığı önemi de düşünerek tam bir disiplin içinde hareket ettiler. Bu konuda tüm gruplara teşekkür ederiz. Özellikle HADEP'li arkadaşların mitinge sahip çıkışları hepimizi memnun etti.

Mesai saatine rastgelen mitingimize binin üzerinde insan katıldı. Hep birlikte, "yaşasın özgürlük dayanışma", "yaşasın devrimci dayanışma" sloganı atıldı. Yıldırım Kaya Mevlana Alanı'nı adını Özgürlük Meydanı olarak değiştirerek Sıvas'ta cadde ve sokaklara verilecek isimleri şimdiden belirlemiş oldu. İşin en güzel yanı mitingten sonra parti binasına yürüyerek gidilmesiydi. Üniversiteli ve liseli gençlerimiz mitingin coşkusuyla slogan ve alkışlarla şenlik havası içinde yürüdüler. Sıvas'ta yıllardan sonra ilk kez böyle bir şey oldu.İstanbul'dan, Ankara'dan, Adana'dan, Kayseri'den, Antalya'dan, Malatya'dan, Tokat'tan, Turhal'dan, Divriği'den, Ulaş'tan, kendileri gelen veya mesaj gönderen dostlarımız bize güç verdi.

Akşama kadar süren yoğun çalışma ile kapalı spor salonu süslendi, şenliğe hazır hale getirildi. Saat 18.00 diye anons edilmesine rağmen, halk 17.00'den itibaren salonun kapısına yığılmaya başladı. Herkesin fikir birliğinde olduğu gibi salonun dolacağı tahmin edildi. 4000 kişilik salon kesinlikle dolacaktı. Şenlik başlama saatine doğru salonun yetmeyeceği anlaşıldı. İnsanlar yan yana, omuz omuza 4000 kişinin oturacağı yerleri 5000 kişi tamamen doldurdu. Ayakta kalanlar sahneyi görememeye başlayınca sahaya inen insanlar hemen halaylar kurdu, el ele omuz omuza şenliğe başlandı. Kuruluş şenliğindeki hava Sıvas'ta tekrar yakalandı. Bazı tahminlere göre beş bin kişilik bir kalabalık vardı. Sayı her ne olursa olsun Sıvas'taki devrimciler ayağa kalkmıştı, halk ayağa kalkmıştı, çocuklar, kadınlar, gençler, öğrenciler, işçiler hep yanımızdaydı. Yan yanaydık, gelmiştik, her yerden, hep beraber gelmiştik.

Sıvas Seçim Komisyonu

Gerçek potansiyele ulaşmaya çalışıyoruz

ÖDP genç bir parti olarak karşı karşıya kaldığı 2 Haziran yerel seçimlerine Rize'de de yeni oluşturulmaya çalışılan örgütlenmesiyle katıldı.

Kuruluş sürecinde ulaşabileceği ve harekete geçirebileceği potansiyellerinin oldukça sınırlı bir kısmını harekete geçirmiş olan parti örgütünün önündeki kaçınılmaz hedef gerçek potansiyelle buluşmaktır. 12 Eylül öncesinde solun, sosyalistlerin büyük bir potansiyele sahip olduğunu göz önüne aldığımızda seçim çalışmalarında ÖDP tanıtılmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Bu potansiyelin ortaya çıkarılması ve partiyle ilişkilendirilmesi bire bir ilişkiye dayalı seçim çalışmasıyla mümkün olabilmektedir.

Seçim çalışmalarımızda, ses cihazlı 2 araç, biri partiyi tanıtıcı merkezi bildiri, diğeri yerel olarak çıkarılan adayı tanıtan ve yerel yönetim anlayışımızı ifade eden 15 bin adet bildiri, üç değişik (Katıl Değiştirelim, Kirli partilere mahkum değiliz, Artık ÖDP var) afişten 3 bin adet, 4 bin kuşlama, 700 merkezi seçim bildirisi kullanıldı.

Seçim çalışması 20 Mayıs'ta il binasında yapılan basın toplantısıyla, merkezi seçim bildirgesinin açıklanmasıyla başladı.

ÇAY-KUR'a bağlı ana tamir, paketleme bölümleri gibi işyerlerine öncelik verilerek, sendikalar, yöre dernekleri ziyaret edildi, parti ve aday tanıtıldı. Seçim çalışmalarında partiyi tanıtma işinde ÇAY-KUR fabrikasına özel önem verildi.

Seçim bölgesinde bulunan 38 mahallenin tümünde bir biçimde çalışmalar yapıldı. Özellikle sesli propaganda ve bildiri dağıtımı tüm mahalleleri kapsadı.

Sol potansiyele sahip mahallelerdeki kahvehanelerde sohbet toplantıları sınırlı sayıda da olsa yapıldı. Yüksek okul öğrencileri toplu ziyaret edildi, partiye ait belgeler ulaştırıldı.

Yerel televizyon ziyaret edildi, partinin tanıtımı için 2 televizyon, 1 radyo programı yapıldı. Üç ayrı evde kadın toplantısı düzenlendi. Seçim çalışmalarında ayrıca Rize'nin Sıvas gibi bir katliam kenti olmaması için devrimci duyarlılığı yükseltilen, sahte solcu ve demokratların mirasyedi tutumlarını teşhir eden bir çalışma da sürdürülüyor.

Rize ÖDP Seçim Komisyonu

Birbirimizi tanıma fırsatı bulduk

Saffet UYGUR

Başlangıçta, ilçemizdeki tüm muhalif güçlerle, demokratik kuruluşlarla birlikte bir program ve aday üzerinde anlaşmayı, seçimlere böyle girmeyi istememize karşın bunu gerçekleştiremedik. Ne kadarı bizim yetersizliğimizle açıklanabilir bilmiyorum, ama bunda benzeri tecrübelerin olmaması baş etken oldu. Siyasetin klasik yöntemleri halen geçerliliğini koruyor ve mesleki kuruluşlar bile muhafazakarlıklarını sürdürüyorlar.

Partinin yerel yönetimlere ilişkin olarak hazırladığı merkezi programı dikkate alarak bir Bakırköy programı hazırladık. Programımızın hazırlanmasında partili ve parti dostu uzmanların büyük emekleri geçti. Sadece Ulaşım Sorunları ve Çözüm Önerileri adlı raporumuzun 40 sayfadan oluştuğunu hatırlatmam bile Bakırköy programımızın ciddiyetini açıklamaya yeter. Ulaşım, Çevre, Yeşil Alanlar, Toplum Sağlığı, Kültür ve Sanat, Kadınlar, Çocuklar, Gençler, Yaşlılar, Belediye Kaynakları, Semt Meclisleri ana başlıklarından oluşan programımız "Kirli partileri değiştir, artık ÖDP var" adlı bir broşürde toplandı. İlçede böylesi ciddi bir programı hiçbir parti hazırlamış değil. Programımızın özü, tüm sorunların çözümünü semt ve uzmanlık meclislerinin kararlarıyla gerçekleştirmeyi önermesidir.

100 bin adet bildiriyle seçeneği emek, özgürlük ve barış olanlara evlerde, pazaryerlerinde, sokaklarda ulaştırdık. "Kirli partiler temiz Bakırköy yaratamaz", "Kirli partileri değiştir, artık ÖDP var" yazılı afişlerimizden 20 bin adet basıldı, asıldı. Başkan adayımızın Bakırköylülere seslenen mektubu 25 bin aileye ulaştırıldı. Bin 500 kişilik bir miting düzenledik. HADEP ve ÖDP dışındaki partiler miting yapamadılar. İsim havuzunda biriktirdiğimiz 1007 aile ile doğrudan ilişki kuruldu, 50'ye yakın bez pankartımız muhtelif yerlere asıldı. Osmaniye Seçim Büro'muzda her akşam canlı müzik program düzenlendi ve sokak şenlikleri yapıldı. Kampanyamızı 100 bin TL'lik dayanışma kartları ile yürüttük. Üyelerimizin, dostlarımızın dağıttığı kart gelirlerinden başka bir kaynağımız olmadı. Kampanyamıza katılan partili arkadaşlarımız büyük bir özveri ve coşku içinde çalıştılar. Yeni bir parti olarak birbirimizi tanıma fırsatı bulduk.

Bakırköy ÖDP İlçe Başkanı

Faşist saldırı devrimci dayanışmayı güçlendirdi

İsmail AĞAN

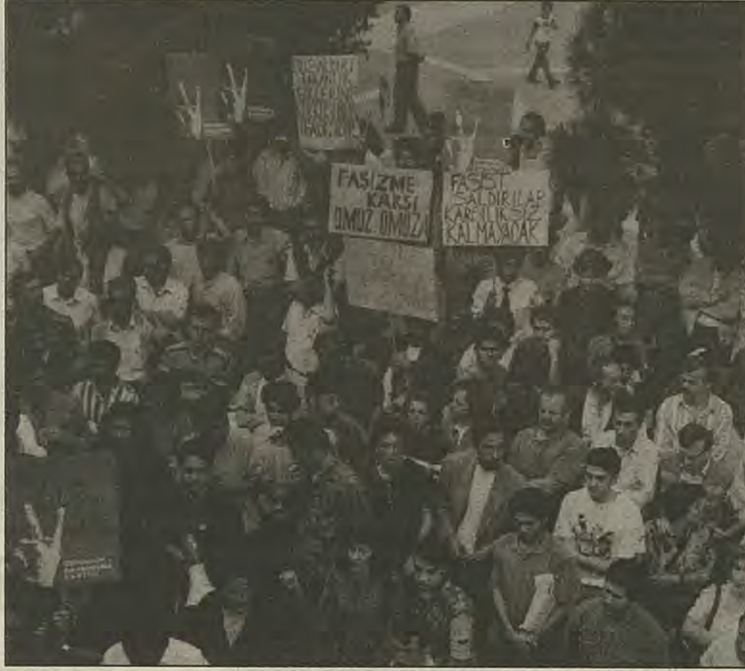
Maltepe İstanbul'un doğal ve tarihi özellikleriyle tam olarak bozulmamış eski ilçelerinden biri. Eski MHP'li belediye başkanı ANAP'tan seçilmiş; buna karşın halkın büyük çoğunluğu radikal sağa ve gerici akımlara kapalı. Yerleşik nüfusun içinde sosyalist ve demokrat insanların sayısı oldukça fazla olmasına rağmen, yeni ilçelerimizden biri oluşu, büyük işyeri ve devlet dairelerinin çok olmayışı gibi nedenlerle kitle örgütlerinin fazla olmadığı bir ilçe. Bu nedenle halkın büyük çoğunluğu örgütsüz. Örgütlü olanlar da ekonomik, demokratik mücadelelerini ağırlıklı olarak örgütlü oldukları ilçelerde sürdürüyorlar.

ÖDP sayısal olarak henüz yeterli bir büyüme gösterememekle birlikte, daha kuruluş sırasında Maltepe'de tanıştıkları ve ilişkileri çok eskilere dayanan, fakat bildiğimiz nedenlerle ayrı duran birçok sosyalisti, ilerici ve demokratı bir araya getirmiş olması ve partinin genelde yarattığı ilgi nedeniyle Maltepe'de geniş bir etki alanı yarattı. Kültür Sanat Merkezi oluşturma girişimi, Bağımsız Kadın Platformu, gençlik faaliyetleri, parti binasının herkese açık bir işleve sahip oluşu bu etkiyi daha da artırıyor ve ÖDP'lilerin parti dışında insanlarla ortak iş yapmasını sağlıyor. Özellikle gençlik içerisinde sayı ve aktivite açısından hızlı bir gelişme gözleniyor. Eğer tesadüf değilse, ÖDP'nin bombalı saldırıya uğrayan ilk binasının Maltepe ilçesi olmasının nedeni bu gelişmelere bağlanabilir.

1 Mayıs 1996'da sergilenen provokasyon Türkiye genelinde tezgahlanan bir oyunun açık göstergesi olmuştur. Maltepe'de gelişen olaylar ise bu oyunun ilçemize yansımasından başka bir şey değildir. Sokakta yaygın ilişkiler yaratamayan faşist hareket, gelişmekte olan sosyalist ve ilerici çevrelere saldırarak onları tek bildikleri alana çekmeye, siyasal mücadeleyi terörize etmeye çalışıyorlar. Sokak infazları, özellikle gecekondu bölgelerinde sürdürülen devletin ayrımcı şiddet politikaları her yerde olduğu gibi Maltepe'de de uzun bir süredir gözlenmektedir. 1 Mayıs öncesi SİP Maltepe ilçe binası polis tarafından basılmış, yönetici ve üyeleri silahla iteklenerek hırpalanmış, lokal arama bahanesiyle dağıtılmıştır. 1 Mayıs gecesi Stran Kültür Sanat Merkezi Şubesi'nin camları kırılmış, içeriye Türk bayrağı bırakılarak duvarına çamurla "MHP" yazılmıştır.

Maltepe Demokratik Halk İnisiyatifi

ÖDP ilçe örgütü, Stran olayından hareketle Türkiye genelindeki gelişmeleri de dikkate alarak, bu tür saldırıların tırmanacağını, zaman geçirmeden ilçedeki emekten ve demokrasiden yana olduğunu söyleyen

likte karşı koyması gerekliliğini tespit etmiştir. CHP, DBP, EP, HADEP ve SİP çağrıya olumlu yanıt vermiş, çağrının amacının yerinde olduğu, böylesi bir işbirliğinin gerekliliği katılan partilerin ortak görüşü olarak ortaya çıkmıştır. Buna rağmen CHP ortak basın duyurusunun kaleme alınacağı ikinci toplantıya hiçbir mazeret bildirmeden katılmamıştır. SİP ise, sürekliliği olan platformlara parti olarak sıcak bakmadıklarını, bunun yoğun ilke tartışmalarını zorunlu hale getireceğini, bu nedenle oluşturulmak istenen kalıcı eylem birliği içinde yer alamayacaklarını, fakat somut olaylarda ortak davranabileceklerini söyleyerek platforma katılmamıştır. Sonuç olarak DBP, EP, HADEP ve ÖDP Maltepe Demokratik Halk İnisiyatifi adı altında yerel bir inisiyatif oluşturulmasına karar vermişlerdir. Eylem birliğinin amacının ise sadece faşist saldırılara karşı ortak tutum alışla sınırlı tutulmaması gerektiği, Maltepe'de yaşayan tüm ezilenlerin yaşamsal ve demokratik sorunları karşısında da ortak eylemlilikler geliştirilmesi gerektiği vurgulanarak Platform'un partilerle sınırlı tutulmayıp, demokratik, mesleki, yerel örgütlere ve kişilere de açık olması gerektiği, bu nedenle amaçlarının ve bileşenlerinin genişletilmesine karar vermişlerdir.

Maltepe Demokratik Halk İnisiyatifi'nin kuruluşunun hemen ardından ÖDP'nin 27 Mayıs sabahı bombalanmış olması, oluşumun ne kadar sahici bir ihtiyaca cevap verdiğini ortaya koymuştur.

Dostlarımız yanımızdaydı

Olayın olduğu gün, ya moral bozukluğu içinde kendi kabuğumuza çekilip kinimizi, nefretimizi saldırıyı yapanların istediği zeminde dışavurmanın yollarını arayacaktık; ya da ÖDP örgütlerinin ve dostlarımızın yanımızda olacaklarına güvenle kendi tarzımıza uygun yöntemler geliştirip mücadelemizi daha ileri sıçratacaktık. Doğaldır ki ikinci yolu seçtik. Üyelerimizi, ÖDP örgütlerini, Maltepe Demokratik Halk

ilçe örgütlerini, diğer parti ve demokratik kuruluşları arayarak aynı günün akşamı olayı kınayan bir basın açıklaması yapacağımızı duyurduk. Sabahın 5.00'inden başlayarak ÖDP'liler ve dostlarımız telefonlarla, fakslarla, mesajlar göndererek, ilçemize gelerek bizi yalnız bırakmadılar. Çevre halkından üzüntülerini ve saldırıyı kınadıklarını belirtenlerin yanında bağışta bulunanlar da oldu. Basın açıklaması saati geldiğinde on kişi üyelik başvurusunda bulunmuş, ilçe binamızın önü miting alanına dönmüş, cadde ve Beşçeşmeler Parkı İstanbul'un bütün ilçelerinden, çeşitli çevre il ve ilçelerden gelen ÖDP'liler ve dostlarımızla dolmuştu. Topluluğun kini ve nefreti; mücadele kararlılığına, dayanışma ruhuna, fedakarlığa dönüştürme bilincinde olduğu açıkça görülüyordu. Panzerleriyle teknik donanımlarıyla yığınsal bir biçimde çevrede tedbir alan polis amirlerinin telaşlı ve şaşkın "dağılın" uyarıları sürerken sloganlarımız haykırılmış, basın açıklaması ve konuşmalar yapılmış, nerelerden kınama ve destek mesajları geldiği anons edilmiş, davul zurna eşliğinde halaylar çekildikten sonra basın açıklamasına katılanlar disiplinli bir şekilde dağılarak, saldırıyı yapanların amaçladığı korku, yılgınlık ve güvensizlik yerine; birliğin, dayanışmanın, kararlılığın ve özgüvenin pekiştiğini dosta düşmana göstermeyi başarmıştı.

İlçemizde başta ÖDP ve Maltepe Demokratik Halk İnisiyatifi'ni oluşturan diğer partiler olmak üzere tüm demokrasi güçleri, mücadelelerini daha ileri sıçratabilmek için birliğe ve dayanışmaya her zamankinden daha fazla ihtiyaç olduğunun bilincindeler.

ÖDP olarak ilçe binamızı bombalanma öncesinden çok daha güzel yapacağız. 16 Haziran'da Esenkent mahallesinde bir şenlikle ilçe lokali açılışımız var; ardından tüm mahallelerde hızla örgütlenerek, yeni mekanlar yaratacağız.

Kutuplar dağılırken

Yavuz ALOGAN

Onyedinci Yüzyıl'da insanlar dünyanın kainatın merkezinde olmadığını, tam aksine, güneşin çevresinde oldukça belirsiz ve güvensiz biçimde fırıl fırıl dönmekte olduğunu işittiklerinde inanmak istemediler. Kendi varoluşlarına dair sahip oldukları bütün bilgilerin altüst olması onları korkuttu. Aslında bu astronomik olay onaltıncı yüzyılda saptanmıştı, ancak Aristocu bilimcilerin ve çeşitli Hıristiyan mezheplerin ilgisine ve tepkisine yol açacak ölçüde yaygınlaşması için bir yüzyılın geçmesi gerekti. Zamanla insanlar, hiçbir şeyin merkezini oluşturmayan, doğanın insafına ve tesadüflerine terkedilmiş, her türlü potansiyel felakete maruz alelade bir gezegenin üzerinde döne döne yaşamakta olduklarını kabul etmek zorunda kaldılar.

Soğuk Savaş'ın sona ermesi de insanlar üzerinde benzer etkiler yarattı. Daha önceleri dünyanın bütün siyasal ve askeri gücü iki kutupta yoğunlaşmıştı. Arada kalanlar bu kutuplara bakarak yönlerini buluyorlardı. Hangi devletin hangi kampta yer aldığı, kimin karşısında ve kimin yanında olduğu, elli yıla yaklaşan bir süredir uluslararası siyasetin sabit verileri haline gelmişti. Ulusal kurtuluş savaşları ya da Ortadoğu'daki, Afrika'daki iktidar değişiklikleri, hep bu iki kutba göre diziliyor ve sınıflandırılıyordu.

Devletlerin sınırları içinde de her şey yerli yerindeydi. Ülkede kapitalist sömürü ne kadar şiddetli olursa olsun, devlet sosyal güvenlik mekanizmalarıyla toplumsal patlama tehdidini belirli bir düzeyde tutabiliyordu. Sendikalar ne kadar sarı olurlarsa olsunlar, işçi sınıflarının önemli bir bölümünü temsil ediyorlar, sınıfın ekonomik çıkarlarını koruyorlardı. Siyasal partiler toplumsal sınıflara az çok tekabül ediyor, toplumsal piramit sosyologlar tarafından belirgin bir biçimde görülebiliyor, sınıfsal değişimler verilerle izlenebiliyordu.

İki kutuplu dünyada sosyalistlerin de kutupları vardı. Enver Hoca marksizm–leninizmin kubbesinde bir yıldız gibi parlıyor, 'Mao Zedung Düşüncesi' yolumuzu projektör gibi aydınlatıyor, "Brejnev doktrini" ABD emperyalizmine karşı bir dünya siyaseti izliyor, "geçiş talepleri" kapitalizme karşı bir mücadele yöntemi sunuyordu.

İnsanların, üzerinde yaşadıkları gezegenin kâinatın merkezi olmadığını anlamaları ve zihinlerini yeni duruma uyarlamaları birkaç yüzyıl sürdü. Yeni dünya düzeninin algılanması bu kadar uzun sürmeyebilir.

Sermayenin küreselleşme saldırısıyla birlikte; devletler, toplumlar, sınıflar ve o zamana kadar kendinden emin olan tüm siyasal hareketler yerlerinden oynadılar ve artık merkezlerinin olmadığını, kendilerini de merkez olarak göremeyeceklerini dehşetle farketmeye başladılar. Soğuk Savaş'ın biçimlendirdiği diplomasi refleksleri artık işlemiyor, kimin dost, kimin düşman olduğu artık belli olmuyordu. İki kutuplu dünyanın demir çemberleri kırılınca dünya etnik ve ırksal ayrımlara göre çatlayıverdi. Yeni bir çağ başlamıştı. Bilgisayar şebekesi dünyayı ekranlarınıza getiriyor, saat başı haberlerle dünyanın en ücra köşesinde neler olup bittiğini anında öğrenebiliyordunuz; Yugoslavya'da insanlar tarihi kentleri bombalayıp komşularının ırzına geçiyorlar, katledilenler toplu mezarlıklara gömülüyor, Çeçenistan'da savaşın ilk birkaç gününde otuz bin çocuk ölüyor, Ruanda'da insanlar kesilmiş kellelerin yanında kameralara poz veriyorlardı; ve artık dünya borsalarına Singapur'dan girmek, internet kullanarak oturduğunuz yerden istediğiniz malı alıp satmak bile mümkün oluyordu.

Bu büyük dağılma Türkiye'yi kelimenin tam anlamıyla gafil avladı. Türkiye'de yaşayan halklar, savaş, kriz, afet gibi durumlarda daima başlarındaki devlete (daha kibar bir ifadeyle merkezi güce) biat etmişler, içlerine sinmese bile onun dayatmalarına itaat etmişlerdir. Ara rejimlerden sonra daima umutla sandığa koşmuşlar, destekledikleri partiyi, onun liderini bütün kusurlarına rağmen bağırlarına basmışlar, zamanla özgür yurttaşlar olmaktan tamamen çıkarak, parlamenter sistemin sıradan müşterileri haline geldiklerini içten içe farketseler de, parlamentoya gönderdikleri milletvekillerine saygı duymuşlar, onlardan medet ummuşlardır. Devlet ve parlamento her şeye rağmen halkı çevresinde toplayan bir odak olmuştur.

Günümüzde bu odak halkların gözü önünde dağılmaktadır. Cumhurbaşkanı adi bir dolandırıcı tarafından söğüşlenmekte, Başbakan büyük bir servete hükmetmekte, Adalet Bakanı'nın gemiyle eroin kaçırdığı iddia edilmektedir. Devleti yönetenler geçmişte benzeri görülmemiş bir zenginler sınıfıyla bütünleşerek inanılmaz yolsuzluklarla ekonominin kamu kesimini yağmalamakta, halkın parasını çalmakta, halkın çocuklarını savaşa, belki de şu anda yaşanandan daha büyük bir savaşa doğru sürmekte; üstelik bu insanların otuz yıldır kazanılmış sosyal haklarını da önemli ölçüde budamaya hazırlanmaktadır.

Yetmiş yıllık cumhuriyetin bir sonucu gibi de gösterilebilen bu felaketin faturası, uygarlığa, seküler devlet anlayışına, kültürel değerlere, insan ve kadın haklarına çıkarılırsa çok yazık olur.

Devlet ve parlamento Türkiye halklarını kaybetmektedir. Kürtler kendi etnik ve ulusal varoluşları için ayrı bir sisteme, halkın büyük bir kesimi şeriat devleti arayışına itilmekte ve gene büyük, ama tuzu kuru bir kesim de askerleri bir kez daha alkışlamaya hazırlanmaktadır. Böylece tarihin en büyük bölücülüğü gerçekleşmiş olmaktadır. Bu bölünme, kentlerin içinde, kasabaların mahallelerinde, ülkenin doğusunda ve batısında, bütün eğitim kurumlarında, dağlarda, ovalarda ve vadilerde, sınır boylarında ve sahil kasabalarında derinlemesine yaşanmaktadır.

Devlet parlamentoyu feda ederek ya da etmeyerek bir kez daha kendisini halkın tepesinde restore etmeyi, eskimiş ideolojisinin tozlanmış apoletlerini silkip yıldızlarını parlatmayı deneyebilir. Ama bu kez halkın ancak bir bölümünün desteğini sağlayabilecek ve kendi sonunu hazırlamış olacaktır. Çünkü o çok korktukları bölünme fiilen gerçekleşmiş durumdadır.

İnsanların, üzerinde yaşadıkları gezegenin kâinatın merkezi olmadığını anlamaları ve zihinlerini yeni duruma uyarlamaları birkaç yüzyıl sürdü. Yeni dünya düzeninin algılanması bu kadar uzun sürmeyebilir. Çünkü sadece iki alternatif var. Ya sosyalizmden ve uygarlıktan yana olmak, yani sermayeyi, devleti ve sınırları ortadan kaldırmak için kendi öyküsünü yaratan bir tahkimat oluşturmak ya da ortaçağ karanlığını andıran bir barbarlığın içinde yok olup gitmek. Daha kötüsü, barbarlığa giden yolda, her şeyi unutmuş, kafasının içi boşalmış birer tüketim maymunu olarak yaşayıp gitmek.

İsveç Sol Parti Kongresi 15-19 Mayıs'ta gerçekleşti..

Marksizme de, sosyalizme de, feminizme de evet!

Hamza DEMİR

İsveç'te Sol Parti, Olağan Kongresi'ni 15-19 Mayıs tarihlerinde, başkent Stockholm'e bağlı Södertelje Halkevi binasında "geleceği bugünden kazanacağız" belgisiyle yaptı. 262 parti delegesi, 30'a yakın doğal delege, yine 30 dolayında, her ilden gelmiş 'veteran'lar (bir işte saçını ağartmış, tecrübeliler anlamında), yani "eski tüfekler", 15'e yakın, yabancı ülkeden misafirler ve basın mensuplarıyla, kongre salonunda 400 dolayında katılımcı ve izleyici vardı. MYK'nda kadın ve erkeklere aynı oranda yer veren partinin kongre delegelerinden 110'u kadın, 152'si erkekti... 35-55 yaş grubu 262 delegenin 166'sını oluşturuyordu. 25 yaşından küçük 24 delege vardı. Delegelerden 219'u İsveç asıllı, 43'ü yabancı kökenliydi. Yabancı kökenlilerin içinde en kalabalık grubu 12 kişiyle Finliler oluştururken, kongrede 5 Kürt ve 2 Türk (birisi ben) vardı. Delegelerden 102'si işçi sendikası ILO'ya üye, 134'ü ise memur sendikalarına (TCO, SACO).

51 yaşındaki kadın lider

Kongre, blucinli bir genç sopranonun, bir kadın piyanist eşliğinde seslendirdiği şarkılarla açıldı. Ardından parti lideri Gudrun Schyman kürsüye geldi. 51 yaşındaki kadın lider, kapitalizm ve insan üzerine bir şiirle başladı konuşmasına. Dünyadaki yoksulluktan, savaşlardan, zengin kapitalist ülkelerin bencilliğinden ve ikiyüzlülüğünden söz etti: "Batı bir yandan yoksul ülkeleri ekonomik kıskaç altında tutuyor, silah satıyor, savaş çıkartıyor; diğer yandan, kendi ülkesinde bir avuç göçmen için yaygara yapıyor." İsveç'in bugünkü ekonomik ve politik durumunu değerlendiren Schyman, sosyal hakların korunması, göçmen sorunu, silah ticareti, askeri harcamaların radikal indirimi gibi güncel olan konulara değindi. Partinin ideolojik, politik, örgütsel değişimini; üçüncü büyük parti olmanın yüklediği yeni görevleri anlattı. Partinin dört ayağının olduğunu, bunların, sınıf mücadelesi, çevrecilik, feministlik ve enternasyonalizm olduğunu söyledi. Kendisi ve liderlikle ilgili olarak da, "Ben insanım, kadın, anne, sevgili ve parti lideriyim. Beni her zaman 'parti lideri' kalıplarında görmeye çalışmayın. Ben benim" diyen ve "klasik parti lideri" profilini değiştireceğini vurgulayan Schyman, konuşmasını Brecht'in bir şiiriyle bitirdi. Daha sonra divan seçimi yapıldı ve kongre çalışmaları başladı.

Partinin feminist etiket alması

Kongrede en çok tartışılan ... "Sol Parti aynı zamanda feminist partidir" şeklindeki program değişiklik önerisiydi. 18 erkek, 21 kadın delege öneriye ilişkin görüşlerini açıkladılar. Bunlardan 6 erkek ve 6 kadın delege, partinin feminist etiket almasına karşı çıktı. Temel gerekçeleri, feminizmin içeriği herkese göre değişen, belirsiz bir kavram olduğu yönündeydi. Öneriyi destekleyenler ise "Kadın hareketini, salt sınıf perspektifiyle açıklayamayız. Feminizm etiketi, sosyalizmi zayıflatmaz, tersine güçlendirir" görüşünü savunuyorlardı.

Ayrıca, İsveç'teki yeni politik durum ve diğer parti ve sendikalarla ilişkiler; "sivil itaatsizlik" çizgisinin devamı, enternasyonalizm sorunları, ırkçı hareketler ve karşı mücadele biçimleri, en çok tartışılan konulardı. Partinin alternatif ekonomi politikası için '97 Baharı'nda konferans düzenlenmesi kararlaştırıldı.

Kongrede alınan önemli kararlar şunlardı:

- "Sosyalist ve feminist parti" tanımlamasının kabulü;
- "Partinin temel ideolojik dayanağı Marksizm'dir";
- İsveç'in AB'den çıkması için aktif mücadele;
- Partinin enternasyonalist ayağının güçlendirilmesi;
- "Sivil itaatsizlik" kavramının bir mücadele biçimi olarak korunması;
- Merkezi düzeyde "Göçmen Sorunları Komisyonu"nun kurulması;
- Parti kongrelerinin 2 yılda bir yapılması (daha önce 3 yılda birdi).

Enternasyonal etkinlik

Kongre'nin 3. günü "Enternasyonal Dayanışma Etkinliği" programı vardı. Bir tiyatro grubu seslendirdiği şarkıların arasında taklitlerle, İsveç'teki yabancı düşmanlığını ve ayrımcılığı eleştirdi. Bir yazarın "Edebiyat ve Politika" üzerine yaptığı konuşmanın ardından, FKÖ'den bir temsilci, Filistin ve İsrail'deki son gelişmeleri değerlendirdi. Irak Komünist Partisi'nin bir kadın üyesi Arapça şiirler okudu. Şiirler öldürülen sevgili yoldaşı ve kocası üzerineydi.

MYK'da bir Kürt

Gudrun Schyman'ın tek aday olarak katıldığı parti başkanlığı seçimi Kongre'nin ilk günü yapıldı. Schyman oybirliği ile yeniden seçildi. Seçim Hazırlık Komisyonu, MYK için 20 kişilik (10 kadın, 10 erkek) listesini sundu. Aynı listede 62 kişinin daha ismi vardı.

Delegeler, bu 82 adaydan Seçim Hazırlık Komisyonu'nun listesinde yer alan 20 adayı seçtiler. Listede yer alan tek yabancı kökenli üye Türkiye Kürtlerinden Şerefhan Ciziri idi. Ciziri Sol Parti'de uzun yıllardır aktif olarak çalışıyor ve 1994 seçimlerinden beri Stockholm'un bir belediyesinde başkan ve İl Üst Mahkemesi jüri üyesi olarak görev yapıyor.

Birkaç gözlem

Kongre'nin en çok alkışladığı konuşmacılardan biri (dakikalarca ayakta alkışlandı) partinin gençlik örgütlenmesi "Ung Venster" (Genç Sol) başkanı Jenny Lindahl idi. Jenny, İsveç gençliğinin örgütlere ilgisinin arttığını, sorunların kaynağının sınıflı toplum ve kapitalizm olduğunu, bu yüzden insanlığın kurtuluşu için amacın komünizme ulaşmak olduğunu söyledi.

Bir yaşlı partili, "Küba'yı unutmayın! Ben otuz yıl önce Küba'ya gitmiştim, geçen yıl da gittim. Bu otuz yılda Küba sosyalizminin Küba halkına çok şeyler verdiğini gördüm. Korkunç kıskaç altında hala direnebilmeleri bundandır" diye konuştu.

Kapanış konuşmasını yapan Genel Başkan Gudrun Schyman katılanlara teşekkür ederek çiçek verdi. Salondaki herkesin, eşitlikçi, baskısız, sömürüsüz, dayanışmacı, özgür ve doğayla uyumlu bir dünya dileğiyle enternasyonal marşı için ayağa kalktığı andaki coşku görülmeye değerdi.

Ya Basta!

Dünyayı yeniden fethetmemiz gerekmiyor

İlknur GÜÇ

EZLN'nin şubat ayında önerdiği 27 Temmuz-4 Ağustos tarihlerinde Ciapas'ta yapılacak olan "İnsanlık için, neoliberalizme karşı kıtalararası Kongre"nin Avrupa Kongresi 30 Mayıs Perşembe günü Berlin'de basın konferansı ile başladı. EZLN tarafından kentin tarihinden dolayı (reel sosyalizm, duvarın yıkılışı, ilhak, reel sosyalizm ile pazar ekonomisinin aynı anda yaşanması) burada yapılması önerilen Kongre, "Ya Basta– Yeter! İnsanca bir toplum için-Neoliberalizme karşı" başlığı altında dört gün sürecek. Ağırlığını Almanya, İspanya, Fransa'dan gelenlerin oluşturduğu, İtalya, Macaristan, İsveç, İsviçre, Belçika, Avusturya, İngiltere, Rusya, Litvanya'dan gelenlerle katılımcıların sayısı 1100 kişiyi geçti. Yaklaşık kırk çalışma ... Neoliberalizm, sosyal hareketler, direniş, iletişim, dayanışma konuları tartışılacak. Komisyon çalışmaları, tartışma toplantılarının yanı sıra film gösterimi, konserler, Meksikalı yazar Paco İgancio Tasbo ile okumalar ve yürüyüş de etkinlikler arasında. Kongre'ye Meksika'dan aktivist gazeteci Marta Duran, Fransa'dan Demiryolu sözcüsü Jose Perez, Rusya'dan kadın hareketi sözcüsü Olga Juck, Belgrad'tan sendikacı Dragomir Olluc konuşmacı olarak katılırken, Chiapas'tan Zapatist Cephe (EZLN) temsilcisi Antonio Garcia de Leon ülkedeki politik atmosferin sertleşmesi ve hükümetin askeri harekat hazırlıklarından dolayı katılamayacak. Avrupa Kongresi'nin dışında diğer kıtalarda öngörülen kongrelerden Amerika kıta kongresi mayısta yapıldı. Pasifik-Asya kongresi haziran sonunda Sydney'de, Afrika kongresi de ... Düzenleme Komitesi kongre amaçlarını ikili gördüklerini belirterek, birinin EZLN ile dayanışma, seslerini duyurma, ikincisinin de Avrupa'daki neoliberal politikaları tartışma, mücadele formları üretme, tecrübeleri aktarma ve uluslararası mücadele için ilk adım olduğunu ifade ettiler.

Hayat kaybedilmiş dostlarla daha da zenginleşti

Ve bizim sevdamızdır ki hayatın buğusuna gökkuşağının renklerini verdi

Yaşar Kızıltaş
(1952-....)

Bazılarının gözlerindeki perdeyi HABITAT ilgisi de kaldıramadı

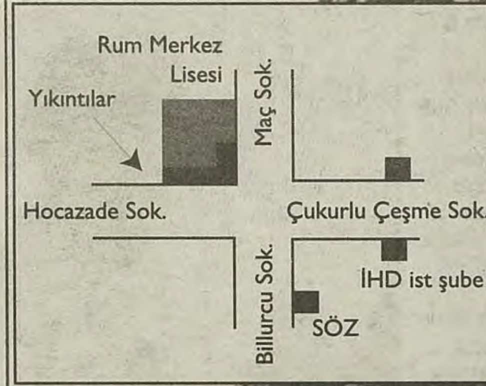
Rum Merkez Lisesi'ni gören olmadı...

Yelda

Dergimizin olduğu Billurcu Sokak, Hocazade Sokak'ın köşesinden itibaren Maç Sokak adıyla devam ediyor. Hocazade Sokak'ta günbegün çöken binalar sonunda can aldı. 22 Mayıs'taki ölüm sürpriz olmadı maalesef...

Köşedeki binanın duvarları aylar önce çatlamış, yıkılma tehlikesi başgöstermişti. Belediye, çıkın buradan deyip mühürlemeyi bildi, ama yıkım çalışmalarında hiçbir tedbir almadı. Katip Mustafa Çelebi Mahallesi muhtarlığı başka bir yere taşındı. Muhtarlığın arkası Merkez Rum Lisesi'nin bahçesi. Yine bu bahçeye sırtını vermiş olan yanındaki kırtasiyeci de kaçtı Maç Sokak'tan, iki buçuk ay önce. Kırtasiyeci Yorgo Vasiliadis (71) yaşlı bedenini kurtarabildi, ama çatısına düşen yıkıntı kütleleri altında kaldı bütün eşyaları. Yeni bir yer için istenen 30 milyon lira kirayı nasıl ödesin?.. Muhtarlık gibi onun bulunduğu bina da Rum okuluna aitti, ucuzdu; 2 800 bin lira ödüyordu. O şimdi işsiz...

Sonra, yıkıldı yıkılacak durumdaki binalardan biri Merkez Rum Lisesi'nin bahçesine yıkıldı. Okula telefon ettim, bu çocukların can güvenliği için ne gibi önlemler alınıyor diye. Müdür Perihan Akdağ okulda olmadığından memurlar sorularıma cevap vermediler. Ertesi gün gittim; inşaat işçileri binanın geri kalan bölümlerini de okulun bahçesine yıkıyorlardı. Çocukların oynayacağı yerler moloz yığını. Müdür yine yok. İki Rum memur vardı. Okulda ikisi erkek, toplam 5 öğrenci olduğunu öğrenip döndüm; başka da bir şey öğrenemeden.

Fotoğraf Ayla Önder

Randevu alabilmek için aramalarım öğleden sonralarına denk düştüğü için müdürü bulamıyordum.

Bu arada köşedeki binadan kopan parçalar artık küçük bir dağ oluşturduğundan Maç Sokak'ın yolu da kapandı. Çocuklar okullarına nasıl ulaşıyorlardı? Taksim İlk Yardım Hastanesi'nin bahçesinden.

Beyoğlu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Rum Merkez Lisesi öğrencilerini gözden mi çıkardı? Parti başkanının 'RP'ye verilmeyen oylar Ermeniye, Yahudiye gider' dediği Beyoğlu Belediyesi ne yaptı?

Ne zaman ki yıkıntılar can aldı, Hocazade Sokak'ın haber değeri oldu... Nihayet bir öğleden önce yakalayabildim Perihan Hanım'ı. Çocukların can güvenliği için ne gibi girişimlerde bulundular, hangi önlemler alındı? Benim adım neymiş bakıyim? Ya soyadım, telefon numaram neymiş bakıyim? Devlet memurlarının açıklama yapmayacağını biliyormuşum değil mi? Sonra kendisiyle yüz yüze de görüştüm. Ailelerin çocuklarını bu okula kayıt ettirmek istememekte haklı olduklarını düşündüm....

Rum müdürün olmadığı bu okulda müdürlük yapan Türk, müdür yardımcısı 'görülmekten', Rumların görünmesinden rahatsız oldu. Ben bu okulda 5 öğrencinin olduğunu nereden biliyor muşum bakıyim? Bana bu bilgiyi verenler her kimseler, başka sorularımı da onlara soraymışım. Hem o şahısların ne amaçları olduğunu da gayet iyi biliyormuş...

Ne güzel, üzerlerinde hiçbir sosyal göz yok. Bunun keyfini çıkarıyorlar. Ben de azınlıklar konusunu neredeyse 'özel ilgi alanım' haline getirdiğim, bir anlamda 'iş edindiğim' için herhalde görebildim. Nitekim Hocazade yıkıntısıyla ilgilenen hiç kimse yıkıntının bahçesine dolduğu, yolunun kapandığı Rum okulunu görmedi! Yıkıntının önünde basın açıklaması yapan ÖDP, "civardaki iki okul"a değindi, satır arasında. Çukurlu Çeşme Sokak'taki Sainte-Pulchérie okuluyla Rum okulu'nun durumu arasındaki farkı; belediyenin "ihmalkârlığının", azınlık okullarına, binalarına karşı, bunların yok olması, yıkılıp gitmesi için gösterilen gayretlerle bağlantısını göremedi. Fetihçilerin anıları da öldürmek istediklerini... Ölü ve yaralılar arasında Rum çocuklar olmadığı için herhalde...

İki haftadır hâlâ Hocazade ve Maç Sokak yolları kapalı. Belediye civardaki iki hastanenin de yolu olan bu sokaklardaki molozları mal sahiplerinden para almadıkça kaldırmayacakmış. Dua edelim de, bu malsahipleri hayatta olsun ve Yunanistan'da falan olmasın...

Düzeltme: 66. sayıda, (*) koyduğum halde, aşağıda yazmayı unuttuğum Erol Sever'in kitabının adı "Yezidilik ve Yezidilerin Kökeni, Berfin Yayınları, 1993.

Ne kurban, ne de cellat olalım!

Hülya ERALP

Egemenlikler birbirine eklemlendiği gibi ezilmişlikler de birbirine eklemlenebiliyor. Bir toplantıda siyah (Türkiye'de hala zenci deniyor galiba) bir kadın "hem işçi, hem kadın, hem lezbiyen, hem siyah olarak verdiğim mücadele beni çok yoruyor artık" diye isyan etmişti. Ama egemenlik ve ezilmişlikler de birbirleriyle iç içe geçebiliyor. Ortak konumda olmak eşit konumda olmayı getirmiyor. Eziliyor olmak, aynı zamanda eziyor olmayı engellemiyor. Daha somutlayacak olursak; örneğin, işçi sınıfından olmak, erkek işçinin kadını ezmesini, kadın olarak eziliyor olmak, burjuva kadının işçi kadını, Türk kadınının Kürt kadını, ulus olarak eziliyor olmak Kürt patronun Kürt işçiyi, Kürt erkeğin Kürt kadını ezmesini ortadan kaldırmıyor.

Karşımızdaki iktidarlara ve egemenliklere karşı savaşırken, içselleştirdiğimiz egemenliklerle, yani kendimizle de uğraşmak zorundayız eye, baskılara, ayrımcılığa karşı çıkarken içselleştirdiğimiz eziklikle de uğraşmalıyız.

İnsanın emansipasyonu, yani insanın sömürüden, egemenliklerden, bağımlılıklardan, baskılardan, eziklilerden kurtuluşu kolay değil. Çok boyutlu bir mücadele gerekiyor. Sınıf ve ulus egemenliğine karşı çıkan erkeklerin, konu erkek egemenliği olduğunda sadece sözde değil, özde de uğraşmaları, yani "erkeklik"lerini sorgulayıp değiştirmeye çalışmaları gerekiyor.

Aynı şekilde biz kadınlar da egemen ulus bireyi oluşumuzun imtiyazlılığını bu bağlamda içselleştirdiğimiz egemenliği sorgulamalıyız. Ayrıca içselleştirdiğimiz kadın olarak ezikliğimizle uğraştığımız ölçüde, erkek egemenliğine karşı yol alırız. Kürt olarak içselleştirilen ezikli de aşıldığı ölçüde egemen ulus karşısında kimlik ve başarı kazanılıyor.

Yaşanılan baskılar, ayrımcılık sadece sınıf, cinsiyet, ulus temelinde süeller, yetişkinler, çocuklar, bedensel sağlam olanlar, bedensel özürlüler (bu liste uzatılabilir) karşısındaki imtiyazlı durumlarını sorgulamalı, ayrımcılığa karşı çıkarken, kendi ayrımcılıklarını, baskılarını yenmeye çalışmalıdırlar. Aynı şekilde homoseksüeller, çocuklar, bedensel özürlüler ve şu anda aklıma gelmeyen, diğer baskıya ya da ayrımcılığa uğrayanlar da yaşadıklarının yarattığı ezikliği, mağduriyeti aşabilmeli, kendilerini ortaya koyup güneşin altındaki yerlerini almanın adayı olmalıdırlar.

İçimizdeki 'düşman'la uğraşır, karşımızdaki düşmanla savaşırız

Kurban rolüne girmeyip içselleştirdiğimiz eziklikle uğraştığımız oranda egemenlikleri geriletmemiz ve yenmemiz olanaklı. Birileri eziyorsa diğerleri de ezilmeye boyun eğiyordur. Efendiler var ise aynı zamanda birileri köleliği kabullendiği ve sürdürdüğü içindir. Hak savunucuları muhakkak ki yine kendileri olabilirler. Ama insanın emansipasyonunu savunanlar egemenlik ve ezilmeden kurtuluş mücadelesini kendilerine yönelik de yapmak zorundadırlar. Şüphesiz ki mücadele yöntemleri aynı değildir. İçimizdeki "düşman"a karşı uğraşırken karşımızdaki düşmana karşı beraberizdir. İçimizdeki "düşman"la, ona aynı zamanda dost olduğumuz ve hep beraber insanın emansipasyonunu hedeflediğimiz için UĞRAŞIRKEN, karşımızdaki düşmanla insanın emansipasyonuna karşı olduğu ve bizi boyunduruk altında tutmak, karşı duruyorsak da bizi yok etmek istediği için SAVAŞIRIZ.

Eleştirilerimiz yıkıcı değil yapıcı olmalı!

Yelda'nın AZALIRKEN'de provoke ettiği ırkçılık tartışmalarını olumlu, ama Yelda'nın tarzını olumsuz buluyorum. Kendini ve Kürtleri kurban, Türkleri iktidarda ilan ederek göz çıkarıyor gibime geliyor. Bir gerçeklik yeni keşfedildiğinde radikal olunması doğal. Ancak bu radikallik kendini kurban, diğerlerini cellat görmeye varmamalı.

Yelda feminizmi ilk keşfettiğinde de benzeri bir tavır sergilemişti. Bir 8 Mart toplantısında onu Hamburg'a konuşmacı olarak çağırmıştık. Bütün erkekleri tecavüzcü (cellat) ilan etmekle kalmamış, feminizmi kavramayan kadınlara çüksüz erkekler diye saldırmış, 3. Dünya ülkelerinde açlığa, yoksulluğa karşı tencere, tava ile sokağa dökülen binlerce kadının mücadelesini "yiyecek verilse pişirecekler" diye küçümsemişti. Ezilmelerden birini abartmak, diğerlerine körlüğü getirebiliyor. Toplantıya katılan yüze yakın kadının büyük bir kısmı Yelda'ya tepki duymuş, birçoğu salonu terketmişti. Toplantının düzenleyicisi olarak ortalığı sakinleştirmeye çalışmış. Yelda'yı tanımayan ve onun tavrını protesto eden sosyalist feminist ve sosyalist kadınlara "aslında Yelda

Yahudiler Hasköy'de yeniden...

26 Mayıs Pazar günü Aynalıkavak, Harapçeşme Sokak canlandı, hareketlendi. Eti ve Yuda'nın düğün törenleri sayesinde Hasköy Yahudilerin mutlu bir gününe sahne oldu. Hasköy Mallem Sinagogu'nda yıllar sonra ilk kez bir düğün! Mallem, 183 yıllık bir Kal. * 1960'lardan sonra yörede kalan tek sinagog...

O küçücük sinagog için oldukça kalabalıktı. Gelin ve damadın yakını davetlilerin yanı sıra, çok yakınları olmayan Yahudiler de bu mutlu günü paylaşmak için gelmişlerdi; sadece mürüvvet görmeye değil, Hasköy'deki köklerini hatırlamaya, bu sinagogu yaşatmaya belki...

Tuhafiyeci Moiz Bey bu mutlu vesileyle sinagogu ziyaret etmiş olan herkesle tek tek ilgilenirken oldukça heyecanlıydı, sürekli aynı sözleri tekrarlıyordu: 45 yıl sonra ilk kez bir düğün, 45 yıl sonra ilk kez...

Eskiden Yahudi yerleşim merkezlerinden olan Hasköy'de şimdi millet yok, cemaat kalmamış. Ama her cumartesi Bostancı'dan, Kuzguncuk'tan kilometreler katedilip sabah duasına, 'tefilla'ya geliniyor, 'seuda'da özlem gideriliyor dostlarla, eski Hasköylülerle. Musevilikte duanın yapılabilmesi için en az on erkeğin hazır bulunması gerektiğinden ve eskiden Alliance okulu olan Hasköy İhtiyarlar Yurdu'nda kalan 8 kişi zaten geldiklerinden dualar aksamadan sürüyor. Dini törenler sürmeli. Yoksa, ayin yapılmıyor diye el konan Beykoz Kilisesi'nin akıbetine uğramak işten bile değil... Ve bu konuda (da) azınlıklar hiç güçlü değil; Vakıflar Genel Müdürlüğü ile uğraşamıyorlar, uğraşanlar da yalnız... Dayanışması gereken, egemen etnik gruba mensup kimi sol muhaliflerin söylemi ise gayet 'öğretici': Kurban rolüne girmekten vazgeçin.` İçselleştirdiğiniz eziklikle uğraşın. Eziliyorsanız, bu, boyun eğdiğiniz içindir. Baskıya ya da ayrımcılığa uğrayanlar yaşadıklarının yarattığı ezikliği, mağduriyeti aşabilmeli, kendilerini ortaya koyup güneşin altındaki yerlerini almanın adayı olmalıdırlar. Hak verilmez alınır. Ağlamayana meme yok! Siz de mücadele ediniz efendim!.. (Bu sözlerin bir kadının kaleminden döküldüğünü gördüğümde, 'kurtulmuş kadın'ları hatırladım.)

1959-93 arası sinagog vakıf başkanlığı yapmış olan Robert Romano, özellikle 1950'lerde başlayan Hasköy'de göçün sonunda bugün artık sadece bir aile kaldığını söylüyor. O da yaşlı ve yoksul bir ana-oğul. Bakımları cemaat dayanışmasıyla. 45 yıl önce evlenen çift ise bugün artık İsrail'de yaşıyormuş.

Hasköy Yahudi Mezarlığı Yahudiler için öyle önemli bir yermiş ki, Üsküdar ve Galata'dan dahi ölülerini buraya getirirlermiş. * Bu mezarlık E-5 Karayolu inşaatı sırasında üçe bölünmüş. Bir bölümünün üstüne Örnektepe Mahallesi kurulmuş. Örnektepe mezarlığı Temmuz 1995'te Kıbrıs Barış Ormanı haline getirildi Beyoğlu Belediyesi tarafından...

Sinagogun kapısında, bahçesinde polisler. Hahamın dua okumak için çıktığı kürsü, teva, gemi şeklinde; Hasköylü Sefaradların İspanya'dan gemiyle geldiklerini hatırlatırcasına. Ancak Hasköy'de 1492'den önce de Yahudiler yaşarmış. Mesela Mayor Sinagogu, Sultan Mehmet'den önce de varmış. Bir cenaze nedeniyle gittiğim Neve Şalom'da o gün siyah renk hakimdi. Bu kez her yer beyaz. Kipalar *, sinagogu süslemekte kullanılan çiçekler, kurdeleler, hahamın cübbesi, sarığı beyaz, beyaz... Org olmadığından teyple idare ediliyor, ama ses düzeni iyi. Hahamın İbranice dualarına zaman zaman eşlik eden koro da kasetten. Yad et, hatırla, unutma anlamındaki tzhor'dan başka İbranice sözcük bilmem, ama o da ne, kendimi bildim bileli tanıdığım ve pek hoşlanmadığım iki sözcük: Süleyman Demirel!? Her duanın sonunda eskiden padişahın, günümüzde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının adı geçermiş...

* *İstanbul Sinagogları, Naim Güleryüz, Ajans Clas Reklamcılık ve Yayıncılık, 1992.*

Kal: İspanyolca sinagog, havra.

Kipa: Bere.

Seuda: Sabah kahvalısı

Arkadaşça Dokunmalar

"Ve biz insan hakları savunucuları olarak, toplumumuzun 1915 Ermeni soykırımı olgusu ile mutlaka hesaplaşmak zorunda olduğuna inanıyoruz. Bizce bu, gerçek bir demokratikleşmenin ayrılmaz, olmazsa olmaz bir parçasıdır. 1915 kabusu sadece Ermeni halkını zincirlememiş, aynı zamanda bizim toplumumuzu da zincirlemiştir. Bu zinciri kırmayı başarabilirsek, bizim ruhumuz da özgürlüğe kavuşmuş olacaktır."

Ragıp Zarakolu, *Demokrasi, 26. 4. '96.*

"Brigitte Bardot, son olarak, Kurban Bayramı'nda (Eyd el Kebir) koyun kesen Müslümanların Fransa'yı kirlettiklerini ve kendisinin nasıl kökü tamamiyle Fransız bir kadın olduğunu söyledi. Avrupa'da katledilmek için bekleyen milyonlarca inek için tabii tek söz yok..."

Vivet Kanetti, *Y.Yüzyıl, 8. 5. '96.*

"Erbakan hazretleri o günkü nutkunda bu kez, 'RP dışındaki partilere oy veren Ermeniye, İsrailliye oy vermiş olur', buyurmuş... ..Erbakan ve RP sözcülerinin ırkçılıktan yargılanıp mahkum olmaları olasılığı sıfırdır. ..Türkiye öyle bir ülkedir ki, devletin koca koca valileri Ermenileri bir ırk, soy olarak 'kötü' ilan eder; böylece dolaylı olarak Türkiye'nin Ermeni kökenli yurttaşlarını hedef, düşman gösterirler ve kamuoyundan hiç tepki gelmez... Tıpkı Erbakan hazretleri ve partisinin çeşitli sözcülerinin her fırsatta Yahudileri bir ırk, soy olarak 'kötü' ilan edip, Türkiye'nin Musevi dinine mensup yurttaşlarını hedef, düşman gösterdiklerinde olduğu gibi..."

Şahin Alpay, *Milliyet, 25. 5. '96*

Sadece anti-ırkçı olmak, sadece solcu, sadece feminist, sadece çevreci, sadece barışçı, sadece....... olmak kadar eksik ve hatalı.

biraz fazla bir tarafa bükerek çelişkiyi göstermek istiyor" diye savunmaya çalışmıştım. Ancak Yelda tavrında ısrar edip, bana da karşı çıkmış, hep beraber geliştirici bir sohbet yapılmasının olanaklarını ortadan kaldırmıştı.

4 Mayıs tarihli SÖZ'de Yelda görünüşte kendini eleştirirken, aslında bu eleştiriyi de daha ziyade beni eleştirmek için kullanıyor. Yani 7 yıl önceki kendiyle uğraşmayı asıl olarak bugün benimle uğraşmak için yapıyor. Benim 7 yıl önce söylediklerimi kendisi bugün keşfettiyse bunun acısını benden çıkarmasını anlayamadım. O gün söylediğimde de anlamaya çalışmak yerine bana akıl veren cevap yazmış, ama kendi deyimiyle "verilmiş sadakası varmış ki" göndermemiş (Bu verilmiş sadakası olmayı da pek anlayamadım. Ben 7 yıl sonra kalkıp da bugün keskin anti-ırkçı Yelda'yı 7 yıl önce söyledikleriyle "teşhir" etmezdim. Sadece sevinirdim ve seviniyorum da). Yelda ırkçılık gerçekliğini yeni kavradı diye ben uzun yıllar ve hala da "zorunlu gönüllülükle" kaldığım Almanya'da etimde değil) yaşadığım ırkçılığı niye unutmuş olayım?

Yelda benim Almanya'da ırkçılık konusunda biriktirdiğim bilgilerimi ve deneylerimi, Türkiye'de iktidar organlarına aday olduğum için unuttuğumu, gömdüğümü iddia ediyor. Büyük bir iddia, ama mesnetsiz ve haksız. Türkiye'de yaşadığım 3 yıl boyunca sadece feminist, sadece solcu olmadığımı, anti-ırkçı mücadelede de yer aldığımı Yelda da dahil o mücadeleye katılan arkadaşlar bilirler. Ama insan gücü ve vakti de nihayetinde sınırlı. Öncelikli olarak hangi alanı seçiyorsan diğer alanlarda da aynı derecede aktif olamıyorsun. Yelda'ya yöneltilecek "Yelda anti-ırkçılıkla öncelikle uğraştı ve feminizm alanındaki bilgi ve deneyimlerini gömdü, çünkü Türkiye'de yeni olan bir alanda isim yapmak, iktidar olmak istiyordu" gibi Yelda'nın bana yönelttiği eleştiri de o kadar doğru. Zira Pazartesi dergisi bir iktidar organı değil, öncelikli olarak erkek iktidarına karşı mücadeleyi önüne koymuş bir muhalefet organı. Onun yazı kurulunda yer almaya hiç de hevesli değildim. Ayrıca Yelda başlangıçta Pazartesi toplantılarına katılan bir insandı. Yazı kurulunu oluşturmakta güçlük çektiğimiz bir dönemde yazı kuruluna girmesini kendisine bizzat ben teklif etmiştim. Oradaki bazı kadınlarla birlikte çalışamayacağı gerekçesiyle reddetmişti. Yoksa Yelda'nın Pazartesi'de değil de SÖZ'de yazmasının Pazartesi'nin ırkçılığı ve Yelda'nın anti-ırkçılığı ile alakası yok.

Pazartesi yanlış yapmıyor demiyorum. Sorun Pazartesi'nin eleştirilmesi de değil; Fatma Kayhan da eleştiriyor, bence eleştirileri yapıcı ve uyarıcı. Yelda zeki ve sivri dilli bir yakalayıp çarpıcı bir biçimde ifade edebiliyor. Eleştirileri yabana atılacak şeyler de değil. Ancak tavrı, stili eleştirdiklerini değiştirmekten çok, onları tahrip etmeye, dışlamaya ve dolayısıyla kendinin de dışlanmasına yol açıyor. Yelda, söz ve karar organlarında tutunamama nedenini bir de bu açıdan sorgulamaya ne dersin? "Kendimiz'le uğraşanlar, solcuları ve feministleri sorgulayanlar" iktidara gelemiyorlar diye yakınırken, kendini sadece anti-ırkçı, sadece Kürt ve dolayısıyla mağdur (kurban) görmüş ve iktidar diye bir derdi olduğunu da söylemiş olmuyor musun? Bu anlamda iktidar düşkünü gösterdiğin arkadaşlarınla uğraşmanın yanı sıra, "kendimizle" uğraşmayı seven birisi olarak biraz da kendinle uğraşsan nasıl olur? Yelda'cığım başkalarına söylediğin "düşman da değiliz, masum da" sözlerinin kendin için de geçerli olduğunu düşünüyor musun? Eleştirilerin yararı olup olmaması, söylenenlerin içeriği kadar nasıl söylendiği ile de ilgili. "Öz biçimi doğurur, biçim özü yoğurur" demişler. Annen sana "kızım, keskin sirke sadece içirilenlere değil, küpüne de

Duyuru

İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi Azınlık Hakları İzleme Komisyonu'nun, HABITAT II Alternatif Forumu kapsamında, Osmanbey'deki Labella ve Semiramis Düğün salonlarında açtığı sergi 9 Haziran'a kadar gezilebilir. Ayrıca, 31 Mayıs, 3 - 4 Haziran tarihlerinde 09.00-12.00 arasında konuyla ilgili konuşmalar da olacak.

Avrupa'da 'proletarya diktatörlüğü'nden vazgeçmeyen tek eski komünist part

Yunanistan Komünist Partisi bir yer'de durmaya çalışıyor

Seyfi ÖNGİDER

Atina'ya yine geçen yıl Haziran ayı başında o zaman Synaspismos'un düzenlediği Balkan Forumu'na katılmak için gitmiş ve çok hoşnut kalmıştım. Gerek Yunanlı devrimcilerle tanışmak ve Yunanistan'ı tanımak, gerekse de çeşitli Balkan ülkelerinden gelen komünistleri, sosyalistleri tanımak açısından çok yararlı bir gezi olmuştu. Bu ikinci gezinin de benim için çok ilginç ve öğretici olacağından kuşkum yoktu. Nitekim 22 Mayıs Çarşamba sabahından 27 Mayıs Pazartesi sabahına kadar geçen 5 gün benim için gerçekten de çok yararlı oldu.

Geçen yılki toplantıya Birleşik Sosyalist Parti adına katılmıştım, bu kez ise Özgürlük ve Dayanışma Partisi adına Yunanistan Komünist Partisi (YKP)'nin davetlisi idim.

YKP'nin 15. Kongresi'ni izlemek ve ardından yapılacak 'Akdeniz bölgesinde büyük güçler arasındaki uzlaşmazlıklar ve Yeni Dünya Düzeni'ne karşı mücadele' başlıklı uluslararası tartışma toplantısına katılmak üzere gittiğim Atina'ya uçağım sabah saat 11.00 civarında indi. YKP'nin uluslararası ilişkiler bürosu yetkililerinden Babis Angurakis'le yaptığımız görüşmeye göre havaalanında beni karşılayacaklardı. Nitekim pasaport ve gümrük kontrolünden çıktığımda gözlüklü, genç bir adamın elindeki kağıtta 'Seyfi Ö.' yazıyordu. Ona yönelip İngilizce konuşmaya başladığımda Türkçe olarak yanıt aldım; "Yunanistan'a hoşgeldiniz. Ben KKE'den Stelios Pavlidis." (YKP'nin Yunanca baş harfleri KKE, okunuşu Kapa, Kapa, Epsilon.) Yunanistan'da Türkiye'den göç etmiş çok sayıda solcu olduğunu bildiğim için Stelios'un gayet iyi Türkçe konuşması beni şaşırtmadı. Türkiye doğumlu Stelios, 19 yaşında, 1977 yılında önce Türkiye'den Almanya'ya gidip, orada 17 yıl kaldıktan sonra Yunanistan'a dönmüştü. Bir taksiye atlayıp doğru o sabah başlayan kongrenin yapıldığı salona gittik.

Görkemli parti merkezi

Kongre YKP'nin Genel Merkez kompleksinin bir parçasını oluşturan salonda yapılıyordu. 'Kompleks' diyorum YKP'nin gerçekten görkemli bir merkezi var Atina'da. 1982 yılında yapılan bu kompleks 10 katlı bir bina; yönetim ve büroların olduğu ana bölüm ile, 700 kişilik bir toplantı salonu, bir misafirhane, alt katlarda partinin günlük tirajı 12 bin dolayında olan gazetesi Rizospastis'in (Rizospastis 'radikal' demek) hazırlandığı ve basıldığı tesisler ile matbaa, yine partiye ait bir radyo ve TV istasyonundan oluşuyor. Etrafı kalın duvarlarla çevrili, kapısında büyük bir orak- çekiç ambemi ve bahçesinde de büyük bir Lenin gerçekten etkileyici idi.

Biz parti merkezine vardığımızda öğlen yemeği arası verilmek üzere idi. Babis Angurakis'le kısa bir hoşgeldin görüşmesinden sonra ana binanın altında yemek salonuna dönüştürülen garajda hazır kumanyalardan oluşan yemeğimizi yerken Avusturya Komünist Partisi'nden tanıdığım Gunter Klodner'i görmek hoş bir sürpriz oldu. Artık öğleden sonra 3.00'te tekrar başlayacak görüşmeleri izlemeye hazırdım.

45 ülkeden 65 parti

Kongre salonuna delegeler ve davetli yabancı parti temsilcileri dışında kimse alınmıyor. Bizim buradaki gibi parti üyesi veya taraftarı izleyiciler yok. Artık sadece Avrupa'nın değil dünyanın önemli komünist partilerinden biri olan YKP'nin kongresine uluslararası ilgi olağanüstü idi; Japonya'dan Brezilya ve Kanada'ya kadar 45 ülkeden 65 kadar parti veya cephe örgütünün temsilcileri gelmişti. Ayrı bir yer ayrılan yabancı delegasyon için İngilizce, Fransızca ve Arapça simültane çeviri yapılıyordu. 25 bin civarındaki parti üyesini temsilen 575 delege vardı. YKP 1994 seçimlerinde yüzde 4,5 oy alarak yüzde 3 olan barajı aşmış ve parlamentoya 9 milletvekili sokmuştu. 1918'de kurulan parti 1936'daki Metaxas diktatörlüğü dönemine kadar yasal olarak faaliyet göstermiş sonra yasaklanarak tekrar ancak 1974'te legale çıkabilmişti.

Delegelerin yüzde 21'i kadın iken yüzde 17'si işçi idi. Yaş ortalaması 45 gibi ileri bir seviyede iken ortalama parti üyeliği süresi de 20 yıl idi. En genç delege 20 yaşında iken Yunanistan komünist hareketinin tarihsel önderi,

Salonun arkasında, üstte: 'Yaşasın Marksizm-Leninizm ve Proletarya Enternasyonalizmi' yazıyordu.

YKP'nin şu andaki Onursal Başkanı Charilaos Florakis ise 82'ye dayanan yaşı ile en yaşlı delege ünvanını taşıyordu. Bir diğer ilginç istatistik bilgisi ise kongre delegelerinin toplam 451 yıl sürgünde veya hapisanede kalmış olmaları idi.

YKP'nin 15. Kongresi aynı zamanda bir program kongresi idi. Kürsünün arkasında ise 'Emperyalizme ve tekellere karşı sosyalizm için cephe' yazan dev bir pankart asılıydı. Dolayısıyla kongreden parti kendisine böylesi bir yol çizmiş, cephe oluşturma kararı alarak çıkmış olmayı hedefliyordu. Tartışmalar gece saat 9.00'a kadar sürdü ve otobüslerle kalacağımız otele gittiğimizde saat 10'u geçiyordu.

Proletarya diktatörlüğünden vazgeçmeyen tek KP

Ertesi sabah kongre 9.00'da başlayacaktı, 10 dakika geç başlayınca öğlen yemeği molası da 10 dakika geç verildi. Parti merkezine ve kongre salonuna giriş-çıkış çok sıkı denetim altında idi. Bir kaç kontrolden geçtikten sonra salona girilebiliyordu.

Konuşmaları dinlemenin yanı sıra bana rehberlik eden Stelio'nun da verdiği bilgiler sayesinde yavaş yavaş durumu kavramaya başladım. Avrupa Birliği'ne karşı tutum, ittifaklar politikası ve proletarya diktatörlüğü sorunu tartışmaların ana gündem maddeleri idi. Konuşmacıların büyük çoğunluğu AB'ye karşı çıkıyor, PASOK ve sosyal demokrasiyle ittifakın düşünülmemesi gerektiğinin altını çiziyor ve proletarya diktatörlüğünden vazgeçilemeyeceğini savunuyordu ve aldıkları alkışlardan kongre çoğunluğunun da bu doğrultuda bulunduğu anlaşılıyordu. YKP, en azından Avrupa'da, proletarya diktatörlüğünden vazgeçmeyen tek eski komünist partisi idi ve öyle kalmaya da kararlı görünüyordu. Bu doğrultunun karşısında konuşan pek yoktu. Zaten parti önderliği veya politikalar da eleştirilecek olursa çok dikkatli sözcükler seçilerek yapılıyordu.

Muhalefet kolay değil!

Partinin Merkez Komitesi (MK) tarafından ortaya konan çizgiye eleştirel yaklaşan üç önemli isim olduğu söyleniyordu; Politbüro üyesi ve partinin parlamentodaki grup sözcüsü Mitsos Kostopulos, iki Avrupa Parlamentosu milletvekilinden biri olan Yiannis Theonas ve Rizospastis gazetesinin yayın yönetmeni Tsingas. Kostopulos, kongreden bir süre önce gazetede çıkan bir makalesinde bu konuları yeniden ele alıp, tartışalım demişti. Doğrusu yaklaşımının ne olduğunu pek anlama olanağı bulamadım. Ama eleştirel bir pozisyonu olduğu açıktı. Bu yazıyı eleştiren delegeler oldu. Anlaşılan kongre öncesinde bu makale partide bir hayli tartışılmış ve tepki de çek-

Batı Avrupa ve Ön Asya mentalitesi...

Cumartesi gecesi Yunanistan'ın ünlü şarkıcılarından Harris'in konserine Avusturyalı Gunter bilet almıştı. Zappion'daki toplantıdan doğruca konsere gidecektik. Ben, Stelio ve yine bir gruba rehberlik eden kız arkadaşı Angiliki'yi de davet ettim. Yunanistan'ın Sezen Aksu'su konumundaki Harris'in adını duyunca gelmek istediler, ancak bilet bulunmaz dediler. Stelio ve Türkleri çok sevdiği için 'Melek hanım' (Angiliki 'melek' demek) adını taktığım sempatik Angiliki ile birlikte 9 kişi oluyorduk ancak elimizde 7 bilet vardı. Ben, "Olsun siz gelin, orada nasıl olsa bir çaresini bulur, içeri gireriz" dedim. Batı Avrupalı delegelerin buna hiç akılları yatmadı, ama iki taksiyle yola çıktık. Konserin yapılacağı 15 bin kişilik spor salonuna geldiğimizde gerçekten hiç bilet yoktu. Ben önce kapıdan topluca giriş yapıp, o kargaşa içinde 7 bileti yine topluca verip 9 kişi gireriz dedim. Batı Avrupalılar'ın bunu kafası hiç almadı. Onlar açısından durum gayet basit ve netti; 7 biletle ancak 7 kişi girerdi, 9 kişi girmeye çalışmak akıllarının alacağı bir şey değildi. Kapıya yaklaştığımızda oldukça dar bir giriş kapısı ve iki tane polisin tek tek sıkı kontrolu ile içeri girildiğini gördük. Böylece ilk proje yatmış oldu. Stelio ile 'Melek hanım' "Mümkün değil siz girin, biz dönelim" dediler. Ben itiraz ettim ve yeni bir yol önerdim. Ben ve Danimarkalı arkadaş biletlerimizi Stelio ve 'Melek hanıma' verecektik. Hep birlikte kapıya gidecek ve Stelio polisle konuşacaktı. Türkiye ve diğer ülkelerden yabancı konukları olduğunu iki biletin eksik olduğunu söyleyip, anlayış göstermesini isteyecekti. Türkiye'den konuktan özellikle söz edecekti çünkü kimi Yunanlılar'ın Türkleri çok sevdiğini biliyordum. Dolayısıyla bu ya gerçekten yolu açacaktı ya da olmayacaktı. Bu plana yine itirazlar geldi ama bir şey kaybetmeyiz diye ısrar ettim. Stelio ve 'Melek hanım' biletleri aldı ve hep birlikte kapıya yöneldik. Stelio kapıdaki polisle kısa bir şeyler konuştu ve hemen biz hep birlikte içeriye davet edildik. Batı Avrupalılar şaşkındı, biraz yürüyüp Stelio'yu beklemeye başladık. Polisle biraz daha konuşup yanımıza gelirken Stelio'nun ağzı kulaklarındaydı. 'Ne oldu' dedim, benimle TV'de yapılan görüşmeyi polis izlemiş, "Ben sizi tanıyorum, çok güzel bir görüşmeydi" diye kutlamış ve hemen bizi 'VIP statüsünde' (Çok önemli kişi) içeri almış. Biz 'Ön Asyalılar', yani Stelio, 'Melek hanım' ve ben, Batı Avrupalılar'dan farklı olduğumuzu göstermiştik. Ertesi gece yine hep birlikte gittiğimiz Rebetiko lokalinde de ortak müziğimiz ve danslarımızda farklılığımız ve ortak kimliğimiz görülüyordu...

tisi 15. Kongresi'ni yaptı

'devrimci

ama...

mişti. Theonas, kongredeki konuşmasında 'reformcu' olarak suçlanmaktan bıktığını söyledi, Atina örgütünü eleştirdi ve Merkez Komiesi'ne aday olmayacağını söyledi. Tsingas'ın da konuşması sırasında salonda değildim. Dediğim gibi bunların eleştirilerinin içeriğini yeerince kavrayabilmiş değilim ancak kongre sonunda yapılan MK seçimlerinde yeniden aday olmaya karar veren Theonas ile Kostopuos 90 kişilik MK'ya seçilemediler. Bence bu vahim bir şeydi. Rehbeim Stelio da dahil olmak üzere Yunanlı arkadaşlarla bu konuyu biaz tartışmaya çalıştım. "Ben çoğunluk liderlerinden biri olsaydım, kürsüye çıkar ve bunlara oy verilmesi çağrısı yapardım. Eleştirileri ne olursa olsun 90 kişilik geniş bir kurulda bunların yer almaması bir eksikliktir." diye derdimi anlatmaya çalıştım, ama pek anlaşamadık. Tabii ki farklı ülkelerde, farklı anayışlarda, farklı yapılarda mücadele eden insanlardık. Onların bizi, bizim onları anlamamız o kadar kolay değildi.

Bu arada fırsat buldukça diğer ülkelerden gelen delegelerle de görüşmeler yapıyor, bilgi alış-verişinde bulunuyorduk. Türkiye çok önem verilen bir ülke idi ve yeni bir parti ve pek çok ülkeye göre değişik bir deneyim olarak ÖDP de ilgi çekiyordu. Avusturya, Suriye, Portekiz, Filistin, İran, İtalya, Japonya, Brezilya, İngiltere, Lüksemburg, Kıbrıs, Fransa delegeleri ile görüşmeler yapma olanağım oldu.

Portekiz Komünist Partisi'nden Jose Soeiro, ısrarla beni arayıp buldu. Hem Aralık ayındaki kongreleine davet etmek istiyormuş, hem de Kadıköy'deki 1 Mayıs olaylarını merak ediyormuş. Acaba Türkiye'de yoksul kitleler ayağa mı kalkmıştı, bu kitle hareketi nasıl bir şeydi? İstanbul'daki 1 Mayıs olaylarını hemen herkes biliyor ve etraflıca bilgi almak istiyordu.

Televizyon görüşmesi

23 Mayıs Perşembe günkü kongre çalışmaları da gece 9.00'da sona erdi. Otele dönüp yemeğe oturduğumuzda YKP'nin 1994'teki sel baskınında tahrip olan, ancak bir süredir yeniden deneme yayınına başlayan TV'sinde benimle bir görüşme yapılacağını bildirdiler. Hemen bir taksiye atlayarak parti merkezinin altı katındaki stüdyoya gittik. YKP Genel Sekreteri Aleka Papariga'nın kocası ve Rizospastis'ın eski dış politika editörü Thanasasis Paparigas artık TV'nin yöneticilerinden biri idi. Stelio'nun çevirmenlik yaptığı bir saatlik programda Paparigas'ın Türkiye'deki hükümet krizi, İslami hareket, Kürt sorunu ve ÖDP'ye ilişkin sorularını yanıtladım. Paparigas'a göre iyi bir görüşme olmuş ve yemeği hak etmiştik. Ve artık soru sorma sırası bende idi. Hep birlikte gittiğimiz lokantada bu kez ben ona YKP'nin biraz fazlaca dogmatik olduğu, son yıllarda yaşanan krizlerden sonra 1970'li, hatta 1960'lı yıllara dönerek pozisyon aldığı izlenimi edindiğimi ve bunun nedenlerini sordum. Bence YKP gerçekten 'devrimci bir yer' tutmaya çalışıyordu, ama argümanları çok zayıf ve eski idi. Bu konumlarıyla aydınlarla ilişki kurmaları ve ideolojik hegemonya mücadelesini kazanmaları çok zordu. Başta çoğulculuk ve sosyalist demokrasi olmak üzere bizim Türkiye'de yaptığımız tartışmalar, ÖDP'yi ortaya çıkaran süreç Yunanlılar'a bir hayli uzaktı. Paparigas, zeki ve bilgili bir komünistti

Aleka Papariga yeniden Genel Sekreter seçildi

ve bazı eleştirilerime hak vermekle birlikte kendi ülkesinin koşullarını ve tarihini anlatmaya çalıştı. Bugünkü koşullarda böyle davranmak ona doğru geliyordu. YKP'nin tasfiye edilmeye, yok edilmeye çalışıldığını ve esasında buna sert tepki gösterdiklerini vurguladı. Özellikle Avrupa'da proletarya diktatörlüğünden vazgeçen partilerin tasfiye olmaktan kurtulamadıklarını hatırlattı. Benim anlatmaya çalıştığım proletarya diktatörlüğünden vazgeçmeler değildi, bunu ve başka bir takım tezleri savunurken kullanılan argümanların zayıflığı, eskiliği idi. Paparigas'la yaptığımız bu dostça sohbette birbirimizi anlamaya çalıştık.

Florakis, Kutlu'yu soruyor

24 Mayıs Cuma günü yine saat 9'dan önce parti merkezindeydik. Bir yandan kongredeki tartışmaları izlemeye çalışırken bir yandan da görüşmeler yapıyordum. Öğle saatlerinde YKP Politbüro üyesi ve uluslararası ilişkiler sorumlusu Oresti Kolozof'la randevümüz vardı. Bir saat kadar süren görüşmede ÖDP hakkında bilgi almaya çalışan Kolozof, partinin programatik çizgisi ve sosyalizmle ilişkisini anlamaya çalışan sorular sordu. Ben de özellikle 1989'da eski 'İç' ve 'Dış' (şimdiki KKE) komünist partilerinin ve başka bazı grupların birleşmesinden meydana gelen Synaspismos (Sol Koalisyon) deneyiminin 1991'de neden ve nasıl sona erdiğini anlamaya çalışan sorular sordum. Bu koalisyonun esas gücünü yine KKE meydana getiriyordu ve 1990'daki seçimlerde yüzde 13 oy alarak 21 milletvekili çıkarmışlardı. KKE'nin, bu sol koalisyonun diğer unsurlarına eşitlikçi bir tutumla yaklaştığını, kararların mutabakatla alındığını, küçük bir örgüt bile itiraz etse karar alınmadığını, Başkanlık Kurulu'nda her örgütün mutlaka temsil edildiğini anlatan Kolozof, sonuçta bu koalisyonu bozanın da kendileri olmadığını vurguladı. Diğerlerinin, yani esas olarak eski 'iç' komünistlerin tutumu nedeniyle bu yapı dağılmıştı. KKE'nin MK'sının yarısının diğer tarafta yer aldığı bu krizden sonra artık deyim uygunsa 'sütten ağzı yanan KKE, yoğurdu üfleyerek yiyordu'. Dürüstlük, güven, verilen sözlere sadık kalınmazsa böylesi ittifakların veya örgütlenmelerin yürümeyeceğini söylüyordu Kolozof.

Bu arada bir kahve molası sırasında YKP'nin Onursal Başkanı, iç savaş sırasında Demokratik Ordu'nun generallerinden Florakis'le tanıştık. Türkiye'den geldiğimi duyunca hemen ilgi gösterdi ve biraz sohbetten sonra Haydar Kutlu'yu sordu, "Ne yapıyorlar şimdi" dedi. Ben de aktif politikada olmadıklarını söylemekle yetindim. Florakis, "Yahu bunlar koskoca adamlar, akıllarını mı kaçırdılar? Burada onlar için kampanya düzenledik, bizi de çok zor durumda bıraktılar." dedi.

Ege'nin iki kıyısında barış rüzgarları

Cuma öğleden sonra Midilli milletvekili Korakas'ın da arasında yer aldığı Ege adalarından bir grup delege ile görüştük. Korakas yeniden bir barış hareketinin örgütlenmesine çok önem veriyordu. Sakız, Midilli ve Savos adalarının delegeleri de bizim Ege sahillerindeki ÖDP örgütleriyle yakın ilişki kurmak, barış ve dostluğa yönelik ortak çalışmalar yapmak istiyorlardı.

Cuma akşamı ise yabancı delegasyonları gruplara ayırarak Atina'nın çeşitli semtlerindeki yerel parti örgütleriyle ve halkla tanışma toplantıları örgütlenmişti. Benim gittiğim yer Ünlü Haydari kampının bulunduğu semtti. Belediyenin toplantı salonunu dolduran 400 kişiye kısa konuşmalar yaptık. Doğrusunu söylemek gerekirse en çok alkış ve ilgiyi gören ben oldum. Türkiye'den geliyordum ve onlar için diğerlerinden gerçekten farklı ve önemliydim. Türkçe yaptığım konuşma Stelio tarafından simültane olarak çevriliyordu ama Türkçe anlayan izleyici yok değildi. Yunanistan ve Türkiye solunun güçlenmesi gerektiğini, çünkü böylece iki ülke arasındaki kardeşliğin ve barışın güçleneceğini söylediğimde beni büyük bir coşkuyla alkışlıyorlardı. Toplantı bitiminde yanıma gelip boynuma sarılanlara hoş duygular yaşarken, diğer yabancı delegeler bu tabloya oldukça şaşırdılar. Toplantıdan sonra büyük bir grupla hep birlikte yemeğe gittik ve yerel parti örgütünün yöneticileriyle sohbete devam ettik. Gerçekten birbirimize çok benziyorduk. Sadece yemeklerimizle değil her açıdan çok benziyorduk...

Zappion'da uluslararası toplantı

25 Mayıs Cumartesi günü kongreyi izlemeye gelen partilerin temsilcileri geçen yılki Synaspismos toplantısından bildiğim Zappion Konferans Merkezi'ndeki uluslararası toplantıya davetliydi. Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'dan gelen partilere ilk turda 12'şer dakikalık bir konuşma hakkı tanındı. Alfabetik sıra ile söz alan 18 parti temsilcisinin son konuşmacısı bendim. Daha önce İngilizce olarak hazırladığım konuşma metninde sosyalizmin yeni bir döneminin başladığını vurgularken, bölgenin en önemli sorunlarının Kürt sorunu, Filistin sorunu, Kıbrıs ve Ege sorunları olduğuna değindim. Ayrıca Akdeniz bölgesinde uluslararası ilişkileri geliştirmek ve örgütlenmek için daha ciddi adımlar atmak gerektiğini belirttim. Daha sonraki tartışmalar ve öneriler çerçevesinde en azından düzenli bilgi alış-verişini sağlayacak bir enformasyon merkezi oluşturulması gereği taraftar buldu. Ancak bu hemen yapılabilecek bir şey değildi ve olgunlaşması gerekiyordu. Hemen herkes Türkiye-İsrail askeri anlaşmasına dikkat çekti ve bunun bölge için çok önemli olduğunu vurguladı. Türkiye'nin izlediği politikalar bölgedeki hemen her ülkeyi ürkütüyordu. Özellikle Araplar çok tedirgin ve öfkeliydiler. Daha sonra 5'er dakika söz verilen bölge dışındaki parti temsilcilerinin büyük çoğunluğunun da yine Türkiye-İsrail anlaşmasının yanı sıra Kürt sorununa değinmeleri dikkat çekiyordu.

İtalya'nın çoğulcu komünistleri

Parti de la Refondation Comunista

İtalya'dan gelen Parti de la Refondation Comunista (Komünist Parti Yeniden Kuruluş) delegesi Fausto Sorini de benim en çok görüşmek istediğim delegelerden biri idi. Çünkü genel olarak tanıdığım bu parti Türkiye'de ÖDP ile yapmaya çalıştıklarımıza benzer bir doğrultuya sahipti ve giderek güçleniyordu. Son seçimlerde 'Zeytinağacı bloku' içinde yer alan Refondation yüzde 8'in üzerinde oy almış ve 49 milletvekili çıkarmıştı. Şimdi kurulmaya çalışılan merkez-sol hükümetin ipi ellerinde idi. Sorunu, partinin 50 kişiden oluşan Ulusal Komitesi'nde yeni tartışmışlardı ve hükümete girmeden sadece güven oyu vermeyi, ondan sonra da izlenen politikalara göre tutum belirlemeyi kararlaştırmışlardı. Merkez-sol hükümetin başarılı olacağını düşünmüyorlardı.

Sorini, partilerinin çoğulculuğunu Bolşeviklerin devrimden sonraki ilk dönemine, 1920'deki 10. Parti kongresi'ne kadar olan dönemin uygulamalarına ve anlayışına dayandırıyordu. İzlemeye çalıştıkları örnek buydu. Eski İtalyan Komünist Partisi'nin dağılması sırasında Marksizme bağlı kalanlarca oluşturulan partinin 120 bin üyesi vardı. 20 bin tirajı olan bir günlük gazete ve çeşitli yayınlarda partinin yüzyüze olduğu siyasal sorunlar özgürce tartışılıyor ve platformlar oluşturulabiliyordu. Ancak bu platformlar kalıcı değildi, hangi sorun çerçevesinde oluşmuş ise o sorun gündemden kalkınca veya tartışmaların ardından artık partinin bir politikası belirlenmişse o platform ortadan kalkıyordu. Alınan karar bütün üyeler için bağlayıcı idi. Sorini daha yeni yaşanan somut bir örnekle parti içindeki platformları ve çoğulcu işleyişi anlatmaya çalıştı. Örneğin kurulacak yeni hükümet konusunda 50 kişilik Ulusal Komite'de yer alan 2 Troçkist hükümete güven oyu verilmesine kesinlikle karşı çıkmışlardı. Bu Ulusal Komite üyeleri tutumlarına destek olmak üzere parti üyelerinden imza toplamak dahil, her türlü propaganda hakkını kullanmışlar, platform oluşturarak bildiriler yayınlamışlar ve partiyi politikalarına ikna etmeye çalışmışlardı. Sonuçta Ulusal Komite toplanıp, tartışarak oylamaya gitmiş, 2 karşı, 1 çekimser oya karşılık 47 oyla hükümete girmeme ama sadece kuruluşunu sağlamak üzere güven oyu vermeye karar vermişlerdi. Ve artık bu soruna ilişkin tartışmalar ve platformlar sona ermişti. Parti üyeleri bu parti politikasına uygun davranmak zorundaydılar. Örneğin parlamentodaki 49 milletvekili bu doğrultuda oy kullanmak zorundaydılar.

Partinin örgütsel yapısı ve işleyişinin yanı sıra teorik ve siyasal alanda da Marksizmin köklerine dönmeye çalışıyorlardı. Kendilerini birleştiren Marksizm idi. Partide kendilerini Leninist olarak tanımlayanlar vardı ama Leninizmin genel ve bağlayıcı bir zemin olarak ifade edilmediğini, çünkü Leninizm'e karşı olanların da partide yer aldığını belirtiyordu Uluslararası Bölüm Koordinatörü ve Ulusal Komite Üyesi Sorini. Gramsci, devrimci bir yenilenme, Marksizmin yeniden bir devrimci yorumunu üretme açısından kendileri için çok önemli bir kaynaktı.

Ümraniye'ye bağlı Yeni Çamlıca Mahallesi'nde yaşam 'bloklar', 'siteler' içinde...

Çok katlı gecekondularda gençler soluksuz

Ayla ÖNDER

'İstanbul'un taşı toprağı altın' lafını kim söylemişse doğru söylemiş. Çünkü bu kentin en ulaşılamayacak tepelerine bile insanlar ev kondurmuş. Bu mahallelere giden yollarda vızır vızır minibüsler, özel otobüsler işliyor. Bu kez yolumuzun düştüğü mahalle; Yeni Çamlıca. Ümraniye'ye bağlı bu semtin o ünlü Çamlıca mahallesiyle isim benzerliği dışında hiçbir ilgisi yok. İMES (İstanbul Mobilya Esnafları Sitesi) mahallenin çok yakınında. Dudullu'yla, Yeni Çamlıca'yı İMES ayırıyor. 5 -7 katlı apartmanlardan oluşan mahallede üç ayrı site var; İmar-İskan blokları, bin 200 konut; Türk-İş Blokları, 2 bin konut; Acarlar blokları, bin 200 konut.

Bizim ilgi alanımız İmar-İskan Blokları oldu özellikle. Çünkü buraya, karşı yakadaki bazı gecekondu bölgelerinden 'zorunlu' göç olmuştu. Aslında 9 sene önce Boğaz'ın karşı yakasında; Alibeyköy, Kağıthane, Hisarüstü, Okmeydanı ve Tarlabaşı'ndaki gecekondularda oturuyorlardı. Bu 4 -5 katlı 'bloklara' taşınmaları ikinci Boğaz köprüsünün yapımıyla başladı. İkinci Boğaz köprüsünün çevre yolu yapımı sırasında birçok ev istimlak edilince, devlet evleri yıkılan insanlara bu konutları vermişti. Kendilerinin de taktığı isimle "çok katlı gecekondu"da oturuyorlardı artık.

'Orası' ve bizim burası...

Ziyaret ettiğimiz İmar- İskan Blokları, dört sitenin tam ortasındaydı. Acarlar Sitesi, Türk-İş Blokları, Pınar Sitesi ve Emlak Bankası konutlarından da 'sınıf' olarak ayrı niteliyorlardı kendilerini. Bu sitelerle hiçbir ilişkisi olmayan mahalleli diğer bloklarda yaşayanlardan 'onlar' diye söz ediyorlardı. Türk-İş ve Acarlar Blokları'nda daha çok esnaflar oturuyordu. Özellikle Türk-iş Blokları'nda gericilerin oturduğunu söylüyorlardı.

İmar-İskan Blokları'nda yaşayanların ise 90'ı işçiydi. Buraya gelince daha zor olmuştu işçilerin durumu. Karşıdaki eski işyerlerine gitmek için daha uzun yol katediyorlardı şimdi. Mahalle sakinlerinden Nesrin Hanım, "Eski oturduğumuz yer olduğu gibi gecekondu bölgesiydi. Burası da aslında çok katlı gecekondu" diyordu.

Türk-İş Blokları'ndan "orası" diye söz etmeleri garip gelmişti. Ancak daha sonra sohbetler sırasında nedeni anlaşılmıştı. Bu sitede üç yıl önce Ülkü Ocakları açılınca ilişkilerde bozulmalar başlamıştı. Bu ocaklara "takılan" gençlerle İmar - İskan'daki gençlerin arası hiç iyi değildi. Çoğunluk olarak demokrat, solcu ve anti-faşist insanların yaşadığı bloklarda faşistler barınamıyordu. Kavga, kabadayılık, şiddet yöntemleriyle bu gençlerin karşısına çıkan faşistler, yaklaşık bir ay önce de mahalleye gençlerin tabiriyle

yaşayanlar çocuklarını özel okullara gönderebiliyordu belki. Ancak diğer sitelerdeki gençler, Türk-İş Blokları'ndaki Mevlana Lisesi'nde öğrenim görüyordu. Ülkü Ocakları'nın müdavimleri okulda örgütlenme yapmaya yeltenince sorunlar başlamıştı. Bu yüzden İmar-İskan Blokları'nın solcu gençlerine dolayısıyla baskı yapmaya başlamışlardı.

İmar-İskan Blokları'nda yaşayanlar arasında Aleviler çoğunluktaydı Tunceliler'in yanı sıra, Karadeniz Alevileri de çoktu burada. Gümüşhane'den ve Giresun'dan gelenlerin çoğu Aleviydi. Giresunlular'ın hangisine sorsanız üç köyün adını sayıyordu; Kırıntı, Kayacık ve Yeniköy. Giresun'un bu köylerinden İstanbul'a göç oldukça fazlaydı.

Blokların oy potansiyeli sosyal demokrat ve soldu. Oylar daha önce SHP'ye çıkmıştı. Ondan sonraki seçimlerde ise oylara HADEP ve CHP arasında bölünmüştü. Bu yıl ise "Bir ÖDP çıktı, şimdi herkes onu konuşuyor" diyordu gençler.

Gençler, yaşlılardan şikayetçi

İmar - İskan Blokları'nda yaşayan gençlerin, boş zamanlarında gidecekleri bir lokal ya da dernek olmaması en büyük sorunlarıydı. Boş zamanlarda gidecek iki yerleri vardı; kahve ve bilardo salonu.

şitli sosyalist örgütlenmeler içinde yer alan bu insanlarla yani '78 kuşağıyla, '90 kuşağı arasında bayağı uçurum vardı.

Aralarındaki bu uyumsuzluk anti-faşist eylemleri bile etkiliyordu.

Örneğin İmar-İskan Blokları'na ilk faşist saldırı olduğunda bütün sol ve sosyalist geleneklerden insanlar ortak bir basın açıklaması hazırlamıştı. Ancak gençler basın açıklamasının yapılacağı yerin açık alan olmasını istiyordu. 'Büyükler' de kapalı alanda olsun diye ısrar edince ipler kopmuştu. Bu tartışma sonucu gençler bu eylemden desteğini çekmişti. Eylemde, faşist saldırı protesto edilecekken mahellenin büyükleri protesto edilmişti!

Mevlana Lisesi'nde ve sokaklarda faşistlerin zorbalığı artınca yeniden bir protesto eylemi planlanmıştı bir süre önce. Bu eylem için de ortak bir metin hazırlanmıştı. İmar -İskan Blokları sakinleri, Türk-İş Blokları'nda yer alan Ülkü Ocakları'nın kapatılmasını istiyordu. Metinde öz olarak saldırıların buradan yönlendirildiği belirtiliyordu. Bu taleplerin yer aldığı metnin altındaki imzalar arasında 'Mevlana Lisesi Gençleri' de yer alacaktı. Gençler bu imzayı göremeyince yine öfkelenmişlerdi. Ve Mevlana Lisesi'nin solcu öğrencileri 350 imzalık metinden imzalarını çekmişti. İlk

mutlaka yer almasını savunuyorlardı. İpler burada da kopmuştu.

'68, '78 ve '86 kuşakları...

Ahmet Bey, gençleri anladığını söylüyordu. "78 kuşağı ile 86 kuşağı arasındaki bağ kopuk. Geçmişten bugüne bir diyalog eksikliği var. Bu gençlerin dernek açalım falan dediği konulardaki tartışmalara ben yakından şahidim. En çok da destek veren benim. Aslında burada bir dernek var; Kayacık Geliştirme ve Güzelleştirme Derneği. Tüzüğü mükemmel. Her türlü sosyal, kültürel faaliyete açık bir tüzük. Hiçbir engel yok. Olanak da var. Burada yaşayan Giresun'a bağlı Kayacık köylülerinin kurduğu bir dernek. Ama gençlerin kültürel, sosyal faaliyetini sürdürmesi için araç olan bir mekan olacaktı. Geçen sene açıldı bu dernek. Bu çocuklar orada folklor yapmaya başladılar. Gelip, gitmeye başladılar. Bu olumlu bir iş aslında. Belki de o faaliyet, '78 kuşağı ile bugünkü kuşağın arasında bir köprü olabilecekti. Daha yaşlı kuşak yani '68 kuşağı bu tür faaliyelere izin vermedi. Gerekçesi de şu. Şöyle bir duyum almışlar; 'Refah partililer derneği ihbar ettiler. Burada Aleviler toplanıyor diye!'. Ama bu tutmadı. Bir kere de bir geçe kızla bir erkek dernekte içki içmişler falan dediler. Bayağı baskı oldu yani. Gençler de proteso

ettiler. Ben bu gençlere katılıyorum. Haklılar."

'Yeri geldiğinde şiddet gerekli...'

İmar İskan Blokları'nın gençleriyle bunları konuşmanın yanı sıra birçok sorunu da konuşma olanağı bulmuştuk. Bu tartışma sırasında ilginç diyaloglar da yaşamıştık. Gençler arasında ÖDP sempatizanı gençler de vardı. Bunlardan biri ise illegal örgütler içinde yer aldığını, hatta 1 Mayıs'ta bu örgütün kortejinde yürüdüğünü anlatmıştı. Bu genç, şiddeti savunuyordu. Görüştüğümüz diğer gençler de "yeri geldiğinde" şiddet uygulamak taraftarıydı.

İ., 1 Mayıs'taki çatışmada cam kıranlar arasında yer alıyordu. Ve bu tutumunu ısrarla savunuyordu; "Gayet doğal bir şeydir" diyordu İ. Devlete, onun birçok kurumuna muhalifti. Sendikalara da güvenmiyordu.

"Haklarımı aramaya kalktığım zaman ya cop yiyorum, ya işkence görüyorum. Ben Özgür Ülke okudum diye Terörle Mücadele Şubesi'nde üç gün işkence gördüm. Yani benim okumam suç. Bugün benim Kürt arkadaşım sırf Kürtçe konuştuğu için yoğun işkenceler gördü. Ben bu savaşa da karşıyım. Bu yüzden de bu kirli savaşa gitmek, askerlik yapmak da istemiyorum. Ben bu devletten şunu istiyorum; beni göndersinler başka ülkeye, iltica etmek istiyorum. Yani bu sisteme kesinlikle hizmet etmek istemiyorum. Elime silah alıp da insanları vurmak istemiyorum askerde."

İ., illegal bir oluşumu savunuyordu, ama yine de legal bir parti olan ÖDP'den de olumlu söz ediyordu; "SHP çıktı 'halkçıyız' dedi, Sivas'ta insanlar yakıldı. CHP çıktı, Gazi katliamı oldu. Şimdi ÖDP çıktı. Onu bilmiyoruz. Onun için olumsuz bir şeyler söylemek yanlış. Tabii yeni oluşmudur, bunu şu anda eleştirmenin gereği yok. İçinde çok katmanlar var. Eğer sağlam unsurlar çıkartıldığı takdirde güzelleşir. O bazda ben desteklerim."

Kebapçının camı kırılır mı?

İ., 1 Mayıs'ta o hengamede bir kebapçının camını da kırmış. Ancak Deniz buna karşı çıkıyordu. "Bir kebapçıyı dağıtamazsın. Çünkü o da bir işçi, emekçi. O da kebap satarak ekmeğini öyle kazanıyor. Belki bir saat sonra dükkanı kapatıp o da eyleme katılacaktı."

Sedat da şiddeti savunuyordu; "Tabii iki tane eli sopalı faşist karşına çıktığı zaman, sen de ona eli sopalı girmen lazım di mi. Bu şiddet olayı öfke aslında. Ama devlet başta böyle davranıyor. Mesela gazete okuyoruz. İki militan vuruldu diye. Belki de onlar militan da değildi. Normal bir insandı. Polis onu sırtından vuruyor abi. Bu ne? Bu şiddet değil mi?" Ona göre devlet muhalifleri sevmi-
yordu

Kurbağasız dere!

Yeni Çamlıca Sosyal Yardımlaşma ve Kültür Çevre Koruma Derneği Başkanı İsmail Kara ise mahallenin yerel ve çevre sorunlarının altını çiziyordu;

"Burada çok önemli bir sorun var. Açıktan akan bir dere var. Bu dereye atık fabrika suları akıyor. 9 yıldır bu dereyle yaşıyor insanlar. Burada derenin kenarındaki evlerde oturan insanların çocukları hep bu derenin kenarında oynar. Bu nedenle çocukların vücudunda sarı renkli bir yara çıkıyor. Bunu daha önce belediyeye bildirdik. Bakanlığa bildirdik. Ama ilgilenmediler. Birkaç sene önce bu derede kurbağalar yaşardı. Şimdi bir tane kurbağa kalmadı. Bu dere, mahalleye çok pis bir koku yayıyor. Bunun nedenlerinden biri, Mis Süt'ün Sarıgazi yakınlarında süt üretim tesisleri. Fabrikanın atıkları açıktan akıyor. İkincisi, geceleyin bazı foseptik şirketleri başka mahallelerden çektikleri lağım atıklarını bu dereye döküyor. Biz sonradan öğrendik, Mis Süt'ün atık sularının geçtiği borulardan biri patlamış. Mis Süt yetkilileri daha önce oranın patlayan borularını tamir etti. Fakat daha sonra da İSKİ'nin kanal çalışması sırasında tekrar bozuldu o borular. Tabii bu sular da dereye akıyor. Şu an üç günden beri ben devreye girdim. Yeniden tamirata başladılar.

Ben en son Ümraniye Belediye Başkanı danışmanı ile görüştüm. ' Halk çok rahatsız, eğer önlem almazsanız ben bu olayı protesto etmek için 80 bin hane halkını yola dökerim, protesto ederim' dedim."

Öte yandan açıktan akan lağımlar da var. Mevlana Lisesi'nin çok yakınında bu kanallar açıktan akıyor. Bunlar Emlak Bankası Blokları'ndan gelen lağım atıkları. O akıntılar bizim buradaki kanalizasyonla birleşiyor. Yani bizim pislik onların pisliği ile birleşiyor dereye kadar akıyor. Adam 10 milyara bir daire yapıp satıyor, ama bir kanalı yapamıyorsa ne diyelim."

dı. Mahalle hakkında geniş bir bilgiye sahipti. İmar - İskan Blokları'nda ev kadınlarının çoğunun maddi imkansızlıklar yüzünden evlere temizliğe gittiğini anlatıyordu. "Burada evde oturan kadın çok az. Genellikle iki eşin de çalıştığı bir yer burası." Deniz lise 2 öğrencisiydi, Mevlana Lisesi'nden. Faşistlerin mahalleye 'ilgisini' şöyle yorumluyordu; "Buranın sol, sosyalist, demokrat yapıda olduğunu biliyorlar. Burada oylar hep sosyal demokrat partilere veya HADEP'e çıkar. Bunları biliyorlar ve sindirmeye çalışıyorlar. Kırma- dökme taktiğiyle yapmaya çalışıyorlar bunu da. Ama başaramıyorlar."

'Bindirme' ve 'püskürtme'

Deniz'e göre çevredeki faşistler için burası 'tampon' bölgeydi.

"Nasıl devletin bir sindirme politikası varsa, buraya da 'ülkücü' denilen insanlar 'bindirme' yapmaya çalışıyor. Özellikle okulda baskı var. Onun için biz hep bir aradayız. Onlar saldırdığı zaman biz de 'püskürtme' yapıyoruz."

Mahallede o saldırı olayını da anlatmışlardı. Mahallede 'serseri' denilen birkaç insan vardı. Bunlar içki içip sarhoş oluyorlar ve küfüre başlıyorlardı. Ülkü Ocakları'na mensup gençler de 'hesap sormaya' gelmişti. Bu saldırıdan solcular da nasibini almıştı. Bunun üzerine duyarlı insanlar toplanmıştı. Olaydan sonra polis gelmişti. Mahallenin büyükleri polise, "Burada çıkacak bir olayın sorumlusu sizsiniz, çünkü bunları siz koruyorsunuz" diye çıkış-

Bütün mahalleli polise verdiği ifadelerde

"Biz o şahıslardan değil, ülkü ocaklarından şikayetçiyiz" demişti. "Ya siz bunlara müdahale edin ya da aradan çekilin o zaman biz müdahale ederiz" demişlerdi.

Deniz, solcu ağabeylerinin kendilerine karşı tutumundan sık sık söz ediyordu; "Biz 9 senedir burada oturuyoruz. Gençler için sosyal içerikli hiçbir şey yapılmadı. Burada insanlar demokratım, solcuyum, çağdaşım diyor. Ama gençlere hiçbir şey veremiyorlar. Biz kahveye gidiyoruz boş zamanlarımızda. Paramız olunca Kadıköy'e gidiyoruz. Başka bir şey yok. Gençler için hiçbir olanak yok burada. Bir yer olur, kitap okursun, folklor oynarsın. Böyle şeylerin olacağı sosyal faaliyet yok."

Deniz'e göre ÖDP Yeni Çamlıca'da bir belde örgütü açsaydı daha iyi olacaktı. "Çünkü" diyordu, "Daha büyük bir potansiyel var burada. Ama açılmadı. Gençler bu yüzden bazı illegal örgütlere gitti. İnsanlar öyle bir duruma geldi ki, solcuyum diyenler arasında düzene de ayak uyduranlar var. Maddi olarak buradaki insanların hiçbir şeyi yok. Evleri var sadece. Maddi durumları iyi değil. Yani kaybedecek pek bir şeyleri yok bu düzende. Ama gençler burada bir şey yapmak istiyor."

'Çekip gideceğim buralardan...'

Hasan da şöyle diyordu; "Aslında '78 kuşağındaki insanlar engelliyor bizi. Şu anda burada aktif politika yürüten insanlar bunlar. Ama bizler de aktif olmak istiyoruz. Örneğin o bah-

caktık. Ama olmadı. Büyüklerimiz karşı çıktı.

Burada bazı nüfuzlu insanlar var. O insan CHP dediği zaman bin tanesi peşinden gider. Burası böyle bir yer. CHP geldi, herkes CHP'ye oy attı. HADEP geldi, herkes HADEP'e oy attı. Şimdi ÖDP denen bir olay çıktı. Herkes ÖDP'nin peşinden koşuyor."

Hüseyin'in hayali ise mahallede sosyalizmi tartışacakları bir lokalin açılmasıydı. Ancak bundan ümidini kesmişti. Bu nedenle 'çekip gitmekten' söz ediyordu; "Burada toplumdan bir şey bulamayan, bir tutunacak dalı olmayan insanlar başka şeylerle uğraşmak zorunda kalıyorlar. Biri gidiyor Kadıköy'e takılıyor. Evine gelmiyor. Burayı bırakıyor. Onlar siyasi olmayan gençler. Ama ben bile öyle düşünüyorum kimi zaman.. Belli bir yaşa geldikten sonra buradan gideceğim diyorum. Hem baskıdan, hem de şartlardan dolayı. Kendimi ifade edemiyorum ki..."

Sorunlar bu kadarla kalmıyordu tabii. Bu mahallede bir kızla elele dolaşmak da sorundu. 'Olmasına olurdu da, arkadan olacaklar' iyi olmazdı. Deniz, bu dedikoduları 'takmama' yanlısıydı; "Bir arkadaş bir kızla dolaştığı zaman yaşlı insanlardan tepki alıyor. İki sene önce köye gittik. Köyde de kızlı erkekli horon oynattırmıyorlardı. Ama gençler onları takmıyor artık, oynuyorlar."

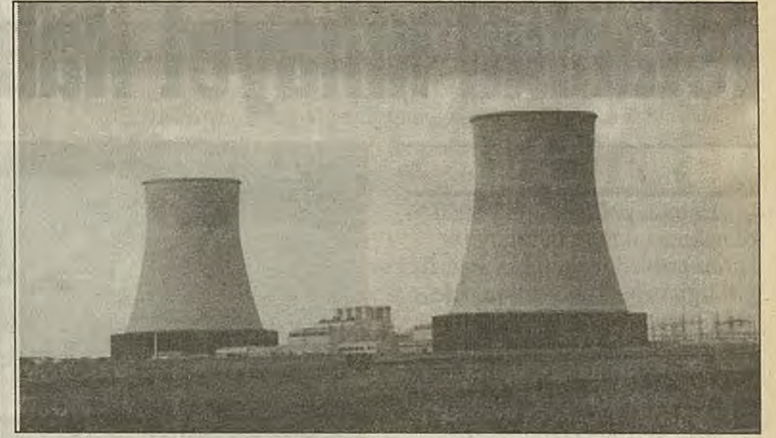
Bu gençlerden ÖDP'nin haberi var mı?

Gençleri destekleyen Ahmet Bey anlatıyordu; "Burada en büyük handikap şu: 12 Eylül öncesi siyasi faaliyetlerimizi yürütürken bu tür baskılar görmüyorduk! O feodal yapı insanı ister istemez kıskaç altına alıyor. İşte o kıskacı daraltabilecek kuşak şu '86 ve '78 kuşağıdır. Ancak '78 kuşağının cesur davranması lazım. Ama olmuyor. Çünkü kendisi de o baskının içinde. Geleneksel olarak o baskıyı devam ettiriyor, ama farklı biçimde devam ettiriyor."

Ahmet Bey gençler için koşturmuştu bayağı; "Ben genç arkadaşlar için folklorcu, tiyatrocu buldum. Bu gençlere eğitim vereceklerdi. Ama olmadı. Çünkü bu çalışmayı yapacak yer ayarlanamadı."

Deniz'in asıl isteği kültürel çatı altında insanları bir araya getirmekti. Kültürel doygunluk da yeterli gelmiyordu. O asıl politikada aktif olmak istiyordu. Ancak 'dayatma' istemiyordu. Siyasi tercihini kendi seçmeliydi. 'Şimdi ÖDP denilen bir parti çıktı. Gerçekten biz sıcak bakıyoruz, ama mahalledeki büyüklerimiz bize dayatmasınlar işte ÖDP diye. Biz kendi seçimimizi yapmak istiyoruz!"

İ., de aynı görüşteydi; "SHP, CHP gibi partiler gençlere hiçbir zaman kültürel olarak yardım etmezler, ama seçimler geldiği zaman hepsi gençlerin eline afişleri verirler. Haydi gençler bunları yapıştırın. Ama bu gençler için bir şey yapmaya sıra geldiği zaman yapmıyorlar. Pankartın taşınması için, afiş için bize geliyorlar ama. Yani gençlerin soğukluğu zaten buradan kaynaklanıyor. Yarın da

'Akkuyu'da nükleer santral kurulsa dünya yerinden oynar!'

Kaya Özkaracalar

Hükümetin Akkuyu'da Türkiye'nin ilk nükleer santralini kurma planlarına karşı geçen hafta Mersin'de sinema gösterileriyle başlayan, bir panelle süren ve kent merkezinde bir yürüyüş ve mitingle sona eren bir dizi etkinlik düzenlendi. Özellikle son günkü miting bir anlamda CHP-ÖDP rekabetine de sahne olmasıyla ayrıca dikkat çekti.

Mersin'deki etkinlikler hem ÖDP, hem de nükleer karşıtı hareket açısından ayrı ayrı nedenlerle bir ilk oluşturuyordu. Nükleer karşıtları bugüne kadar etkinliklerini ya İstanbul, Ankara gibi Yeşil militanların bulunduğu metropollerde ya da (ikinci nükleer santral projesinin sahası olan Sinop'u saymazsak) Akkuyu'da yoğunlaştırmışlardı; Akkuyu'daki köylülerden sonra şimdi de Mersin'deki kentliler ilk kez kayda değer şekilde harekete geçiyordu. ÖDP ise mart ayında Parti Meclisi'nin nükleer karşıtı harekete destek olma konusunda oybirliğiyle aldığı karardan sonra ilk kez yığınsal ve kapsamlı olarak nükleer karşıtı hareket içinde yer alıyordu. Çernobil nükleer faciasının 10'uncu yıldönümünü anma etkinlikleri sırasında ÖDP, çelişkili bir performans göstermişti: Bir yanda Bodrum ilçe örgütü konuyla ilgili olarak bir kapalı salon toplantısı gerçekleştirirken, öte yandan İstanbul'daki ÖDP'liler, Greenpeace Türkiye temsilcisinin partiyi bizzat arayarak davet etmesine karşın etkinliklere asılmamışlardı.

ÖDP'nin bu kez kararlı olduğununun ilk işaretini Ufuk Uras, Adana il örgütünün düzenlediği şenlikte verdi. Uras, burada yaptığı konuşmada hafta sonu Bakırköy'deki seçim mitingi dolayısıyla İstanbul'a dönmesinin zorunlu olduğunu, ama aslında aklının nükleer karşıtı etkinliklerde kalacağını söyledi ve nükleer santral projesine set çekilmesinin önemini vurguladı.

Aralarında çeşitli demokratik kitle örgütlerininin temsilcilerinin de bulunduğu İçel Nükleer Karşıtı Platform, panelde siyasi parti temsilcilerinin konuşma yapmasını arzu etmediği için, Ankara'dan hazırlıklı gelen ÖDP temsilcileri katkılarını sunamadılar. Ancak böylece çok kısa süreye sığdırılan ve sözlü soru sorulmasına olanak tanınmayan panelde tutarlı bir nükleer karşıtı tavrın varlığı hissedilemedi. Türkiye'de nükleer santral yapılması gereken son yerin Akkuyu olduğunu savunan ve nükleer santral için Doğu Anadolu'yu adres gösteren bir konuşmacı, dinleyicilerin büyük bir bölümünden alkış alınca başta ÖDP'liler olmak üzere diğer dinleyicilerin tüyleri diken diken oldu!

Ertesi gün, nükleer karşıtlarının deniz kıyısında kurduğu çadır kampında başlayan yürüyüş, kentin ana caddelerinden geçerek kent meydanındaki miting alanında sona erdi. Platform yine anlamsız şekilde hiçbir kuruluşun pankart açmasını istemiyordu; ama önce arabayla kortejin başına geçen CHP'lilerin bayrak açması üzerine ÖDP'liler de zaman zaman bayrak açtılar. Miting alanındaki yaklaşık bin kişilik kitle içinde en kalabalık ve en hareketli grup, "Akkuyu'da nükleer santral kurulsa dünya yerinden oynar!" şeklinde özgün sloganlar üreten ÖDP'lilerdi. Mitingte bir çevre derneği temsilcisi konuşma yaparken alana Aydın Güven Gürkan, Zülfü Livaneli ve Ercan Karakaş girdiler ve kürsüye çıktılar.

Karakaş'tan sonra mikrofona gelen ÖDP Parti Meclisi üyesi Aslı Delikara, konuşmasında tek tek kimi siyasetçilerin kişisel tavırlarının bu partileri bağlamadığını, resmi parti politikası nükleer karşıtı olan tek partinin ÖDP olduğunu kaydetti (1). Delikara ayrıca ÖDP'nin yalnızca Akkuyu'da değil, ister Sinop'ta, ister Doğu Anadolu'da olsun, her yerde nükleer santral kurulmasına karşı olduğunu belirtti.

Mitingin dağılmasından sonra ÖDP'liler üstlerindeki nükleer karşıtı sloganlar yazılı gömlekleri çıkarmadan topluca, açlık grevcilerine destek amacıyla HADEP il örgütüne gittiler. Burada bir konuşma yapan Mersin il başkanı, hem nükleer santrale, hem de kirli savaşa karşı çıkmanın aynı şekilde görevleri olduğunu vurguladı.

(1) 1960'lı yıllarda TİP'in geliştirdiği politikaların, CHP'yi geleneksel politikalarında kimi değişiklikler yapmaya yönelttiği artık bugün siyaset bilimcilerin kabul ettiği bir olgudur. Aslı'nın konuştuğu sırada Karakaş ve Gürkan'ın yüzlerindeki asık ve düşünceli ifadeyi dikkatle izlerken aklıma bu tarihsel olgu geldi. ÖDP'nin net ve tutarlı tavrı sayesinde CHP'nin yakın gelecekte nükleer karşıtı bir tutumu resmen benimsemek zorunda kalması hiç şaşırtıcı olmayacak...

İstanbul nihayet Habitat'ı tadıyor!..

Sezai SARIOĞLU

Habitat politikanın konusu olmaktan çıktı ve tam boy bir karamizaha dönüştü. Habitat, ilgili ilgisiz herkesin diline peleseng olmuş durumda. Tevatürler, espriler, sızlanmalar, "parayı/malı götürdüler abi" hayıflanmalarından tutun da, "Habitat parasından" nasiplenmek için yeni taktikler/stratejiler belirleyen yankesicilere dek insanlar bir şeylerin peşinde.

İHD ve 33 kuruluşun gerçekleştireceği "Alternatif Çalışmalar" adlı basın toplantısına gitmek için Harbiye dolmuşuna bindiğimde "Resmi Habitat'ın Başkenti" Maçka'dan geçeceğimi bilmiyordum. Siyahi birkaç konuk ve abartılı polis gözüme ilişince dolmuştan indim. Gözüme ilk ilişen, rol icabı hizaya geçirilmiş taşlar oldu. Polisler "Habitat edaları"nı takınmış, sivil durmaya çalışıyorlardı. Giriş kapısının elli–altmış metre ötesinde şakalaşan öğrenci grubundan birinin elinde ise Leman ve Öküz dergisi vardı. Konuklar, Habitat'ın kapısına tepeleme yığılmış devlete, devlet entarisini bile çıkarmadan toplantıya gelen Afrikalı delegelere, öğrencilerle devlete ve konuklara, devlet ise öğrencilere, potansiyel 'aşkiyalar'a bakıyordu...

Yürüyerek La Bella'ya gittim, kimsecikler yoktu. Asansöre benimle üç tane devlet bindi. Biri teybini kontrol ediyor, birisi ise "Ha–bi–tat"ı heceleyerek anlamını soruyordu. Ama üçü birden bana, ben onlara bakıyordum...

Ankara'dan İHD Genel Başkanı Akın Birdal ve Genel Sekreteri Hüsnü Öndül ile birlikte bir grup gelince bakışmalar bitti ve sohbete başladık. Hazırlıkların yetersizliğinden söz açıldı. Yine de devletten bir adım önde (mi)ydi muhalifler? Devlet, Maçka yollarına taş döşemeyi bile başaramamıştı... Ya siviller, muhalif partiler!..

Yine bakıştık... İş yine ortada (mı) kalmıştı?

Derken gözaltında kaybedilen Talat Türkoğlu'nun eşi Hasene Türkoğlu sevgili Talat'ın kaybediliş öyküsünün dosyasıyla geldi. Etrafı hüzün kapladı. Bakıştık...

İHD'den tanıdığım iki Laz arkadaş salonun bu köşesine azınlıklarla ilgili pano hazırlıyorlardı. "Mozaik" kavramı karşısında, resmi tarihin ve özellikle de faşist tarih ve politik anlayışını simgeleyen, "beton" imgeleri üzerine şakalaştık...

Toplantı her zamanki gibi yirmi dakikalık entelektüel rötar ile başladı.

'Habitat II Alternatif Etkinlikler Koordinasyonu'

İHD'nin başını çektiği, otuz üç kuruluştan oluşan Koordinasyon, Habitat boyunca "Alternatif Etkinlikler" yapacak. Kavram olarak "Alternatif Habitat"ı değil, "Alternatif Etkinlikler"i seçmiş durumdalar. İHD Genel Başkanı Akın Birdal'ın basın toplantısıyla başlattığı Alternatif Etkinlikler, aslında bir tutum

dia taşımıyor. İHD, Habitat'a ve BM'ye ilke olarak karşı olmayan, ama taktik planda, toplantının Türkiye'de yapılmasına karşı çıkan küme içinde yer alıyor. Basın açıklaması bu tutumun altını çiziyordu:

" ... Habitat II'nin Türkiye'de yapılması kararına ilişkin derneğimizin görüşünü 29 Haziran 1995 günü Türkiye ve dünya kamuoyuna duyurmuştuk. Toplantının neden Türkiye'de yapılmaması gerektiğini ve Ulusal Komite'ye neden katılmadığımızın gerekçelerini açıklamıştık.

İHD olarak biz, insan haklarının evrensel bir bütün olduğu, kişisel ve siyasal haklarla, ekonomik, toplumsal ve kültürel hakların birbirinden ayrılamayacağı ilkesinden hareket etmekteyiz. Yine biz, hak ve özgürlüklerden birinin diğerine tercih edilemeyeceğini, kalkınma/ gelişme ile demokrasi ve insan hakları arasında koparılamaz bağın bulunduğunu, elverişli koşullarda yerleşim hakkının bir insan hakkı olduğunu belirtiyoruz.

Türkiye'de Kürt halkı zorla yerinden edilmiş, tarih, doğa ve kültür mirasları yerle bir edilmiştir. Bizim, bu konferansın Türkiye'de yapılmasına karşı çıkış gerekçelerimiz, BM idealleri ile çakışmaktadır. BM idealleri ile taban tabana zıt düzenlemelerin ve uygulamaların olduğu bir ülkede, insan yerleşimleri ile ilgili bir konferansın yapılıyor olması, BM idealleri ile çelişmektedir...

İşte biz bu nedenlerledir ki; bu resmi konferansa katılmama, ama alternatif toplantılar düzenleme kararı almış bulunuyoruz. Kararımızı bu koşullarda devlet ile aynı kare içindeki fotoğrafta yer almayacak sivil toplum örgütleri ile gerçekleştireceğiz."

Koordinasyon'un "Resmi Türkiye Ulusal Komitesi Raporu"na karşı hazırladığı, "Demokrasi ve İnsan Hakları Programı", "Eşit, Özgür, Ayrımsız Yerleşim Hakkı İçin Neler yapılmalıdır?" başlığını taşıyor ve "Demokrasi ve İnsan Hakları Programı", "Kürt Sorunu Açısından Demokrasi ve İnsan Hakları Programı" şeklinde iki bölümden oluşuyor.

Metnin ilk bölümünde, "Cumhuriyetin militarist yapısı" saptamasıyla 1982 Anayasası'nın tümden değiştirilmesi vurgulanıyor. Metinde ayrıca, "Anayasal yapım–oluşum" süreci kavramı etrafında bu coğrafyada yaşayan tüm sınıf ve tabakalar, farklı inanç ve ulusal/halk kesimlerinin, azınlıkların, farklı cinsiyetten insanların oluşturucu özne olmaları isteniyor. Anayasa'nın, kaynağını "Ulusalüstü" belgelerden almasının da altını çizen metin, "TCK'daki kadın erkek eşitliğini engelleyen hükümlerin atılmasını", "DGM ve Askeri Mahkemelerin, MGK ve Diyanet İşleri Başkanlığı" gibi kurumların, "ölüm cezalarının" kaldırılmasını vurguluyor. Ayrıca; "Azınlıkların varlıklarını koruma ve geliştirmeleri önündeki engeller kaldırılmalı, ana dillerinde eğitim ve öğretim, kültürlerini geliştirme, kimliklerini ifade edebilme hakları tanınmalıdır" denilerek, ulus–devlet modelinin artık sadece Kürt sorunu bağlamında değil, bütün öteki'ler açısından da eşit ve özgür bir denkleme oturtulması isteniyor.

Akşam, Koordinasyon'un kokteyline gittim. İki dilden şık bir afiş ve küçük bir tanıtım broşürü yapılmış. İyi. Otuz üç kuruluşu temsilen gelenler var. İyi. Basın yok. Kötü. Olması gereken muhalifler yok. Kötü.. Yabancı konuklardan ise üç kişi var. Çok kötü. Kimse ne yapacağını bilmiyor. Kötü. Kokteyl biterken "ne zaman başlayacak" diyenler oluyor. Kötü. Her zamanki gibi işler birbirine karıştırılıyor ve ant içiriliyor. Kötü.

Bu halde içimize kıvrılmışken Diyarbakır cezaevine devlet saldırısı haberi geliyor. Yaralılar olduğu ve 6 kişinin kendini yaktığı ya da öldüğü rivayetleri ortada dolaşıyor. İHD İstanbul Şubesi Başkanı Ercan Kanar'a durumu soruyorum; "şimdi telefonla görüştüm, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne de girmişler" diyor. Yüreğim, bilincim dalgalanıyor.

Habitat'ı ve hallerimizi unutuyorum.

HADEP'in tavrı

Habitat'ın özel olarak Kürt sorunuyla da bağlantısı düşünüldüğünde HADEP'in bu sürece bakışı önemli. EP, SİP, ÖDP gibi değişik programlarla muhalefet yapan partiler içinde sadece HADEP, Habitat ile ilgili görünür çabalar içinde. "Basına ve Kamuoyuna" başlıklı parti bildirisinin girişinde Habitat ile ilişkilerini belirleyen tümcelere yer verilmiş.

"..... İstanbul'da yapılacak olan Habitat II Konferansı Kent Zirvesi hükümet açısından siyasal ve ekonomik sorunların kilitlendiği, 'ilan edilmemiş' de facto bir savaşın ve bunun çok kapsamlı sonuçlarının, PKK tarafından, 14 Aralık 1995'te ilan edilen tek taraflı 'ateşkes'e rağmen devam ettiği bir dönemde toplanıyor.

İnsan hakları ihlallerinin bütün fütursuzluğu ile devam ettiği, zorunlu göçün kitlesel boyutta yaşandığı bir ülkede, bu temaları konu alan bir konferansın düzenlenmesi, ancak bu konuların derinlemesine, tüm boyutları ve ana kaynakları ile tartışılması ve çözüm yollarının gösterilmesi ile amacına ulaşmış olur. Aksi bir durumda konferanslar baskıcı rejimleri aklamaktan başka bir işlev görmez.

Kaldı ki, ilke olarak, BM

Savaşa son verilmelidir

B– Kürt Sorunu Açısından Demokrasi ve İnsan Hakları Programı

"Savaşa derhal son verilmelidir. Kürt halkının yaşadığı bölgede uygulanan Köy Koruculuğu, Olağanüstü Hal, Özel Tim uygulamalarına, olağanüstü yönetim usullerine son verilmelidir. Gıda ambargosu gibi uygulamalara son verilmelidir.

Kürt dili ve kültürünü yasaklayan, sınırlayan ya da ceza hükmü taşıyan, bu alanda düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü engelleyen yasalar kaldırılmalıdır. Anayasa, Ceza Yasası, Nüfus Yasası, Basın Yasası, Vakıflar Hakkındaki Yasa, Radyo ve Televizyon Yasası ve Üst Kurul Yasası, Medeni Kanun, tüm ayrımcı düzenlemelerden arındırılmalıdır. Türkiye'nin hukuk sistemi, halkların kardeşliği ve barış hakkı ışığında ele alınıp, yeniden düzen-

Kürt halkının kendisini özgürce ifade edebileceği demokratik bir ortam mutlaka sağlanmalı, ayrımsız bir genel af gündeme getirilmelidir.

C– Zorla Yerinden Etmelerle İlgili Öneriler:

1– Barış, eşitlik ve özgürlük temelinde gerçekleştirilmelidir. İHD'nin barış çağrıları dikkate alınmalıdır.

Taraflar arasında kalıcı bir ateşkes sağlanmalı, silahlar susmalıdır. Demokratik bir çözüm için kalıcı bir barış ortamı yaratılmalıdır.

2– Köy boşaltma politikalarına ve uygulamalarına derhal son verilmelidir. Savaş politikalarından vazgeçilmeli, barış ortamı yaratılmalıdır.

3– Köyleri boşaltılanlara tazminat ödenmelidir.

4– Ayrımcılığı güçlendirecek olan "merkezi köy" projelerine derhal son verilmelidir.

5– Türkiye, başta "Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi" ve "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi" olmak üzere, şu ana kadar imzalamadığı 20'ye yakın ulusalüstü belgeyi imzalamalıdır. İmzalanan sözleşmelerdeki çekinceler kaldırılmalıdır. Ulusalüstü belgelere göre içhukuk düzenlemesi yapılmalıdır.

6– Çevreyi ve ekolojiyi tahrip eden enerji politikalarından vazgeçilmelidir.

7– Yerli halkların doğal kaynaklarının, kültürel değerlerinin, tarihsel değerlerinin, yerleşim alanlarının ve topraklarının korunması çerçevesinde, göçerler üzerindeki tüm baskılara, mağduriyetlere son verilmelidir.

8– Yakılan ve boşaltılan köyler yerinde yeniden inşa edilmelidir.

9– Çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşanlara karşılıksız kredi verilmelidir.

10– Uluslararası ve iki taraflı finans kurumları, merkezi köy ya da uyum sağlama adı altında oluşturulan projeleri desteklemelidir.

11– Zorla yerinden edilen kişilerin tümüne bedelsiz sosyal güvenlik hakkı tanınmalı ve onlara sağlık hizmetlerinin tümünü devlet bedelsiz sağlamalıdır."

(İHD Alternatif Çalışmalar Programı'ndan)

Madem ki, 'Yerlihalkların hayati öneminin' altı çizilmektedir;

(...) Madem ki, "sürdürülebilir kalkınma"nın merkezinde insan olmalıdır;

İnsanların doğa ile uyumlu, sağlıklı, üretken yaşama hakları vardır. O zaman binlerce yıldır insanların yaşadıkları topraklardan zorla göç ettirilmeleri, kendi doğal ve tarihsel mekanlarından koparılmaları nasıl açıklanacaktır?

İnsanların yerleşim haklarının çiğnenmesi yanında, doğal çevre ve tarihsel miraslarının sistematik bir tahribe uğratılması, bu konferansta nasıl yorumlanacaktır?

Madem ki, Rio ilkelerinde "baskı, tahakküm ve işgal altındaki halkların, çevrelerinin ve doğal haklarının korunması" ilkesi yer almaktadır;

Madem ki, "Yerli halkların hayati öneminin" altı çizilmektedir;

Madem ki, "sürdürülebilir kalkınmaya kadınların tam katılımı" hedeflenmektedir;

O zaman Habitat II Konferansı Türkiye'de farklı düşünce, inanış, etnik ve ulusal kökenden olan insanlardan yükselen 'Barış' çığlığına da kulak vermek zorundadır.

Madem ki, "yeterli konut, temel insan hakkıdır" denilmektedir; Konferans bu nedenle İstanbul'dan Diyarbakır'a, Doğu'dan Batı'ya, Güney'den Kuzey'e yönelen göç dalgasını bütün boyutları ile tartışmak durumundadır.

Ve yine bu nedenle Habitat II Konferansı, bu zorla göç ettirmenin nedeni olan SAVAŞ durumunu da bütün boyutları ile tartışmak zorundadır.

Madem ki, "güvenli ve sağlıklı barınak temeldir" deniliyor;

Boşaltılan ve yakılan 3 bine yakın köy ve tahrip edilen 150 bin konut da bu Konferans'ta ele alınmalıdır.

O zaman demokratik koşulları, yaşayanlar tarafından belirlenen güvenli bir kent ortamının nasıl sağlanacağı, buna hangi kurumların engel olduğu bu konferansta ortaya konulmalıdır.

Sonuç olarak Türkiye'de insan tehdit altında, tarih tehdit altında, çevre tehdit altında...

Bu tehdit resmi ideoloji saplantıları ile, inatla sürdürülen savaş anlayışlarından kaynaklanıyor. Türkiye'de devletin topluma–insana karşı ilan ettiği SAVAŞ artık son bulmalı, devlet toplumu kendi çok kültürlü, ulusal etnik kökenli yapısı içinde tanımalı, kabul etmelidir.

HADEP bu gerçeklerin tartışılacağı bir konferansa karşı değildir."

(HADEP'in Habitat II ile ilgili basın açıklamasından)

Göç; korku, yalnızlık, dışlanma...

"Savaş kaynaklı bu göç dalgasını, ekonomik kaynaklı diğer kitlesel göç türlerinden ayıran bazı temel özellikler var. Bunlar;

– Göç veren köy ya da bölgede yaşam ve özgürlük hakkının tehdit altında olması ve göçe zorlayan nedenin baskı ve şiddet içermesi,

– Göçmenlerin kendi istek ve iradeleri dışında bir tür şok deneyimiyle göçe zorlanmış olmaları ve sahip oldukları şeyleri geride bırakmak zorunda kalmaları,

– Tüm aile ve köy fertlerinin aniden, hep birlikte göç etmesinden dolayı, gerek yolculuk, gerekse yeni yerleşim konusunda karşılaştıkları ek zorluklar,

– Çok çocukluluk ve kente göre hünersiz yetişkinlerin fazla olmasının yarattığı sorunlar,

– Bunların sonucunda özellikle belli yörelerde mevcut hemşehrilik ilişkilerinden yararlanmalarının ve en temel gereksinmelerini dahi karşılamalarının zorlaşması,

– Dil, etnik köken ya da siyasi yönelim nedeniyle çevreyle ek iletişim zorlukları yaşamaları ve ırkçı gerilimler oluşması olasılığı,

– Sonuçta korku, yalnızlık, dışlanma ve yoksulluğun ve bazı bölgelerde açlık ve hastalığın yerleşikleşme yönelimi göstermesi...

(Göçmenler Girişi metninden)

konferanslarında Habitat I'de 'devletten kaynaklanan insan hakları ihlallerinin' yoğun olarak yaşandığı, savaşın bütün boyutları ile yaygınlaştığı devletlerde, 'barış'ı ve 'insan'ı temel alan konferansların yapılmaması anlayışı hakim olmuştur.

HADEP olarak biz, tam da bu nedenle Habitat II Konferansı'na değil, Türkiye'nin bu konferansa ev sahibi olarak seçilmesine karşıyız. Türkiye, 70 yıldır uyguladığı resmi politikalar nedeniyle bu ev sahipliğini hak etmemiştir."

HADEP, Habitat'a ilke olarak karşı değil. Bölge'deki durumun ayrıntılandığı, ulusal ve etnik kökenli baskıların altının çizildiği, neden ve sonuçlarına değinildiği rapor, zorunlu göç ile savaş durumunu ilişkilendirerek pozisyon belirliyor:

"Ama sorunların kaynakları açık yüreklilikle tartışılmayacaksa, Konferans teknik ayrıntılar içine boğulacaksa, Türkiye'de yaşanan gerçekleri maskelemek işlevi görecekse, amacına da hizmet etmemiş, tarihte birçok örneği görülen sonuçsuz, hedefsiz, amaçsız bir konferans olarak kalacak, halklara umut değil, umutsuzluk verecektir. Habitat II Konferansı'nın sonunda biri ilkeler ve taahhütlere ilişkin, diğeri küresel eylem planına ilişkin iki ana metin çıkacaktır. Eğer BM'nin 1992 yılında Rio'da gerçekleştirdiği Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda benimsenen ilke ve kavramlar İstanbul Konferansı'nın da ana rotasını oluşturacaksa, Habitat II bugün Türkiye'de yaşanan in-dadır, bundan kaçamaz."

HADEP, sergilerle, panellerle, tanıklıklarla, Türkiye'de ve Ora'da yaşanan insanlık dramını resmi Habitat Konferansı'na taşıma çabasında.

Söz göçmenlerin

Göçmenler Girişimi adı altında oluşturulan çabalar Habitat ile birlikte somutlanıyor. Göçmenler Derneği, İHD, MKM, Stran Kültür Merkezi, Toplumsal Araştırmalar Vakfı, Toplumsal Hukuk Araştırmaları Vakfı gibi sivil toplum kuruluşlarının; Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu, Barış ve Demokrasi Partisi, HADEP, ÖDP gibi siyasi partilerin desteklediği Göçmenler Girişimi de programını yayınladı. "Göçmenler Girişimi Etkinlikleri" başlıklı çalışmaların Habitat II ile eş zamanlı ve yakın mekanda gerçekleştirilmesi hedefleniyor.

"Göçmenlik" kategorisi etrafında bir dizi etkinlik gerçekleştirecek Göçmenler Girişimi; yaşanan savaşın doğrudan sonucu olan göçlerin siyasal, toplumsal ve sosyolojik ve hatta psikolojik sorunlarıyla ilgileniyor.

"Kürtlerin yaşadığı coğrafyada sürmekte olan savaş nedeniyle 1980 ortalarından itibaren, bu bölgeden, Türkiye'nin belli başlı büyük kentlerine zorunlu bir kitlesel Kürt göçü gerçekleşmektedir.

1990'lardan itibaren de artan bir hızla, zorla yerinden etmeye yönelik resmi bir politika izlenmektedir."

Göçmenler Girişimi'nin temel ayrımlarından biri, "göçmenlerine ilişkin kendi seslerini oluşturabilmelerinin imkanlarını yaratmak istemesinde. Tanıklıklar, pasif bir aktarım değil, özgürce katılım ve politika oluşturmanın öznesi olmaya yönelik bir çaba olarak görülüyor:

"Göçmenler girişiminin ana amacı, göçmenlerin kendi yaşam sorunlarını ve taleplerini kendi sesleriyle dile getirmelerine aracılık etmek; onların sorunlarına ilişkin toplumun duyarlılaştırılmasına destek olmak ve onların yaşam deneyimleri ve sorunlarının yaygınlaştırılmasında önayak olan diğer sivil toplum kuruluşları, örgüt ve girişimlerle koordinasyon içinde bulunmaktır."

Genel olarak göçün ötesine geçip, özel olarak bu coğrafyadaki göçlerle ilgilenmek, sonuçları genel bir deneyimin parçası haline getirmek de bir diğer ayrım noktası:

"Zorunlu göçe maruz kalma ve savaş nedeniyle göçler Kürtlerin yanı sıra, Süryanileri, bölgede yaşayan Türkleri de etkilemektedir. Ancak ilk elde Türkiye'de zorunlu göçe maruz kalanlar arasında en ağırlıklı olarak etkilenen Kürt aileler ele alınmıştır."

Yeşiller Grubu Habitat II Konferansı'nda

AP Yeşiller Grubu, Habitat II Konferansı bağlamında NGO Forumu'na katılmak için İstanbul'a geliyor. Yeşiller Meclis Grubu, 31 Mayıs Cuma ve 1 Haziran Cumartesi günleri yapılacak Parlamenterler Forumu'na resmi bir delegasyonla katılan Avrupa Parlamentosu'ndaki tek grup.

AP Yeşiller Grubu, basın açıklamasında şu görüşlere yer veriliyor: "Yeşiller, AB'yi ve Habitat II Konferansı'na katılan uluslararası kuruluşları temel bir insan hakkı olan ikamet hakkını hayata geçirmek için mücadeleye çağırır. (...) Bu önerilerin hayata geçirilmesi için, İstanbul'da yapılacak olan Habitat II Konferansı'na gerekli bütün desteği sağlamayı amaçlayan bir politikaya ihtiyaç vardır. (...)

Yeşiller Grubu, Habitat II için konferans merkezi olarak İstanbul'u seçen uluslararası camianın, bu seçimle Türkiyeli insan hakları savunucularının taleplerine kendi talepleri gibi sahip çıkma ve bütün vatandaşların kendi ülkelerinde barış ve demokrasi içinde yaşama hakkı dahil, bütün insan haklarının hayata geçirilmesi konusunda Türkiye'nin atacağı her adımı destekleme sorumluluğunu da üstlenmiş olduğuna inanmaktadır."

Nicedir hakkında rivayetlerde bulunulan Habitat'ın yolu nihayet İstanbul'a düştü... Şimdilerde Maçka yolları taşlı... Umarız şu Habitat dedikleri şeyin ayakları taşlara takılıp daha da kötü yollara düş-

HADEP ETKİNLİKLERİ

1– Fotoğraf Sergisi: "Türkiye Gerçeği ve Habitat II"
Yer: Bilsak, HADEP Bürosu, her gün 09–19.00 arası, 30 Mayıs,14 Haziran.
2– Video ve slayt gösterimi: "Tanık Anlatımları ile Türkiye Gerçeği ve Habitat II", hergün 09.00–19.00 arası, 31 Mayıs, 14 Haziran arası.
3– Konferans: "Türkiye Gerçeği ve Habitat II", Faik Bulut, Ragıp Zarakolu, Ertuğrul Aladağ, BİLSAK HADEP Bürosu, 6 Haziran, saat; 17.00–19.00 arası.
4– Forum: "Türkiye'de Kent, Göç ve Yerleşim Sorunları",
12 Haziran, saat: 17.00–19.00, BİLSAK HADEP Bürosu.
5– Dosya: "Türkiye Gerçeği ve Habitat II"
(İrtibat: Tlf: (212) 296 03 02/ 225 15 07, 225 02 97 Faks (HADEP İstanbul İl merkezi). (212) 243 28 79, 245 30 39 Faks (Bilsak) Sıraselviler Cad. Soğancı Sok. No: 7 Cihangir/Taksim)

SÖZ GÖÇMENLERİN ETKİNLİKLERİ

Göçmenler Forumu:
3 Haziran 1996, Yer: Marmara Oteli, Taksim, Saat: 11.00– 19.00. Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu Toplantısı Kapsamında.
Atelye Çalışmaları: 4–5 Haziran 1996
Sergiler: Fotoğraf ve Belge Sergisi, Video Tanıklıkları. 4– 15 Haziran 1996, Yer: Pasteur Hastanesi, Elmadağ/ Taksim.
Basın Toplantısı: 7 Haziran 1996, Yer: Pasteur Hastanesi, Saat: 12.00
İRTİBAT: Toplumsal Araştırmalar Vakfı; Başağa Çeşmesi Sokak. No: 17 Galatasaray/ İstanbul, Tel: (0212) 293 10 95–(96), (97)

ALTERNATİF ETKİNLİKLER KOORDİNASYONU

1 Haziran Cumartesi: 09.00–12.00; İnsan Hakları, Kadın, Çocuk, Emek
2 Haziran Pazar: 09.00–12.00 İnsan Hakları, Kadın, Çocuk, Emek, Sergiler ve Barış İçin Kadın projeleri
3 Haziran Pazartesi: 09.00–12.00 Azınlıklar, Emek, Kadın, Çocuk, Sergiler ve Barış İçin Kadın Projeleri
Hakları, Global Proje, Sağlık ve Eğitim, Sergi ve Video Gösterileri,
05.00–17.30; Savaş ve Göç, Çevre, Kültür ve Değerler, Sergi ve Video Gösterileri
4 Haziran Salı: 09.00–12.00 Azınlıklar, Emek, Kadın, Çocuk, Sergiler ve barış için kadın Projeleri
12.00–15.00; Yerleşim, İnsan Hakları, Global Proje, Sağlık ve Eğitim, Sergi ve Video Gösterileri
15.00– 17.30; Savaş ve Göç, Çevre, Kültür ve Değerler, Sergi ve Video Gösterileri
5 Haziran Çarşamba: 09.00–12.00; Yerleşim, Kadın, Çocuk, Sergiler ve Barış İçin Kadın Projeleri
12.00–15.00; İnsan Hakları, Global Proje, Sağlık ve Eğitim, Sergi ve Video Gösterileri
15.00– 17.30; Savaş ve Göç, Çevre, Kültür ve Değerler, Sergi ve Video Gösterileri
6–7 Haziran Perşembe– Cuma: Forum
8 Haziran Cumartesi: Dayanışma Günü
Yer: Labella ve Semiramis Düğün Salonları

ALTERNATİF HABİTAT PLATFORMU

2 Haziran Pazar: The Marmara Avrupa Parlamentosu Yeşiller ve diğer gruplar forumu
4 Haziran Salı– 6 Haziran Perşembe ; DABATEM ve Barış Dergisi
Özgürlük, Barış, Demokrasi ve BM konularının tartışılacağı Atelye Çalışmaları
6 Haziran Perşembe:
Yer: Toplumsal Araştırmalar Vakfı Saat: 19.00
Panel: Türk– Yunan İlişkileri
7–8 Haziran Cuma, Cumartesi
Yer: Martı Sanat Evi
Alternatif Gelecek sempozyumu

AVRUPA PARLAMENTOSU YEŞİLLER GRUBU BASIN TOPLANTISI

Yer: İstiklal Caddesi, Zambak Sok. No: 4/7 (Terası), Gün: 31 Mayıs 1996, Saat: 11.30. (Tlf: (0212) 293 48 38, Fax: (0212) 293 48 39)
Katılımcılar:
Claudia Roth (Grup Başkanı), Magda Aelvoet (1. Başkan Yardımcısı), Frieder Otto Wolf (Sayman), Wolfgang Kreissl-Dörfler, İlisabeth Schroedter,

BARIŞ AÇISI

Çocuk sevgisi el kitabı

Neşe YAŞIN

Politikacı çocuklarını çok severdi... Tutkunluk derecesindeydi bu... Seçim kampanyalarında bu onun insancıllığının bir göstergesi olarak sunulurdu. Politikacı milletini hiçbir millete, soyunu hiçbir soya, dilini hiçbir dile, dinini hiçbir dine değişmezdi. Bütün bunların hepsini çok severdi... Seçim kampanyalarında bunlar da onun sağlamlığının göstergesi olarak sunulurdu.

O ülkenin insanları da çocuklarını çok severlerdi. Aile içinde en büyük özveriler, en önemli yatırımlar çocukların geleceği için yapılırdı... Çocukların beslenmesi, sağlığı, eğitimi her şeyin önündeydi... Özellikle kadınlar filancanın karısı olmakla övündükleri kadar, filancanın annesi olmakla da övünürlerdi... Herkes kendi çocuğunun en başarılı, en iyi olmasını isterdi...

Çocuklarını her şeyden, herkesten ve başkalarının çocuklarından çok seven bu insanlar onları başkalarının çocuklarıyla yarıştırır ve çocukları yarışta geri kalınca mutsuz olur, ortalıktaki haksızlıklardan söz ederlerdi...

Bazı insanlar da çocuklarını çok sever, ama başkalarının çocuklarını da en az kendi çocukları kadar severlerdi... Onlar çocukları severlerdi... Kendi çocukları mutlu olsun isterlerdi, ama başkalarının çocuklarıyla birlikte... İşte fark buradaydı...

Çocuklarını ve milletini çok seven politikacı savaş kararı alır ve kendi çocuklarını kurtarmak için onları yabancı ülkelere kaçırırdı... Milletin diğer çocukları öldüğü zaman bunun için üzüldüğünü söyler; cenaze törenlerine katılıp ailelere başsağlığı mesajları gönderirdi... Cephenin diğer tarafında başka çocuklar da ölürdü, ama politikacı buna üzülmek bir yana, sevinç duyardı... Yakında düşmanın kökünü kurutacağımızdan söz ederdi.

Politikacı çocuklarında kendini severdi... Onlar bir hata yapacaklar diye ödü kopardı. Çocuklarının hatalarının politikacılara pahalıya mal olduğunu bilirdi... O, kendi geleceği ve kariyeri için başkalarının çocuklarına zarar vermekten çekinmezdi... Kendi çocuklarının maddi manevi çıkarları için büyük özverilerde bulunurdu...

Bir gün onu bir televizyon programında izledim; çocuklarından, eşinden söz ediyordu...

Bir yandan da benim çocuğumun geleceği için sözler söylüyordu... "Düşmanlarımızın" çocukları ölmüştü, çünkü daha önce yakınlarını kaybedenler onlardan intikam almışlardı...

Politikacı yıllarca "intikam"dan söz etmişti... Ölenleri unutmayacağımızı, onların intikamını alacağımızı söylemişti... Burada kastettiği suçluların bulunup cezalandırılması değil, milletin milletten intikamıydı... O her yerde mikrofonun başına geçiyor ve toprak ve millet için can vermekten çekinmeyeceğimizi söylüyordu... Bu intikam için benim oğlumun da canını istiyordu... Komşunun oğlunun da canını istiyordu... Komşunun oğlunun ve sokaktaki bütün güzel çocukların da...

Çocuklarını çok seven bu "iyi adam" kendi çocukluğunun yaralarını içinde bir ateş gibi büyütürdü... Onun dünya görüşü "unutmamak", yani intikam almak üzerine kuruluydu,

"Düşmanlarımızı" sevenlerden nefret eder, onları şiddetle cezalandırırdı...

O çocuklarını çok severdi... Onun peşinden gidenler de kendi çocuklarını çok severlerdi. "Düşmanlarımız" da kendi çocuklarını çok severlerdi. Ama hiç kimsenin sevdiği mutlu olmadı bu yüzden.

AYAZIN SÖZCÜKLERİ

Kaç yanlış kaç doğruyu götürür?

Öğrencilerin bilgi birikimlerinin ve öğrenme düzeylerinin ölçüldüğü test yönteminde yanlışlar doğruları götürür.

Yaşam da varoluşumuzun tüm boyutlarının sınandığı bir sınav alanı gibidir. Burada yanlışlarımızın bedelini öderiz.

Bu alanda ahlak, politika, gündelik yaşam, öznel dünyamız ve bunların tüm verilerinin, sonuçlarının, nedenlerinin -istesek de istemesek de- iç içe geçtiği ve birbirini denetlediği bir ilişkiler ağı içinde buluruz kendimizi.

Bu ağ, bazen ilmiklerini bizim attığımız, bazen aralarına takılıp kaldığımız, bazen ayaklarımıza dolanan, bazen de eğlendiğimiz ve -ne menem- bir şey olduğunu anlamaya çalıştığımız bir şeydir.

Ağın içinde; insan ilişkilerinin karmaşık yapısında, her şey önceden kurguladığımız, saptadığımız, karar verdiğimiz, denetleyebileceğimizi sandığımız biçimde sürüp gitmez... "İyi olsun" diye eylediğimiz, söylediğimiz kimi şeyler kötü ve yanlış biçimlerde sonuçlanabilir. Çünkü iyi ile doğrunun her zaman düz orantılı bir işleyişi yoktur.

İnsan yalnızca düşünen değil, "hisseden" bir varlık olarak kaldığı sürece de, herhalde bu ilişkiler arasında zorunluluk içeren bir neden-etki bağı değil; rastlantıya, kendiliğindenliğe pay tanıyan daha esnek bir bağ olacaktır. Ve bu bağ da yaşadığımız kimi karmaşaları daha da zor ve açıklanamaz kılacaktır.

Hepimiz, kimi zamanlar, safça şu soruyu sorarız: "Nerede yanlış yaptım?" Yaptığımız yanlışların sonuçları tüm ağırlığıyla tepemizdedir, ama nedenlerini bulmakta da bir o kadar zorlanırız...

Elbette kimse adımını yanılmak için atmaz; denemek için atar. Her deneme girişiminin karanlık yedeğinde tehlikeler, yanılgılar, düş kırıklıkları, acılar, pişmanlıklar bizi bekler...

Geçen yıl, yeni aldığım bir kitabı okumak üzere açtığımda, içinde beni bekleyen bir kartla karşılaştım... Kitap-arası olarak hazırlanan bu kartı, kitabı bitirene dek, kaldığım sayfaya her dönüşümde inatla beni beklerken buldum. Daha sonraki kitapların da değişmez "ara"sı olan bu kart, "nerede yanlış yaptım"ın müzmin sorucularından biri olan bana çok şey ifade ediyordu...

"Hep denedin.
Hep yenildin.
Olsun.
Gene dene.
Gene yenil.
Daha iyi yenil." (Samuel Beckett)

Toplumsal ya da bireysel olarak yaşadığımız tüm sıkıntılara, acı deneyimlere, darboğazlara karşın, yorulduğumuz/yıldığımız anlarda, aslında gayet iyi bildiğimiz, ama sıkça unuttuğumuz bazı şeyleri anımsamak, büyülü bir değnek etkisi yapar...

Gene dene... Gene yenil... Daha iyi yenil...

Hem kaç yanlış, kaç doğruyu götürür ki?

Bu negatif umut anlayışı, ayakta kalabilmesi adına, belki de insanın biricik şansıdır...

Filiz ÖZDEM

ÖDP diyor ki;

Sevdiğim başka sevenim başka

Necla AKGÖKÇE

Yaşamın zenginliğini hiçbir teori, hiçbir siyaset tam anlamıyla kucaklayamaz. Bazen bir tesadüf sayfalarca siyasi tesbitten daha fazla denk gelebilir, bir süreci tanımlamaya... Onu özetler,sınıflandırır, belki de karşılaştırır... Nasıl oluyor bilemiyorum... Ama oluyor... Bu yazı bir izlenim yazısı, olayımız; ÖDP'nin yerel seçim eylemleri kapsamında gerçekleştirilen Bakırköy Mitingi, her izlenim yazısı gibi bu da o gün olanı biteni anlatıyor ve elbette ki her bakış gibi bizimki de kendisiyle sınırlıdır, ötede olanı göremez.. Ama var bir farklılığı diğer anlatımlardan, bizde yoktur öyle ufak büyük olay hiyerarşisi, hepsi mühimdir bir kez olup bittikten sonra.. Konu etrafı dolaşmalarımıza gelince, "bir şeyler yapmak lazım"la tereddüt arasındaki o belalı sahradaki turlarımızı gelecek kuşaklara belge diye bırakıyoruz... Artık takdir onların...

Miting 10.00'da başlayacak, Zuhurat Baba Sahası'nda alana tek başına girmenin bir yararı var, bazen üstünüzü aramayabiliyorlar... Bedeninizde dolaşan yabancı bir el, mahremiyetin ilgası, irkiltici tabii... Bu kez kurtulamıyoruz.. Arıyorlar... Ve... ve bulamıyorlar...

Saha'nın girişinde, ellerinde ÖDP bayrakları bulunan genç kadınlar... Kürsü hayli yukarıdan bakıyor, kararında yani beğeniyorum... Alanın çevresinde sloganlar... "Kadınlar politikaya, özgürleşmeye", "Merkezden değil yerinden yönetim". Eyvahhh diyorum.. kalabalığı ya da tenhalığı görünce... "Umudunuzu yitirmeyin" diyor girişteki genç kadınlardan biri...

Kürsü önünde güçlü kuvvetli ÖDP tişörtü giymiş gençler. Arkasında "özelin değil, çoğunluğun belediyeleri" özelle geneli değil, çoğunlukla azınlığı değil, olağanüstü bir biçimde özelle çoğunluğu karşıt kılmış. Pek güzel bir slogan, her şeyi ne kadar da açıklıyor, bulanın beynine sağlık... "Dört ay önce kurulmuş, ama kökü derinlerde yeni bir parti" ye de -bakınız Bakırköy seçim broşürü- böylesi yakışırdı..

Düşler sokağında şimdi neler var

Hava sıcak mı sıcak, güneş tepemizde. Bazıları tedarikli gelmişler şapkalar, başörtüler.. Kürsüden alana yayılan müzik günün anlamını bütünlüyor... Bulutsuzluk özlemi "Güneşimden kaç"; meraklı değiliz de Nejat bey nereye kaçacağız... Duvar kenarı var var olamasına da, saha dışı kalmak fena yani bilirsiniz. Bakırköy halkının -var böyle şeyler, bir halk var, bir de biz varız- meseleye ilgisi hayli düşük...Ne kadar ruhsuz şeyler yarabbi... Hani müzik filan çalıyor, insan gelir şöyle bir iki nazar atar değil mi? Yoook. Çevredeki apartmanların pencereleri sıkı sıkı kapalı, balkonlarda da kimsecikler yok.. Bizim mahallenin gözünü seveyim, mantar tabancası patlasa herkes anında dışarı fırlar. Zaten konuşmacılardan Demirtaş Ceyhun da bu ilgisizliğe gereken tepkiyi gösterdi... "Efendilerden korkuyorlar, ama Bakırköylüler korkmasınlar, onlara özgürlük getireceğiz" dedi. Kulaklarına gitti mi bilemiyorum... Özgürlük biraz kendimizin ve başkaların sınırlarını algılamakla ilgili bir şey galiba ve çok yerinde vurgulandığı gibi elbette ki dışarıdan getirilir...

10.00'da başlayacak miting 11.00'de başlıyor... Sayımız az, ama doğrusu neşesi yerinde bir kalabalığız, müziğe eşlik ediyor bazıları, hoplayarak... Alan tişört, anahtarlık, rozet, o olmazsa bilet satan arkadaşlarla dolu... Alışveriş işini birbirimizle gerçekleştiriyoruz... Siyaset gösteri yönü ağır basan eylem biçimlerine doğru kayıyor iyice... Meram anlatmanın farklı yöntemleri yok mu? Eskiden mesela mahalle çalışmaları vardı... "Eee ne yapalım para lazım" değil tabii. O da lazım, ama başka şeyler de lazım... Meta fetişizmi diye bir kavramın olduğunu ve bunun kapitalizmde değerin insan etkinliğinden kopartılarak satılmak üzere yapılan nesneye yüklenmesi anlamına geldiğini bilmeyenimiz azdır.

Sonuçta Marks'ın altını çizdiği bir kavramdır... İnsani etkinliğin özünün insandan şeylere kaydırıldığı yerde başlar meta fetişizmi. Siyasetin temizlenmesi bizim ruhumuzun arınması ile de ilgili bir şeydir.. Bu ise, şeytanla işbirliği yaparak, onun araçlarını kullanarak olmaz -Araçlar toplumsal ilişkilerin özünü oluşturur bir bakışa göre-. Alana geri dönüp, kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Dünya bir mekteptir, insanlar da öğrenci

Fonda müzik var diyeceğim ama müzik fon da değil önde, fonda teybe kaydedilmiş bir kadın sesinden ÖDP'nin diğer partilerden farklılığını vurgulayan sloganvari cümleler kuruluyor...

Ezginin Günlüğü'nün "Düşler sokağı" hem düş, hem sokak, ahh, pek severim bu parçayı eşlik ediyorum... Bir ara arkadaki teypten propaganda yapan kadın "ÖDP diyor ki" diye başlıyor... Önde Ezginin Günlüğü devam ediyor. "Sevdiğim başka sevenim başka"... Hilaf yok...

Süreç özetleniyor. Evet yıllardır böyle sevdiklerimiz bizi sevmiyor... Bizi sevenler de yok değil -Anadolu'da CHP'den, DSP'den katılanlar varmış -ama doğrusu ya benim gönlüm programda emek güçleri diye tanımlananlardan yana; yani arka mah'le çocuklarından-. Üstelik yaşamın her alanına tekabül edecek dört başı mamur kapı gibi siyasi tesbitlerimiz varken geliyor başımıza bütün bunlar.. İnsanlıkdışı sistem onlarda sevme yeteneği mi bıraktı şeklinde "siyasi" bir tesbit yapabilirdim fakat... 1 Mayıs'ta görüldü onlar da seviyorlar... Karşı taraf suçlanıp işin içinden sıyrılabilinir, bu da olası, ama ben "biz bir yerde hata yaptık ama nerede" söylemini kendime daha yakın buluyorum... Çok mu bulunduğumuz yerden konuşup genellemelere gidiyoruz? Belki de sistemiçi siyaset yapma araçlarına fazla bel bağladık. Eylem biçimlerimizi hep 'ne yaparız da, medya bize daha fazla yer verir'e göre ayarlıyoruz. Bizim sözümüz bizim yaşamımıza karşılık geliyor ve başka yaşamları açıklama olanağından bu haliyle hayli yoksun... Böyle olunca... Paul Feyerabend devreye giriyor ve şöyle diyor, "İnsanın aynı yaşamı paylaşmadığı ve sorunlarını bilmediği insanların sorunlarını çözecek çözümlere sahip olduğunu sanması budalalık, kendini beğenmişliktir. Böyle uzaktan bir insancıllık uygulamasının o insanların hoşuna gidecek sonuçlar yaratacağını sanmak aptallıktır. Aydınlar, Batı akılcılığının ta başından beri kendilerini öğretmen, dünyayı bir okul ve insanları da uysal öğrenciler olarak görmüşlerdir."

Ama miting devam ediyor... Onur Akın ve "Gaybana geceler"... Sonra bir kadın arkadaş Hasan Hüseyin'in ulanlı, küfürlü, bağırtılı çağırtılı, cinsiyetçi şiirini okuyor... pek duygulu biçimde... Kürsü işgalinin hangi durumlarda meşruiyet kazanabileceği hakkında net fikirler oluşmaya başlıyor beynimde... "Yerel yönetimlere halkın kendini yönetmesinin özdeneyim kazanmasının bir alanı olarak bakıyoruz". Biz kimiz? Kim bu halk? Kürsü üzerine çıkıp konuşmayanlar mı? Oraya çıkınca biz halk mı olmuyoruz? Ya ezilen sömürülen kitle diye tanımladıklarımız kim? Onlar hiçbir şey bilmiyorlar mı? "Onlar iç bütünlüklerine rahatlıkla el konulabilecek nesneler" de, biz de bilen özneler miyiz? Niye biz her şeyi bu kadar fazla biliyoruz?

Cevat Hoca kürsüde yaşanabilir kentleri anlatıyor. Mitingi sunan arkadaşımız, parti dostlarının , Can Dündar'ın, Ali Nesin'in, Deniz Türkali'nin alanda olduğunu anons ediyor...

Son konuşmacı Ufuk Uras medya starlarından medet uman kirli partilere çatıyor "İtalya'dan Pavarotti'yi getirseler bile o kirli ellerini temizleyemezler" diyor... Başkan, medya starlarından medet uman kirli partilere çatıyor.... yor.... yor.. Kışla, cami, mezbaha seçenekleri arasında ÖDP kendi tarzını kurmak zorundadır diye devam ediyor.. CHP'ni devlet yobazı olarak değerlendirip, onlar tarafından yırtılan ÖDP afişlerinin hesabını soruyor... Siyaseti günübirlik yaşantıya taşıma gereğinin altını çizip, beni bir hayli sevindiriyor...

Alandan ayrılırken... "Yangından en son kurtarılacaklar" arasında hissediyorum kendimi, mutlu oluyorum... Dilimde Kumdan Kaleler'in ezgisi, ne diyordu çocuklar; "Bu aşk burada biter, içimde bir çocuk, cebimde bir revolver"...

Dipnotlar...

* *Bu bir izlenim yazısıdır. Siyasi eleştiri değildir. Çünkü sizin de göreceğiniz gibi, her gerçek siyasi eleştiride olması gereken, kavramlar, argümanlar, soyutlamalar bunda yoktur. Yukarıda sayılan temel silahlardan yoksun olan yazılara, bütün aklı başında bilimadamlarının ve siyasetçilerin çok iyi bildiği gibi siyasi eleştiri denilemez.*

** *Bu yazıda ayrıca rasyonalite de yoktur. Mutlak özgürlüğü düşleyen birinin parmakucu hissiyatı ile yazılmıştır -yüreği de devreden çıkardık artık, çünkü ağırlık yapıyor-.*

Yurtdışında ÖDP'li olmak...

'Aşk' ve 'devrim' Avrupa'da ne arıyor?

Hilal ONUR

Tartışmaya çağrı

Çeşitli nedenlerle Avrupa'ya gitmiş ve orada yaşamaya devam eden veya bunu bir zorunluluk olarak sürdüren Türkiyeliler'in sayısının 3 milyon civarında olduğu biliniyor. Bu durumda diğer bütün siyasi partiler ve örgütlenmeler gibi ÖDP'nin de bu Türkiyeliler'le bir ilişkisi olmak zorunda. Ancak bu ilişkinin ne ve nasıl olması gerektiği hem Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, hem de yer yer Türkiye'de tartışılıyor. Geçiğimiz haftalarda Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde geziler yapan bazı ÖDP yöneticilerinin görüşmeleri ve toplantılarıyla birlikte bu tartışmalar daha da canlanmış bulunuyor. Ama bu arada bu tartışmaların belirli sonuçlara ulaştırılıp Avrupa'da ÖDP'ye ilgi duyan Türkiyeliler'in ne ve nasıl yapacaklarını bilir duruma gelmeleri de bir diğer zorunluluk olarak kendisini dayatmıştır. Dolayısıyla konuyla ilgili tartışmaları hem yaygınlaştırmak, hem de makul bir sürede sonuçlandırmak için SÖZ'ün sayfalarının değerlendirilebileceğini düşünüyoruz. Bu açıdan yandaki yazı konuyla ilgili ilk tartışma yazısı olarak görülmelidir. Yazının Avrupa'daki devrimcilere, yıllardır Avrupa'da mülteci olarak yaşamak zorunda kalmış olanlara 'toptancı' yaklaşımının tepki çekeceğini sanıyoruz. Heryer ve her kesim için olduğu gibi Avrupa'da yaşamakta ve mücadele etmekte olan devrimcileri de böylesi 'toptancı yargımalara ve değerlendirmelere' tabi tutmak doğru olmayacaktır. Ancak bu bir tartışma yazısı ve aynı zamanda doğrusu tahrik edici bir yazı... Bu yazının ileri sürdüğü görüş ve iddialarla tartışacak ve ÖDP'nin Avrupa'daki örgütlenmesi ve politikalarıyla ilgili söyleyecek sözü olan çok kişi olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla bu yazıyla birlikte bu konuyu SÖZ'ün sayfalarında tartışmaya çağırıyoruz...

SÖZ

Uzun soluklu çabalar sonucunda, aykırı olanların, bir kalıba sığmayanların, direnenlerin ve bugün "eskidiği" savunulan düşüncelerin ifade bulacağı, sevginin ve dayanışmanın partisi olarak soğuk bir kış gününde ve coşkulu bir şenlikle Türkiye'de siyaset dünyasına gözlerini açan Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nin, baharın ilk günlerinden itibaren Avrupa'ya yönelik siyasi çıkartmalarını nasıl algılamak gerekiyor? Bir siyasal oluşumun seslendiği toplumsal düzlemde kendisini tanıtma çabaları anlaşılabilir. Ancak başka bir toplumsal yapı içerisinde, taşıdıkları kimlik dışında Türkiye ile olan ilişkileri gerek politik, gerekse sosyolojik açıdan tartışmalı konumdaki bir topluluğa, kendini tanıtmada gösterdiği aceleciliği anlamak, pek olası görünmüyor...

Avrupa'da dağılan örgütlülüklerin, kitle kaybından dolayı kapanan ya da kapanmakta olan derneklerin içinde faaliyet gösteren veya göstermiş olan siyasi mülteci konumundaki birçok bireyin bugün ÖDP'yi yeni bir cankurtaran simidi olarak algılamış oldukları görülebilmektedir.

Bu gelişmeler bana -teşbihte hata olmaz diyerek- biraz da İstanbul'da eski Galata Köprüsü üstünde gelip geçene tablalarından "tekniğin son harikası" olarak adlandırdıkları malları satmak için çabalayan işportacıları anımsatıyor. ÖDP, yurtdışında kendisi adına girişimlerde bulunan bu şahıslarla bir yere varamayacağının farkında olmalıdır. Çünkü mültecilik yıllarını Avrupalı Türkiyeliler arasında "siyasetle" iştigal ederek geçiren bu bireylerin, geçmiş hanelerine yazılan hesabı ÖDP ödemek zorunda olmamalıdır.

Özellikle üreten kesim olarak, Türkiyeli göçmenlerin 12 Eylül ve 12 Eylül'de Türkiye devrimine yönelik eğilimlerini ve coşkularını alabildiğine hesapsızca kullanan bu bireylerin, sorumluluk kademesinde görünen şahısların, yenilginin bütün ağırlığıyla siyaset sahnesinin üstüne çökmesinden sonra, tek tek sergiledikleri tavırlarla, yurtdışında bu bireylerin içinde yer aldığı çalışmalara karşı kitlelerde bir güvensizlik doğurduğu herkesçe bilinmektedir.

İşte ÖDP'nin bu bireylerin belirleyicisi olduğu faaliyetlere yapacağı her türlü katkı, bu güvensizlik ortamına adım atmak anlamına gelecektir. Umutların sönmeye yüz tuttuğu bir noktada, kirlenen siyaset meydanına, güvenin ve samimiyetin simgesi olarak adım atan ÖDP'nin, böylesi bir güvensizlik ortamıyla ilişkiye geçmesi, ona ödetilebilecek en büyük hesap olacaktır.

12 Eylül'den sonra yurtdışında, Türkiye'de insan hakları dışında başka hiçbir konu rağbet görmediği için, uzun süre tablalarını duvara asıp dinlenmeye çekilenler, bugün Türkiye'de coşkulu bir biçimde kuruluşunu

maları sırasında pek ilgi göstermedikleri halde, geleceğini parlak görmüş olacaklar ki- şimdi sosyalizmin "son harikası" olarak tablalarına koyup, yollara düştüler. Bununla da yetinmeyip, son günlerde "merkezden" insan davet ederek, tanıtımı "yetkili ağızlardan" yaptırmayı da ihmal etmiyorlar.

Acaba bu insanlar yaşadıkları zeminin mi farkında değiller, yoksa yıllardır duydukları Türkiye özleminin ateşiyle, Avrupa'yı Türkiyelileştirmek mi istiyorlar... Bizce ikinci ihtimal çok daha fazla. Her ne kadar kendileri çoktan "Avrupai yaşama" biçimsel anlamda ayak uydurmuş olsalar da, buradaki Türkiyelileri Türkiye'deki sorunlara göre örgütleme sevdasından vazgeçmiş değiller. Ancak bu sevdayı çeken başkalarının da olduğu görülmektedir.

Örgütlenmesinin üçüncü ayından başlayarak "Avrupa çıkartmasını" genç tarihine yazan ÖDP'nin, bu çıkartmadan elde

kestirmek zor. Onun adıyla yan yana anılan bölge inisiyatiflerinin rozet, flama, bayrak satışlarına bakarak bir yargıya varmayı şimdilik erken buluyoruz. Umut ederiz ki, Avrupa çıkartmasının aktörü konumundaki "yetkili ağızlar" burada kendilerine aktarılanlara bakarak -70'li yıllarda Münih kentini Türkiye'nin 68. vilayeti sayan hükümetlerin düştüğü gaflete düşüp- Avrupa'yı örgütlenmede, "kalkınmada öncelikli bölge" olarak görüp, çalışmanın ağırlığını Türkiye yerine yurtdışına kaydırmazlar!...

ÖDP'nin hem önüne koyduğu görevler, hem de örgütlenme alanı olarak seçtiği mekan açısından adresi bellidir. ÖDP kendisini Türkiye toplumunun karşı karşıya bulunduğu sorunları temel alan, çözüm önerileriyle Türkiye toplumuyla ortak bir şeyler yapma anlayışıyla hareket etmeyi önüne koyan bir siyasal yapılanma olarak tanımlamaktadır. Dolayısıyla çözüm üretmeye çalıştığı toplumsal sorunların,

ri hangi noktalarda, ne kadar ilgilendirdiği de, bu çalışmayı başlatanlar tarafından açıklanması gereken bir başka konudur..

Özellikle yıllardır içinde yaşadıkları toplumla bağ kurmaları, Türkiye devletinin siyasi yaklaşımlarıyla sürekli engellenen ve bundan dolayı gettolarda, geldikleri yıllara ait değerleriyle yaşamaya mahkum edilen yurtdışındaki insanlara -tam da genç kuşaklarının girişimleriyle, getto kabuklarını kırıp içinde yaşadıkları toplumla güncel yaşam bağlamında, yeni ilişkilere yönelmeye hazırlandıkları dönemde- Türkiye siyaset gerçeğinin ortaya çıkardığı bir örgütlenmeyi onlara yeni bir kimlik olarak sunmak ne kadar doğru ve gerçekçidir?

ÖDP'nin böylesi bir anlayış içinde olup olmadığına dair herhangi bir açıklamasına şimdiye kadar tanık olmadık. Ancak yıllardır yurtdışı çalışmalarının odağına, Avrupa'daki insanları Türkiye'deki siyasal gelişmelere göre tavır almaları yönünde örgütlemeyi koyan siyasi örgütlerin içinde yer almış, çoğunluğu Türkiye siyasetine angaje kişiler tarafından bugün üstlenilen eğilim, belli bir kuşkuyu güçlendirmektedir. Olayın bir dayanışma boyutunu aşarak, bir "yan örgüt" konumuna gelme eğilimi ve insanların yeni bir siyasal kimliğe duydukları özlemin yine Türkiye'ye endeksli olması, belki kısa vadeli kazanımlar sağlayabilir. Kısacası, onların yapabileceği maddi katkılarla, Türkiye'de bazı ekonomik güçlükler aşılabilir.

Ancak, her almanın bir de vermesi olacaktır. İşte tam da bu noktada, Türkiye'de gelişen olumsuzluklara "üzülen", olumluluklara "sevinen", ama her zaman olayların dışında olan yurtdışı insanı, verdiklerine karşılık istediğinde, ne alacaktır. TC devletinin zorla sürdürmeye çalıştığı -askerlik, eğitim, pasaport vb. işlemleri- organik ilişkilerin bile artık bir yük olmaya başladığı bir dönemde, yurtdışıyla doğrudan ilişkili bir örgütlenmeyi bekleyen, uzun vadede bir yıpranma olacaktır. Çünkü çözüm bekleyen güncel sorunları bir kenara iterek, Türkiye'deki gelişmelerin etrafında sürdürülecek bütün faaliyetlilikler, bir

süre sonra ortaya çıkacak sorunları itibariyle, Türkiye'ye taşınacaktır.

Kısacası, Avrupa'daki her olumsuzluk ÖDP'ye havale edilecektir. Ve ÖDP hiçbir pratiğinde yer almadığı bir siyasal faaliyetliliğin üst şemsiyesi olarak algılanacağı için -Avrupa'da bu çalışmayı yürütenlerin de kendilerini ÖDP temsilcisi gibi sunmalarının da buna katkısının büyük olacağı düşünüldüğünde- çatıdan damlayan her damlanın sorumlusu görülüp ona göre yargılanacaktır.

Bu noktada bir konunun üzerinde daha durulması gerekir. ÖDP, Türkiye'de gelişen gerici sağ ve liberal söylemlere karşı çıkışın bir ilk adımı olarak, bunun sadece geniş kitlelerin ve muhalefet odaklarının birliği ile sağlanabileceğinin bilincidir. Her karşı durmanın, her başkaldırının Türkiye siyaset sahnesinde ağır bir bedelinin olduğu bilincinde olan bireylerin katılımıyla, ÖDP Türkiye'de sağlam adımlarla ilerleyecektir.

Ancak, bu bedelin Avrupa'da da ödenmek zorunda olunduğu varsayılamaz. Türkiye siyasetinde bir zorunluluk olan ÖDP, farklı koşulların geçerli olduğu Avrupa'da ne anlam taşır? Doğduğu ülkede baskı ve engellemelerle karşı karşıya kalma olasılığının büyük olduğu bir yapılanmanın içindeki bireyler, ortak savunma yoluna gideceklerdir. Doğru olan bu güçlerin birliği, böylesi bir baskının olmadığı Avrupa'da hayata geçemeyebilecektir. Bunun sonucunda ise -12 Eylül sonrası yaşananlara paralel olarak- kısır tartışmalar, koşullara yabancı, ama o koşullara yönelik söylemler gündeme gelebilecektir... Bunun ÖDP'nin gelişmesine faydadan çok zarar getireceği inancındayız.

O nedenle ÖDP'nin organik ilişkileri temel alan örgütlenme yerine, yurtdışında yurtdışındaki sorunları temel alan demokratik sivil toplum örgütlenmeleriyle dayanışma bağlamında kuracağı ilişkiler, ÖDP'nin uzun vadede yurtdışı insanıyla yürekten yüreğe akan bir ilişkiyi yakalamasında önemli bir basamak olacaktır. Burada sivil toplum örgütlerinden kastettiğimiz, resmi politikaya karşı mücadele ediyorum derken, egemen düşüncenin yaratmak istediği gettolara, "sol"dan destek veren siyasi dernekler değildir. Bizim anladığımız anlamda sivil toplum örgütleri, şu anda Avrupa toplumlarında örgütlü olmakla birlikte, Avrupa'da yaşayan Türkiyelilerin, kendi sorunları etrafında kitlesel örgütlenmeleri yarattıklarından söz edilemez. Ancak Türkiye patentli olmayan yerel örgütlenme çabaları hem Avrupa'daki Türkiyelilere, hem de dayanışacakları Avrupa dışı yapılara yarar sağlayacaktır. İşte geleceğin dayanışması bu doğrultudaki gelişmelere bağlıdır.

Avrupa'daki Türkiyeliler artık bavulları hazır, her an Türkiye'ye dönmeyi düşünen '70'li

lar '80'li yıllardan itibaren bavullarını çoktan dolaplarına yerleştirip, bavullarını yerleştirdikleri dolapları ise, aldıkları evlere taşımaya başladılar bile. Onlar '70'li yılların Avrupa'daki bekarları değil. Onlar çoluğu ile çocuğu ile göçüp geldikleri Avrupa'nın "yerlisi" durumundalar. Onlar kendilerini konuk olarak görüp, ilgilenmedikleri evin kendilerine ait olduğunun bilincine varmaya başladılar. Dolayısıyla ilk yıllarındaki siyasi açlıklarını, Köln radyosunun 40 dakikalık Türkçe yayınlarında gidermeye çalışırken, bugün artık kendilerini ilgilendiren siyasi platformun, içinde yaşadıkları mekanda olduğunun farkına varmışlardır. O nedenle çanak antenlerin bolluğuna bakarak, Türkiye'deki siyasi gelişmelere ilgi duyduklarını düşünmek doğru olamaz. Aksi takdirde nostaljik bir davranış olan anten alımına bakarak onların Türkiye'ye bağlılıklarının sanısına kapılınabilinir.

Artık Türkiye onlar için, başlangıçta tasarruflarını yatırıma dönüştürdükleri bir ülke, onların çocukları için ise sahillerinde ucuz tatil yaptıkları bir mekandır. Bu belirleme biraz katı bir belirleme. Ancak gelişimin sunduğu veriler önümüzdeki süreçte bunun daha da açık sonuçlarını görebileceğimize işaret etmektedir.

Gelelim madalyonun öbür yüzüne... Gerek köktendinci örgütlenmelerin, gerekse de faşist örgütlenmelerin durumlarına bakarak, yurtdışında önemli bir siyasi potansiyel varmış gibi düşünmek, belli bir yanılsamanın sonucudur. Özellikle gettolaşmanın yarattığı "kendi kimliğini koruma duygusu" gerici-faşist örgütlenmelere bir zemin oluşturmaktadır. Bu zeminin gerici-faşist örgütler tarafından kullanımını engellemenin yolu, onlara alternatif Türkiye'ye endeksli bir başka siyasi kimliği sunmak değildir. Aksine, onlarla içinde yaşadıkları toplumda, o toplumun sorunlarına -dolayısıyla kendi sorunlarına- çözüm arayan, üreten siyasal kimliklerini yaratmada dayanışmayı önüne koyan bir ilişki asıl olmalıdır.

Bu yaklaşımın doğal sonucu, Avrupa'daki gerici-faşist örgütlenmelerin örgütledikleri potansiyel oyu Türkiye'ye taşımak amacıyla, yurtdışındaki göçmenlere oy hakkı talepleriyle çakışacak politikalara alet olmamaktır. Gerici-faşist örgütlenmeler açısından bir oy ve para kaynağı olarak algılanan yurtdışındaki insanlara, insan olarak yaklaşmak, "Aşkın" ve "Devrimin" Partisi'nin genel ilkelerine en uygun yaklaşımdır. Bireyleri işlev olmaktan çıkartmayı önüne koyan bir partinin, bireylerin işlevsellikleriyle ilişkiye geçme çabaları gündeme gelirse, bu hem "aşkı", hem "devrimi" yaralayan

AĞIR AKSAK ÖYKÜLER

Hazım RUHİ

Dikkat! Dikkat! Bu akşam saat 8.30'da Dilan Sineması'nda: BAKANLAR KURULU DİYARBAKIR'DA

"Hamama gittim hamam sıcaktı"
Mesut YILMAZ

Komedi filmlerinden hoşlandığım için geçen haftayı Diyarbakır'da geçirdim. Bildiğiniz gibi (biliyor muydunuz?) Bakanlar Kurulu adı verilen zevat meseleleri, faili meçhulleri, göç edenleri ve işsizleri yerinde görmek için orada toplanmıştı. Bakanların yanı sıra birçok gazeteci de akın etmişti Diyarbakır'a. Bir tek Emin Çölaşan Bey'e rastlayamadım. Diyarbakırspor'un 1. lige çıkabilmesi için yatır ziyaretlerine bile giden, hızını alamayıp Ankara'da oynanan Zeytinburnu-Diyarbakırspor maçında amigoluk yapan Emin Bey hem yorgunluktan, hem de Zeytinburnu galip geldiği için üzüntüden yatağa düşmüş Bakanlar Kurulu'nu izlemeye gelememişti. Yazık!

Şimdi size kısaca Diyarbakır'daki izlenimlerimi yazayım. Efendim Şark'ın Paris'i olarak bilinen ve surları, kırıkları, karpuzu, yarpuzu (yok lan bu olmadı, bu bir Yaşar Kemal bitkisiydi) ile ünlü bu kabadayı şehirde halk Bakanlar Kurulu'nu büyük bir coşkuyla karşıladı. Kentin hemen girişinde Başbakan ve yanındakilere şehrin altın anahtarıyla altın kalaşnikofu takdim edildi. Sonra özel tim, korucular ve hizbikontralar vatandaşı nasıl kaçırdıklarını, nasıl kurşuna dizdiklerini, nasıl işkence ettiklerini temsili olarak canlandırdılar.

Ardından folklor gösterileri başladı. Delilo, çepik, halay, çaçan, esmerim oyunlarından sonra günün anlam ve önemine uygun olarak "köy yakılırken bağrışıp çağrışma" oyunu oynandı. Ben folklordan biraz anlarım. Folklorcuların oynadığı son oyunu daha önce hiç izlememiştim. Nereden öğrenmişler o kadar figürü be!

Konvoy halinde toplantının yapılacağı binaya gelen Bakanlar Kurulu'na yol boyunca meyan kökü şerbeti, yeşil nohut, şireli datlı ve göç etmiş de bir deri bir kemik kalmış iki-üç köylü ikram edildi.

Toplantının açılış konuşmasını Başbakan Mesut Yılmaz yaptı. Her zaman olduğu gibi bir kelime söyleyip yaklaşık yarım saat sonra ikinci kelimeye geçtiği için bakanların bir kısmı bu arayı değerlendirip antrede kahve içtiler. İçlerinde tavla atmaya yeltenenleri bile gördüm.

Neyse uzatmayayım. Yavaş yavaş kararlar alınmaya başlandı. Ve çözümler şöyle açıklandı:

1- Ekonomi canlandırılacak. Yaralama ve öldürmenin her adım başı yaşandığı bilindiği için şehre bir "satır" fabrikası kurulacak. Kesici ve delici aletlerle ateşli silah imalathanelerinin yapımına hız verilecek.

2- Şehire yaşanan göç nedeniyle birçok yerde tandırlar kurulduğu için ekmek derdi kalmamış. Yalnız biraz teknolojik eksiklikler var. Tandır yapımı için ailelere çamur, sarı saman, taş filan verilecek. "Diyet tandır ekmeği" için vatandaş teşvik edilecek. Belki ithal ederiz bu ekmeği.

3- Diyarbakırspor 1. lige çıkarılacak. Cezaevinde açlık grevi yapan tutsaklar ülkede yayınlanan spor gazetelerine abone yapılacak. Abdullah Öcalan'a üç adet topla sekiz-on krampon, dört takım forma, beş-altı tane de hakem düdüğü gönderilecek. Bakın o zaman terör kalıyor mu? Gerillalar tek kale maç yapmaktan çatışmaya fırsat bulamayacaklar. Biz de onları deplasmanda yeneceğiz ve tur atlayacağız. Aferin be Agah Oktay, kafan acaip çalışıyo be!

4- Ekonomi canlanır, terör biter, halk kuzu gibi olursa bu kez Kürtçe televizyon ve eğitim konusuna eğilebiliriz. Örneğin ilkokul birinci sınıfta şu fişlerin Kürtçe karşılıkları öğretilebilir. "Baba bak, özel tim", "Önce vatan", "Koş Ali koş! Korucu peşinde", "Ayşe göç et", "Anne bana tank al", "Uyan hizbikontra uyan", "Uyanma Reşo uyanma."

5- Toplantı bitmiştir. Hadi gel Ankara'mıza geri dönelim. Fadime'nin düğününde rüşvet, ay pardon, karides yiyelim.

Hepsi bu kadar! Sizlerin de gördüğü gibi Bakanlar Kurulu'ndan sorunu şak diye çözecek kararlar çıktı.

Ertesi gün incelemelerde bulunmak için kentin dört bir yanına dağılan bakanlara her konuda bilgi verildi. Örneğin Kültür Bakanı'na Fiskaya civarındaki gecekondular M. Ö 800'lü yıllardan kalma antik bir şehir olarak anlatılırken, Toplu Konut'tan sorumlu Devlet Bakanı'na da vatandaşın yuvasının yapılması için uygun araziler gösterildi. Hafif grip olan Sağlık Bakanı ateş düşürücü bir iğne yaptırmak için girdiği Devlet Hastanesi'nde enjektör bulunamadığı için efervesan tablet içmekle yetindi; üstüne üstlük hastaneden tifo kaptı.

Anlayacağınız her şey aslına uygun yaşandı. Benimse hiçbir şey umurumda değildi. Sabahın köründe Diyarbakır'ın salaş bir ciğercisine çökmüş, bir taraftan dalak-yürek-böbrek yerken, diğer taraftan Filipinler yöresinden bir türkü tutturmuş keyfime bakıyordum: "Mer mere nas dıke"

• 1 Haziran Cumartesi günü Bergama ÖDP ilçe binasında 'Ağır Aksak Öyküler'in imza günü.... Gitmenizi tavsiye etmem.

Sezai SARIOĞLU

Diyarbekir'den mektup gelmiş... Hoş gelmiş safa gelmiş... Ora'dan tam seksen iki imzalı mektup gelmiş. Arkadaşlar masama bırakmışlar, masam Diyarbekir açmış. Bir sevinmişim pir sevinmişim... Yüzlerine karşı konuşmuşum. Yüzlerine karşı yeni öğrendiğim "Dağlara lale düştü, güle velvele düştü" dizelerini okumuşum.

"Kısaca ana başlıklar biçiminde kendi özgülümüzde yaşanan sorunları ortaya koyarsak; genelde yaşanan sorunlar karşısında bir ipucu vereceği kanısındayız. Her şeyden önce kendi özgülümüzde 1980'den bu yana baskı, işkence hiçbir dönemde eksik olmamış, vahşet derecesinde hep süregelmiştir. Çeşitli gerekçelerle tutuklanan ve sistemli işkencelerden geçirilen her insanımız cezaevi kapısında ikinci bir sorguya ve işkenceye tabi kalmaktadır."

Görülmemiştir damgasız bir mektup gelmiş. Mektup değil Diyarbekir gelmiş... Zap suyundan, Haliç suyuna konuk gelmiş. Taksim'de kesmece kaldırım taşları pazarlanırken ora'dan, öteki'nden, tabiat, coğrafya ve tarih kitaplarını eleştirenlerden mektup gelmiş.

"Baskı, tehdit ve şantajla insanlarımız zorla ya itirafçılaştırılmak ya da tarafsızlaştırılarak ayrı bölümlere alınmaktadır. Bunun dışında kişiye yaşam ve seçme hakkı tanınmamaktadır. Her şeye rağmen siyasileri tercih eden, aramıza gelmek isteyenler ise saatlerce idare ve dış güvenlikten sorumlu askerlerce kapı önünde bekletilmekte, çırılçıplak soyulmakta, insanlık dışı uygulamalara maruz kalmaktadırlar."

Muhaliflikten kesilmeyen seksen iki muhtelif şehirkır 'aşkiyası'ndan mektup gelmiş. Üşenmemişler, dışardakiler hatırlamaya üşenmişler de, onlar açlığın ve zorun sıratında üşenmeden, parmak izlerini hatıra bırakarak, mektup göndermişler. Üşenmeden, "Ey dışardakiler, vaktinizi aldığımız için özür dileriz" demeye getirmişler de, dışarıdakiler gönderilen ve gönderilmeyen görülmemiş mektupları okumaya üşenmişler...

"İkincisi, dışarıda serbest satılan, haklarında mahkeme kararı olmayan günlük gazete, haftalık ve aylık dergiler keyfi bir biçimde verilmemekte ve bir taraftan dünyayla ilişkilerimiz kesilmek istenirken, bir taraftan da okuma ve öğrenme haklarımız engellenmektedir."

Cezaevlerinin Fizanı'ndan, dağlardan küçük, ırmaklara akran çocuklardan mektup gelmiş. Zulme karşı açlıklar derleyen, tenini ateşleyen, komşudan eşitlik ve özgürlük isterken hükümler giyen, büyüyünce şarkıcı olacak çocuklardan mektup gelmiş.

"Üçüncüsü, cezaevi içinde tutuklular arasındaki insani, sosyal ve sportif ilişkiler yasaklanarak tam bir tecrit uygulanmaktadır."

Diyarbekir'den bir karpuzun içinde, mektup gelmiş... Güneşin doğusundan, üstü açık kalmış atlastan, batı darılmasın ama iyice taşmış doğu'dan, dört başı mahmur seksen iki elle yazılmış mektup gelmiş.

"Dördüncüsü, yargının vazgeçilmez bir parçası olan savunma hakkımız zaten yasal olarak cezai yaptırımlarla engellenmek istenmekte, bu da az görülmüş olacak ki, savunma yapmak isteyen arkadaşlarımıza mahkeme salonlarında mahkeme heyetinin bilgi ve yetkisinde saldırılmakta, işkence yapılmakta, mahkeme salonundan apar topar atılmaktadır"

Ey ahali, ey muhalif ve muhtelif insanlar, duyduk duymadık demeyin! Diyarbekir Özel Tıp (C)ezaevi'nde, iki devlet filmi birden, bir, "devlet ceylanları öldürür", iki, "devlet baharları öldürür"... Tarihten sınıfta kalmak istemeyenlere duyurulur; Diyarbekir'den mektup gelmiş...

"Beşincisi, itirafçılaşmış unsurları bize karşı kışkırtarak saldırtmaktadırlar. Faşist ve ırkçı marşları çalmaktan tutalım, koğuşlarımıza yönelik fiziki saldırılara kadar birçok yöntemle sistemli bir biçimde provoke edilmektedir."

İsimlerinin içinde, her birinden çayır çimen imzalı resim geçen, ucu tenle yakılmış, hatırlamak üzerine, açlıklar üzerine, yazlık gülmeler, kışlık hüzünler üzerine mektup gelmiş...

"Altıncısı, temel görevi tutsaklarla, yasalarla belirlenen çerçevede ilişki geliştirmek olan, sorunlarımızı çözme konusunda muhatap olması gereken cezaevi idaresi, görevinin ötesinde amacını aşan yaklaşımlar içerisindedir."

Diyarbekir'den haber gelmiş. Birileri 'coplantı' yapmış açlık direnişini kırmak için... Ağar, Ağar inmişler koğuşlara... Fesih Erkaplan ve Mehmet Dursun kendini yakmaya çalışmış... On yedi tutuklu Gaziantep Özel Tip Cezaevi'ne yaralı bereli gönderilmiş.

"Yedincisi, görüşte ailelerimize hergün yeni yeni kurallar dayatılmakta, onur kırıcı hareketler yapılmakta, keyfi olarak görüşler engellenmektedir. Ve yine son zamanlarda ailelerimize yönelik tutuklama ve sindirme uygulamaları adeta meşrulaştırılmaktadır."

Bir mektup sefere çıkmış. Kimbilir kaç gün, kaç gece yol almış.

Kimseli çocuklardan mektup gelmiş.

Açmışlar ama açıkta değilmişler...

- **Sahibi:** Olgu Ltd. Şti. adına Ali KÜÇÜK ● **Koordinatör:** Seyfi ÖNGİDER
- **Yazı İşleri:** Ayla ÖNDER, Sermet ÖZDOĞAN, Sezai SARIOĞLU, Vehbi ERSAN, Veysi SARISÖZEN,
- **İdare:** Ali KÜÇÜK, Muzaffer TUTKAN
- **Sorumlu Müdür:** Hüseyin AYIK
- **Ankara Temsilcisi:** Mustafa ERDOĞAN

Avrupa Temsilcilikleri

● **Almanya Temsilciliği**	**Tel :** 0049.69.7075714 **Fax:** 0049.69.625645
● **Fransa:** Y. Mustafa ÖZKAN	**Tel :** 0033148572114 **Fax:** 0033148571691
● **İsviçre:** Süleyman ÖZGÜR	**Tel :** 004113415213
● **İngiltere:** Ahmet SAYER	**Tel :** 00441814826280

Adres: Sıraselviler Cad. Billurcu Sk. No: 3/8 Taksim / İstanbul **Tel:** (0212) 249 99 29 **Fax:** (0212) 249 99 29 **Basıldığı Yer:** Serler Matbaacılık **Dağıtım:** BBD